

Alavieskan inventointi

**M. Haimila
2002**

MUSEOVIRASTO

Alavieskan inventointi 2002 - Sisällys

Sisällys

Yleiskartta	3
Luettelo inventointikohteista	4
Johdanto	6
Kuvaluettelot	8
Irtolöydöt	10
1. Linnalan kallio, luonnonmuodostuma	12
2. Nisula, "hopeakaivos" ja röykkiöitä	15
3. Rajaniemi, pronssikautinen röykkiö	18
4/12. Takkunen, kivikautinen asuinpaikka?	23
5. Tolonen, kivikautinen löytöpaikka	27
6. Hoikkasaari, kivikautinen löytöpaikka	31
7. Huovo, kivikautinen löytöpaikka	34
8. Naamakangas, kivikautinen asuinpaikka?	37
9. Sammalmaa, kivikautinen löytöpaikka	41
10. Saari, kivikautinen löytöpaikka	44
11. Huhtala, kivikautinen löytöpaikka	46
13. Vehkaperä, kivikautinen löytöpaikka	52
14. Törmäkoski, kivikautinen löytöpaikka	57
15. Lammasniemi 1, pronssikautinen löytöpaikka	61
16. Somero, kivikautinen löytöpaikka	65
17. Pylväs, kivikautinen löytöpaikka	67
18. Vedenoja, rautakautinen löytöpaikka	70
19. Kunnari, kivikautinen löytöpaikka	72
20. Uusitalo, kivikautinen löytöpaikka	75
21. Kytökangas, varhaismetallikautisia röykkiöitä	79
22. Pikkuräme NE, varhaismetallikautinen röykkiö	83
23. Pikkuräme S, varhaismetallikautinen röykkiö	87
24. Ojaperä, pronssi- tai rautakautisia röykkiöitä	91
25. Jutila, kivi- ja varhaismetallikautinen löytöpaikka	97
26. Kangas, kivikautinen löytöpaikka	102
27. Lammasniemi 2, varhaismetallikautisia röykkiöitä	104
28. Salosaari, pronssikautinen röykkiö	108
29. Miehenneva, jätinkirkko?	111
30. Mäenmaa, pronssikautinen röykkiö	115
31. Saukon lähde, kivikautinen löytöpaikka?	118
32. Puukirkko, kirkonpaikat	121
33. Kähtävä maakivi, hakkaukset	124
34. Haapakoski, historiallisen ajan löytöpaikka	128
35. Rautaruukki, raudanvalmistuspaikka	130
36. Takalon piilopirtti, historiallisen ajan asuinpaikka	132
37. Ruotusotamiehen torpanpaikka, historiallisen ajan asuinpaikka	135
Luettelo Alavieskan tervahautoista	138
Luonnonmuodostumat ja peltorauniot	141
Kuvaliitteet	143

☆ Esihistoriallinen kohde ◻ Löytöpaikka ○ Historiallisen ajan kohde
 Luettelo ja yleiskartta tervahaudoista on kertomuksen lopussa. MK 1:150000

Luettelo inventointikohteista

Numero	Kohdenimi	Tyyppi	Koordinaatit
1	Linnalan kallio	luonnonmuodostuma	X: 7119200 Y: 2519500, Z: 57-60 m mpy
2	Nisula	”hopeakaivos” ja rökkiöitä	X: 7125194 Y: 2519538, Z: 52,5 m mpy
3	Rajaniemi	pronssikautinen rökkiö	X: 7113301 Y: 2517726, Z: 57,5 m mpy
4/12	Takkunen	kivikautinen asuinpaikka?	X: 7118860 Y: 2516250, Z: 50 m mpy (asuinpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
5	Tolonen	kivikautinen löytöpaikka	X: 7129544 Y: 2513417, Z: 42,5 m mpy (Tolosen talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
6	Hoikkasaari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122240 Y: 2521540, Z: 60 m mpy (Hoikkasaaren tilan sijainti, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
7	Huovo	kivikautinen löytöpaikka	X: 7116920 Y: 2520860, Z: 52,5 m mpy (Huovon talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
8	Naamakangas	kivikautinen asuinpaikka?	X: 7117186 Y: 2510143, Z: 50 m mpy
9	Sammalmäe	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121960 Y: 2521880, Z: 60 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
10	Saari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7125850 Y: 2518390, Z: 50 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
11	Huhtala	kivikautinen löytöpaikka	X: 7118220 Y: 2515420, Z: 48 m mpy (Entisen päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
13	Vehkaperä	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121612 Y: 2523115, Z: 60 m mpy
14	Törmäkoski	kivikautinen löytöpaikka	X: 7120160 Y: 2523050, Z: 52 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti)
15	Lammasniemi 1	pronssikautinen löytöpaikka	X: 7121208 Y: 2516492, Z: 47-48 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti)
16	Somero	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122200 Y: 2522500, Z: 60 m mpy
17	Pylväs	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121888 Y: 2523443, Z: 55 m mpy
18	Vedenoja	rautakautinen löytöpaikka	X: 7124945 Y: 2512008, Z: - m mpy (arvioitu löytöalue)
19	Kunnari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7124950 Y: 2519140, Z: 50 m mpy (tilan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
20	Uusitalo	kivikautinen löytöpaikka	X: 7114380 Y: 2515200, Z: 54 m mpy
21	Kytökangas	varhaismetallikautisia rökkiöitä	X: 7127345 Y: 2510991, Z: 50 m mpy
22	Pikkuräme NE	varhaismetallikautinen rökkiö	X: 7131187 Y: 2511986, Z: 40 m mpy
23	Pikkuräme S	varhaismetallikautinen rökkiö	X: 7130220 Y: 2511910, Z: 40 m mpy

24	Ojaperä	pronssi – tai rautakautisia röykkiöitä	X: 7120749 Y: 2515357, Z: 48 m mpy
25	Jutila	kivi- ja varhaismetallikautinen löytöpaikka	X: 7118574 Y: 2514296, Z: 45 m mpy
26	Kangas	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122515 Y: 2507806, Z: - m mpy (Kankaan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
27	Lammasniemi 2	varhaismetallikautisia röykkiöitä	X: 7127794 Y: 2516583, Z: 55 m mpy (Keskipiste)
28	Salosaari	pronssikautinen röykkiö	X: 7124228 Y: 2517844, Z: 52,5 m mpy
29	Miehenneva	jätinkirkko?	X: 7129613 Y: 2515990, Z: 52,5 m mpy
30	Mäenmaa	pronssikautinen röykkiö	X: 7126125 Y: 2513377, Z: 58 m mpy
31	Saukon lähde	kivikautinen löytöpaikka?	X: 7126224 Y: 2513875, Z: 51 m mpy
32	Puukirkko	kirkonpaikka	X: 7118362 Y: 2514979, Z: 45 m mpy
33	Kähtävä maakivi	historiallisen ajan hakkaus	X: 7116067 Y: 2516247, Z: 55 m mpy
34	Haapakoski	historiallisen ajan löytöpaikka	X: 7120880 Y: 2511690, Z: - m mpy (Haapakosken koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
35	Rautaruukki	historiallisen ajan raudanvalmistuspaikka	X: 7118073 Y: 2516174, Z: 45 m mpy
36	Takalon piilopirtti	historiallisen ajan asuinpaikka	X: 7129223 Y: 2515826, Z: 44 m mpy
37	Ruotusotamiehen torpanpaikka	historiallisen ajan asuinpaikka	X: 7115145 Y: 2515098, Z: 52 m mpy

Johdanto

Alavieskan inventointi vuonna 2002 oli Museoviraston arkeologian osaston tutkimushanke, joka tehtiin osaston omalla rahoituksella. Kenttätyöt tehtiin 4.6. - 28.6. välisenä aikana. Inventoinnissa kertyi yhteensä 17 kenttätyöpäivää. Kunnassa oli tehty perusinventointi aikaisemmin vuonna 1984 ja vuonna 1992 osa kunnasta inventointiin liittyen Imatran Voima Oy:n Ventusnevalta Pyhäkoskelle tehdyn voimalinjan rakentamiseen. Inventoinnin pyrkimyksenä oli tarkistaa aiemmin tunnettujen kohteiden sijaintiedot ja kunto sekä etsiä uusia muinaisjäännöksiä, erityisesti vanhojen irtolöytöjen avulla. Kivikautisten irtolöytöjen hyödyntäminen osoittautui kuitenkin usein mahdottomaksi, koska ne olivat löytyneet jo 1800-luvun puolella tai 1900-luvun alussa, eikä löytö tiedetty paikkakunnalla mitään. Inventoinnin yhteydessä saatiin kuitenkin tietoon joukko rökkiöitä ja löydettiin Saviastianpala, jollaiset ovat harvinaisia Kalajoen varrella. Lisäksi kartoitettiin historiallisen ajan kohteita mukaan lukien suuri määrä tervahautoja.

Alavieska on alkuaan kuulunut Kalajoen pitäjään. Kymmenysluettelon mukaan jo vuonna 1547 Alavieskan kylällä on ollut 12 taloa. Kaikki kunnan vanhat kylät ovat edelleen olemassa. Omaksi pitäjäkseen Alavieska on perustettu vuonna 1897.

Alavieskassa on kotiseutukokoelma, joka on esillä kirjastossa. Myös Someron kylässä on museo, josta enemmän kohteen 17 yhteydessä. Kunnantalon kokoussalissa on kartta johon kuntalaiset ovat merkinneet rökkiöitä, tervahautoja sekä piilo- ja savupirttien paikkoja.

Maasto Alavieskassa on hyvin alavaa. Eroa Kalajoen pinnan (45,6 m mpy) ja kunnan korkeimman kohdan (73 m mpy) välille tulee 27,4 metriä. Maisema on tyypillisesti laajoja peltoaukeita, joita jakavat soiset ja kallioiset metsäalueet. Kylien välillä ja kunnan eteläosassa on laajempia metsäalueita. Paikoitellen maastossa on kivikkoja, joista suurimmat ovat kunnan eteläosassa (ks. kuva 123890).

Kunnan halkaisee kirkonkylän ohi kulkeva Kalajoki. Muuten vettä kunnassa on hyvin vähän; kokonaispinta-ala on 253 km², josta maata 251 km² ja vettä 1,6 km². Paikkakunnan suurin järvi Alavieskanjärvi on kuivattu jo vuosina 1833-1858. Myös monia pienempiä järviä on kuivattu. Jäljellä olevat järvet ovat hyvin pieniä, miltei lampia. Maisemaa jakavat myös suuret ojat.

Jääkauden jäljiltä Alavieskan alue oli merta. Kampakeraamisella kivikaudella, noin vuoteen 3000 eKr. mennessä maa oli kohonnut niin paljon, että Litorinameressä oli näkyvissä rikkonainen saaristo. Tänä päivänä näiden saarien rannat ovat noin 60 metrin korkeudella meren pinnasta. Pronssikauden alussa noin vuoden 1800 eKr. tietämissä ranta oli kymmenisen metriä alempana. Muun muassa Korkeakurunrahka oli veden alla ja pronssikauden ihmiset rakensivat kivirökkiön sen itäpuolelle näkyvälle paikalle rantakalliolle (ks. kohde 28). Kirkonkylän löydöt joen rannoilla osoittavat, että kivi- ja pronssikauden vaihteessa ihmiset oleskelivat myös 45 m mpy tuntumassa. Rautakaudella (500 eKr. – 1100 jKr.) meren ranta on jo paennut Alavieskan länsipuolelle. Järvet ovat saattaneet olla tuolloin hieman suurempia ja nykyisin soistuneet matalat alueet ovat saattaneet olla järviä, jotka ovat sittemmin kasvaneet umpeen.

Kohteiden numerointi

Tämän kertomuksen kohteet noudattavat aiemmin käytössä ollutta järjestystä, jossa ovat mukana kaikki kunnan muinaisjäännökset ja löytöpaikat. Tästä johtuen kohdekuvauksia ei ole ryhmitelty niiden ajoituksen tai tyyppin mukaan. Vuoden 1984 ja 1992 inventoinneissa on päällekkäiset kohdenumeroinnit 21-23. Koska vuoden 1992 kohteilla on jo muinaisjäännösrekisterinumero, ne säilyttävät numeronsa ja aiemmat kohteet 21-23 siirtyvät niiden perään numeroille 24-26.

Kertomuksessa tervahaudat ja luonnonmuodostumat on lueteltu erikseen. Jos ne liittyvät johonkin aiemmin tunnettuun kohteeseen ne on mainittu myös ko. kohteen yhteydessä.

Mittaustarkkuus ja koordinaatit

Kaikki kertomuksessa olevat koordinaattitiedot on ilmoitettu metrin tarkkuudella. Koordinaatit on mitattu joko GPS-paikantimella maastossa tai ne on saatu kartan perusteella paikkatieto-ohjelmasta. Mittausmenetelmät aiheuttavat jonkin verran virhettä paikkatietoihin. GPS-paikannin ilmoitti maastossa peitteisellä metsäalueella mittausvirheeksi noin $\pm 7-10$ metriä. Avoimessa maastossa virhettä oli noin $\pm 4-7$ metriä. Paikkatieto-ohjelmasta saatujen tietojen virhe on noin ± 5 metriä. Koordinaatit ovat kaistan 2 peruskarttakoordinaatteja (KKJ 2). Z-koordinaatti eli korkeustieto on arvioitu peruskarttojen korkeuskäyrien mukaan. Jokaisen kohteen yhteydessä on ilmoitettu myös yhtenäiskoordinaatit (YKJ). Korkeus on ilmoitettu metreissä meren pinnan yläpuolella (m mpy), käytetty korkeusjärjestelmä on N60.

Raportissa käytettyä kirjallisuutta

Alahautala, Raili. *Taluskylä aika hyvä*. 1998.

Alahautala, Raili. *Kähtävä sukupolvien taival*. Ylivieska 2000.

Huurre, Matti, Virrankoski, Pentti & Vilkuna, Kustaa. *Suur-Kalajoen historia I*. Kokkola 1956.

Huurre, Matti. *Pohjois-pohjanmaan ja Lapin historia I*. Kuusamo 1983.

Häkkilä, Soili. *Vanhaa Kalajokilaaksoa*. Kokkola 1976.

Isomaa, Matti. *Alavieska – kotiseutuni*. Ylivieska 1995.

Rajaniemi, Vieno. *Alavieskan Jutla*. 1995

Sarkkinen, Mika & Ranta, Helena. *Pohjois-pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset. Osa 2. Pohjois-pohjanmaan liitto*. Julkaisu A:16. Oulu 1996

Tuulasvaara, Jaakko. *Suur-Kalajoen historia II*. Kokkola 1960.

Kohteisiin liittyvät artikkelit ja arkistotiedot on mainittu tarkemmin kohdekuvausten yhteydessä.

Helsingissä 16.10. 2002

Miikka Haimila FM

Kuvaluettelot

Luettelo vuoden 2002 Alavieskan inventoinnin diakuvista ja negatiiveista.
Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston arkistoon.
Kuvaaja Miikka Haimila.

Diat

<u>KM Nro</u>	<u>Kuva</u>	<u>Kuvaussuunta</u>
49121	Jutilan pihamaa. Koekuoppien paikat merkitty keihäillä.	Lännestä
49122	Huhtala, koekuopitettu pelto. Lapiro on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
49123	Huhtalan rantaniitty Pappilanniemellä.	Kaakosta
49124	Takkuperä joelta päin.	Lounaasta
49125	Ojaperä, röykkiö 2 edessä ja röykkiö 1 takana.	Idästä
49126	Ojaperä, röykkiö 3.	Kaakosta
49127	Ojaperä, röykkiö 4, takana röykkiö 5:n toinen pää.	Luoteesta
49128	Törmäkoski, Jukulaisoja.	Idästä
49129	Vehkaperä, Eero Isokääntä pajansa edustalla.	Idästä
49130	Vehkaperä, edessä koekuoppa 1, takana koekuoppa 2 ja lapiro koekuopan 3 kohdalla. Takana näkyy tilan rakennuksia.	Lännestä
49131	Pylväs. Valo Verronen seisomassa kiviesineen löytöpaikalla.	Länsiluoteesta
49132	Nisula, Hopiakrooppi.	Etelästä
49133	Naamakangas, hiekkakuoppa, josta on asuinpaikkalöytöjä.	Lännestä
49134	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
49135	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka. Lähikuva kiven hakkauksista.	Idästä
49136	Kähtävän maakiven viimeinen tunnettu sijaintipaikka tien itäpuolella.	Luoteesta
49137	Rajaniemi, röykkiö.	Kaakosta
49138	Saukon lähde. Nuolenkärjen löytöpaikka.	Kaakosta
49139	Miehenneva, jätinkirkon? länsireuna.	Lännestä
49140	Takalon piilopirtin jäänteet Miehennevalla.	Etelästä
49141	Salosaari, röykkiö.	Lännestä
49142	Mäenmaa, röykkiö luotopolun varrella.	Lounaasta
49143	Lammasniemi 2, röykkiö 1 oikealla ja röykkiö 2 vasemmalla.	Lännestä
49144	Lammasniemi 2, röykkiö 3.	Lounaasta
49145	Lammasniemi 2, röykkiö 4.	Lounaasta
49146	Järvitila, tervahauta.	Idästä
49147	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokero".	Lounaasta
49148	Alavieskan kirkon tapuli uudella paikallaan.	Kaakosta
49149	Tapulin vaivaisukko.	Koillisesta
49150	Uusitalo, Pappilan-ala. Esineiden löytöpaikka peltotien oikealla puolella pellon kauimmassa kulmassa.	Idästä

Mustavalkonegatiivit

123659	Jutilan pihamaa. Koekuoppien kohdat merkitty keihäillä.	Länneestä
123660	Jutilan pintapoimittuja peltoja.	Koillisesta
123661	Huhtala koekuopitettu pelto Pappilanniemellä. Lapio on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
123662	Kalajokea ja sen rantavallia.	Länneestä
123663	Huhtalan rantaniitty Pappilanniemellä.	Kaakosta
123664	Takkuperä (Takkunen) joelta päin.	Lounaasta
123665	Ojaperä, röykkiö 2 edessä ja röykkiö 1 takana.	Idästä
123666	Ojaperä, röykkiö 3.	Kaakosta
123667	Ojaperä, röykkiö 4, takana röykkiö 5:n toinen pää.	Luoteesta
123668	Vehkaperä edessä koekuoppa 1, takana koekuoppa 2 ja lapio koekuopan 3 kohdalla. Takana näkyy tilan rakennuksia.	Länneestä
123669	Tervahauta Someronkylällä	Lounaasta
123670	Nisula, Hopiakrooppi	Etelästä
123671	Syrjäperä, tarkastettu hiekkakuoppa.	Lounaasta
123672	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
123673	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
123674	Rajaniemi, röykkiö.	Kaakosta
123675	Miehenneva, jätinkirkon? länsireuna.	Länneestä
123676	Alavieskanjärvi, tekojärvi.	Etelästä
123677	Pikkuräme S, röykkiö.	Etelästä
123678	Rajamerkki Pikkurämeellä.	
123679	Pikkuräme NE, röykkiö.	Luoteesta
123680	Pikkuräme NE, röykkiö.	Pohjoisesta
123681	Kytökangas, röykkiö 1.	Luoteesta
123682	Kytökangas, röykkiö 2.	Kaakosta
123683	Järvitila, tervahauta.	Idästä
123884	Alavieskan kirkon tapuli uudella paikallaan.	Kaakosta
123885	Kuvia sillalta Kalajoelle.	
123886	Kuvia sillalta Kalajoelle.	
123887	Huhtala, koekuopitettu pelto Pappilanniemellä. Lapio on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
123888	Nisula, Hopiakrooppi.	Etelästä
123889	Syrjäperä, tarkastettu hiekkakuoppa.	Lounaasta
123890	Mustasalo, esimerkki luontaisesta kivikosta.	Lounaasta
123891	Alavieskanjärvi, tekojärvi.	Etelästä
123892	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokero".	Lounaasta
123893	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokero".	Kaakosta
123894	Alavieskan kirkon tapulin vaivaisukko.	Koillisesta

Irtolöydöt**Kansallismuseon kokoelmat (KM)****KM 2478:13** Soikea reikäkivi ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 2478:14** Oikokirves ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 2478:15** Kourutaltta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3369** Kourutaltta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3522:4** Hoikkanen kiviase ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3522:5** Reiällä varustettu hakkausase ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3522:6** Tasatalatta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3764:9** Tasataltta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3764:10** Tasataltta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3764:12** Terätkatelma tasataltasta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3764:13** Tasataltta ,kivikausi*Alavieska**Diar. -***KM 3764:14** Kiviesine*Alavieska**Diar. -***KM 6793** Reikäase , kivikausi*Alavieska*

Diar. 9.1.1915. Saanto: A.A. Viljakkala, nimism.

KM 9146 Taltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. 21.1.1930. Saanto: Nestor Verronen

KM 9157 Tasataltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. 13.2.1930. Saanto: Nestor Verronen

KM 9730 Kvarts. nuolenkärjen puolikas , pronssikausi

Alavieska

Diar. 11.9.1933. Saanto: Uuno Tikkala (Ktta K. Vilkunan)

KM 10309 Soikea tuluskivi ,rautakausi

Alavieska

Diar. -

KM 10357 Kiviesineitä , kivikausi

Alavieska

Diar. 29.6.1936. Saanto: N. Verronen

KM 10763 Poikkikirves , kivikausi

Alavieska

Diar. 25.1.1938. Saanto: N. Verronen

KM 19547 Irtolöytö , kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar. 11.2.1975. Saanto: Raija Koistinen

KM 19751 Irtolöytö , kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar. 26.11.1975. Saanto: Raija Koistinen

KM 33180 Taltta ,kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar.

KM 33325 Saviastianpala ,varhaismetallikausi

Alavieska Jutila

Diar. 14. 10. 2002

Ylivieskan museon kokoelmat

Alavieskan Käännänkylästä löydetty reikäkivi.

Alavieskan Someronkylän kylämuseo

Alavieskan Jutilasta löydetty pyöreäkyllinen tasataltta.

1. Linnalan kallio, luonnonmuodostuma

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 09 0001
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 23:25 Laurinniemi</u> Alavieskan seurakunta Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0023-0025
Muinaisjäännöstyyppi:	Luonnonmuodostumat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	-
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7119200 Y: 2519500, Z: 57-60 m mpy (YKJ P: 7121719, I: 3373624) Noin 4,6 km Alavieskan kirkosta itäkoilliseen.
Tarkastus:	10.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 51 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa)
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Linnalan kallio (peruskartassa Linnankallio) on soiden ympäröimä laajahko kalliainen alue. Kallion korkeimmat kohdat ovat yli 60 m mpy. Paikoitellen maastossa on soistuneita painanteita. Kallion länsireunalta aukeaa hyvä näköala suolle. Kallion päällä kasvaa harvakseltaan mäntyjä, soiden ja kallion reunoilla sekametsää.
Kohteen kuvaus:	Ingman kirjoittaa, että Linnalan kalliolla kerrotaan olevan jättiläisten kiviä. Hänen käydessään paikalla siellä ei kuitenkaan ollut kuin ihmisjalan muotoisia koloja kalliassa. Ingmanin mukaan kirkolta Linnalan kalliolle on matkaa kolme virtaa itään. Myöskään Heikkinen ei löytänyt paikalta rökkiöitä. Alavieskassa on myös Linnakallio, joka sijaitsee Taluskylässä noin 7 km kirkolta pohjoiseen. Tämä Linnakallio on merkitty muinaishautana kunnantalolla olevaan karttaan johon on koottu kunnan esihistoriaan ja historiaan liittyviä kohteita. Linnakalliolla on luontainen suurista kivistä koostuva kivikko. Ehkäpä aikoinaan kaksi miltei samannimistä paikkaa on mennyt kertomuksissa sekaisin, eikä Linnalan kalliolla koskaan ole ollutkaan jättiläisen kiviä. Uuden tarkastuksen yhteydessä havaittiin vain joitain yksittäisiä suurehkoja kiviä sekä Linnalan kallion itäpuolella oleva kivistä

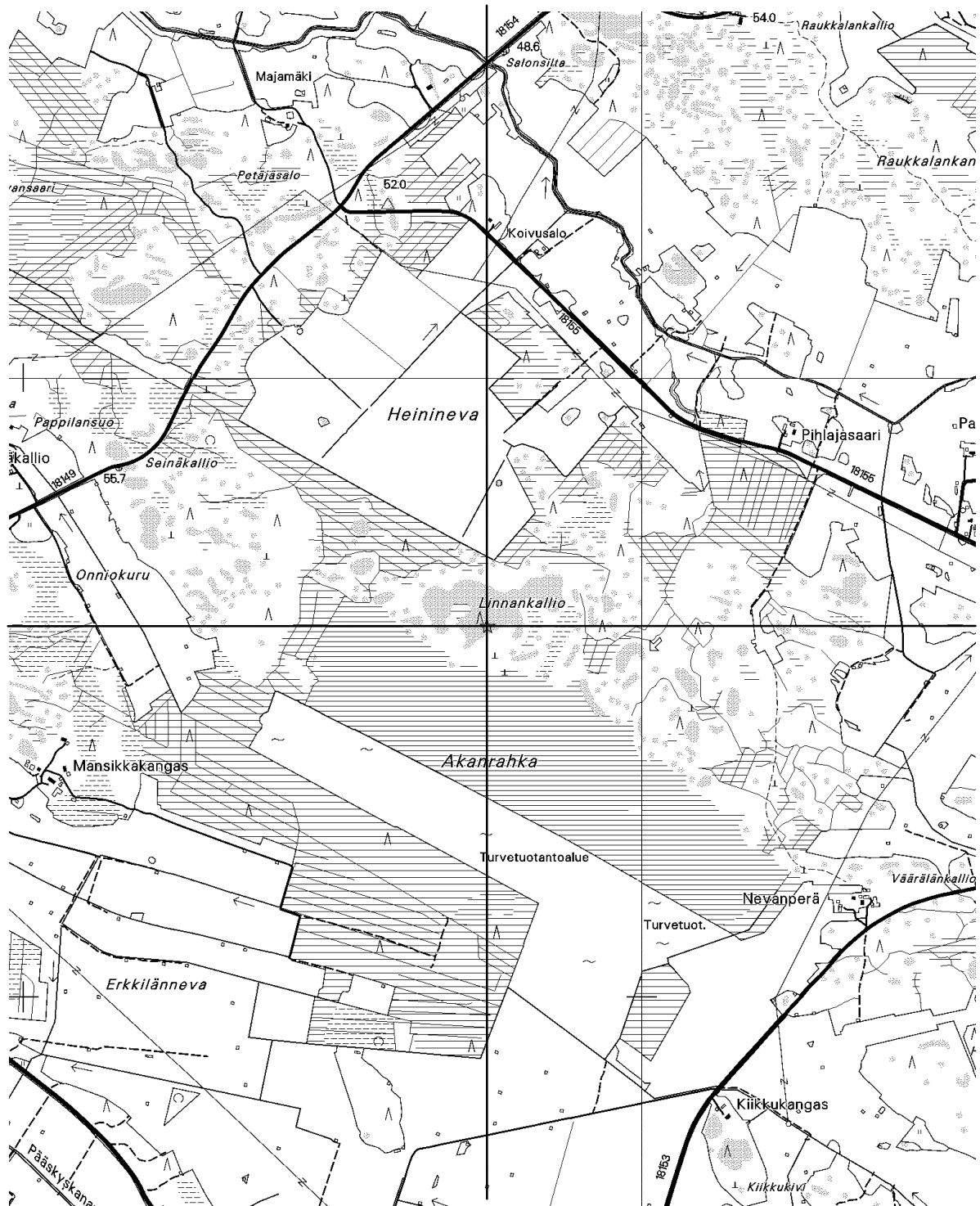
kasattu rajamerkki. Rajamerkki on tuskin kovin vanha koska se osuu edelleen peruskarttaan merkittyjen tilusrajojen kulmaan. Samassa yhteydessä tarkastettiin myös Onniokurun ja Heininevan välisen metsäalueen kalliopaljastumat Someronkylään johtavalle tielle asti. Metsässä ei havaittu mitään muinaisjäänneksiin viittaavaa.

Laajuus:	Noin 6,7 ha
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	III
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapöimintä:	-

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Linnankallio x: 7119200, y: 2519500, z: 57-60

☆ Linnankallio

▨ Rajamerkki

2. Nisula, ”hopeakaivos” ja röykkiöitä (Kasperin hopeakaivos, hopearooپی tai hopiakrooppi)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 01 0002
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 4:77 Hankala</u> Saari Toivo Ilmari oikeudenomistajat Mustolankatu 3 A 013 80200 JOENSUU
Kiinteistötunnukset:	009-401-0004-0077
Muinaisjäännöstyyppi:	Raaka-aineen hankintapaikat, Hautapaikat
Tyypin tarkenne:	Kaivokset, Hautaröykkiöt
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7125194 Y: 2519538, Z: 52,5 m mpy (YKJ P: 7127706, I: 3373945) Noin 8 km Alavieskan kirkosta koilliseen. Kohde on merkitty peruskartalle nimellä ”Hopiakrooppi”.
Tarkastus:	13.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Tark. Purhonen 1974, inv. Heikkinen 1984 Ks. myös <i>Suomenmaa IX,I Oulun lääni</i> , s. 65; <i>SMYA XII</i> s. 188; Gottlund, <i>Antiqvariska Anteckningar IV. Vasa och Uleåborgs Län</i> . s. 331-334 (sidottu käsikirjoitus Museoviraston kirjastossa) sekä Europaeus 1914, <i>Pikkutietoja Alavieskan pitäjästä</i> . (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa)
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	KM 123670, 123888
Diat:	KM 49132
Ympäristö:	Metsässä oleva pieni aukio noin 70 metrin päässä navetan koillispuolella.
Kohteen kuvaus:	Paikalla on parin metrin levyinen pyöreä lammikko, jonka ympäri on rakennettu hirsistä salvottu matala aita. Valo Verronen Someronkylältä kertoi olleensa paikalla kun Taluskyläläiset olivat joitain vuosia sitten pumpanneet kuopan tyhjäksi. Kuopalla oli ollut syvyyttä noin seitsemän metriä ja sen seinämissä oli näkynyt poraus ja räjäytysjälkiä. Suomen maa- kirjassa käsitellään ”hopeakaivos” lyhyesti. Se on tekstin mukaan mainittu jo 1700-luvun kirjallisuudessa, kirjassa kaivosta pidetään luultavimmin rikkikiisukaivoksena. Gottlund kirjoittaa Kunnarin maalla olevan lasketun (kuivatun?) järven lähellä kiviaitojen näköisiä kiviraunioita. Raunioista on kerätty kiviä kiukaisiin. Lisäksi hän mainitsee, että Kunnarinkalliosta löytyy hopeaa. SMYA:n teksti on Gottlundin kertomus röykkiöistä suomeksi

käännettynä. Europaeus puolestaan kertoo noin 7 metriä syvästä kaivoksesta, jota kansa nimittää hopeakaivokseksi. Hänen mukaansa teknillisen korkeakoulun oppilas J. Pihlajaniemi oli tutkinut paikkaa ja todennut kivien sisältävän kuparia ja vähäisessä määrässä hopeaa.

Mainituista alueella olevista röykkiöistä ei ole Gottlundin lisäksi mitään mainintaa, eikä niitä ole löytynyt myöhemmissä tutkimuksissa. Röykkiöt lienee käytetty kokonaan uudempaan rakentamiseen jo 1900-luvun alkuun mennessä.

Kohteelle on viitat maantieltä asti ja paikan päällä on informaatiotaulu.

Laajuus:Noin 50 m²**Ehdotus suoja-alueeksi:**

Kuopan reunoista vähintään viisi metriä.

Luokitusehdotus:

II (kaivos), III (röykkiöt)

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet:

Kohde on selvästi näkyvä ja se on kyläläisten hoitama ja viitoittama.

Lähilöytöjä:

Kunnari [19] kivikautinen löytöpaikka noin 500 metriä lounaaseen.
Saari [10] Kivikautinen löytöpaikka noin 1,3 km luoteeseen.
Tervahautoja 800 m länsiluoteeseen ja 1,5 km pohjoiskoilliseen.

Koekuopat:

-

Pintapöiminta:

-

123888. Nisula Hopiakrooppi. Etelästä.

3. Rajaniemi, pronssikautinen rökkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0003
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Kähtävä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 11:18 Kirkkometsä</u> Kippola Marja-Leena Kippola Jaakko Tuomo Rajaniementie 119 85210 KÄHTÄVÄ
Kiinteistötunnukset:	009-403-0011-0018
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7113301 Y: 2517726, Z: 57,5 m mpy (YKJ P: 7121533, I: 3370361) Noin 5,8 km Alavieskan kirkosta kaakkoon.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 51 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa); Europaeus 1909, <i>Oulun läänin kiinteistä muinaisjäännöksistä</i> (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa) s. 101 ja <i>Suomenmaa IX,I Oulun lääni</i> , s. 67.
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000, suurennos peruskartasta 1:7500
Negatiivit:	KM 123674
Diat:	KM 49137
Ympäristö:	Paikoitellen suopohjaista havupuuvaltaista sekametsää. Muuten maasto on kivistä ja paksun sammalen peittämää. Pitkänomaista luode-kaakko suuntaista metsäaluetta rajaavat idässä pellot ja lännessä Ylivieskasta Kalajoelle johtava maantie. Maantien ja metsän reunassa on paikoitellen kalliota. Metsäalue viettää hyvin loivasti kohti idässä olevia peltoja.
Kohteen kuvaus:	Rökkiö sijaitsee aivan Ylivieskasta Kalajoelle vievän tien vieressä Rajamäentien risteuksen kaakkoispuolella. Se on noin 48 metriä pitkä, 13 metriä leveä ja noin 0,5 metriä korkea ihmisen pään kokoisista ja pienemmistä kivistä tehty soikea latomus. Metsän puolella rökkiön raja on selvä ja kivet on ladottu paikoin pystyksi seinämäksi. Tien puolella rökkiön reuna on epämääräinen. Rökkiön päällä kasvaa paikoin sammalta. Sen päällä kasvaa myös samankokoisia suuria puita kuin muualla metsässä, lisäksi tien

vierusta on pensaikkoineen. Rökkiö vaikuttaa ehjältä vaikka tiettyö onkin aikanaan kulkenut sen ohi aivan vierestä.

Ingman mainitsee, että Korkiakankaalla Ojaniemessä on kaksi lapinrauniota. Samanlaisia kerrotaan hänen mukaansa löytyvän myös Rajaniemestä eräältä kankaalta. Europaeus ja Suomenmaa vain siteeraavat Ingmania. Heikkinen on yhdistänyt Rajaniemen Korkiakankaaseen, mutta niillä ei välttämättä ole mitään tekemistä toistensa kanssa. Peruskarttaan on merkitty paikannimi Rajaniemi, mutta ei Korkiakangasta tai Ojaniemeä. Näitä kahta jälkimmäistä ei tunnustettu Kähtävän kylässä eikä Taluskylällä. Ainoastaan arveltiin, että Kalajoen rajalla sijaitsevat Korkiatkalliot voisivat liittyä Korkiakankaaseen. Sieltä ei Alavieskan puolelta löytynyt mitään lapinraunioihin viittaavaa.

Paikan päällä Rajaniemessä tiedettiin metsässä olevan rökkiöitä, koska ne olivat olleet lasten leikkipaikkoja kymmeniä vuosia sitten. Rökkiöiden tarkasta sijainnista ei kuitenkaan ollut tietoa ja kerrottiinpa niitä joskus myöhemmin turhaan etsitynkin. Neuvotulta alueelta metsänreunasta (Välivainio peruskartalla) ei löytynyt rökkiöitä. Paikka oli avohakattu ja maa oli muokkautunut työkoneiden alla, joten paikalla olleet rökkiöt olivat saattaneet hajota maastoon tai jäädä hakkuujätteiden alle. Maantien viereltä löytynyt rökkiö ei välttämättä liity aikaisemmissa tiedoissa mainittuihin rökkiöihin. Se on selvästi suurempikin kuin tavalliset lapinrauniot, joita paikalla on kerrottu olevan.

Rökkiöstä noin 300 metriä kaakkoon on joukko kasattuja suurehkoja kiviä. Osa kivistä muodostaa pätkän pengertä jonka päällä on ajouran tapainen.

Laajuus:	Noin 625 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Itäpuolella rökkiö rajautuu selvästi ja sille riittänee 2 metrin suoja-alue. Tien puolella piennaralue on miltei kiinni rökkiössä, joten suoja-alueeksi on laskettava tien oja. Rökkiö on välittömässä vaarassa jos paikalla tehdään tietöitä.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Rökkiö on sijaintinsa puolesta helposti löydettävissä ja se voisi olla raivattuna näyttävä muinaisjäännös. Nykyisellään metsän peittämänä sitä on kuitenkin vaikea havaita.
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapöimintä:	-

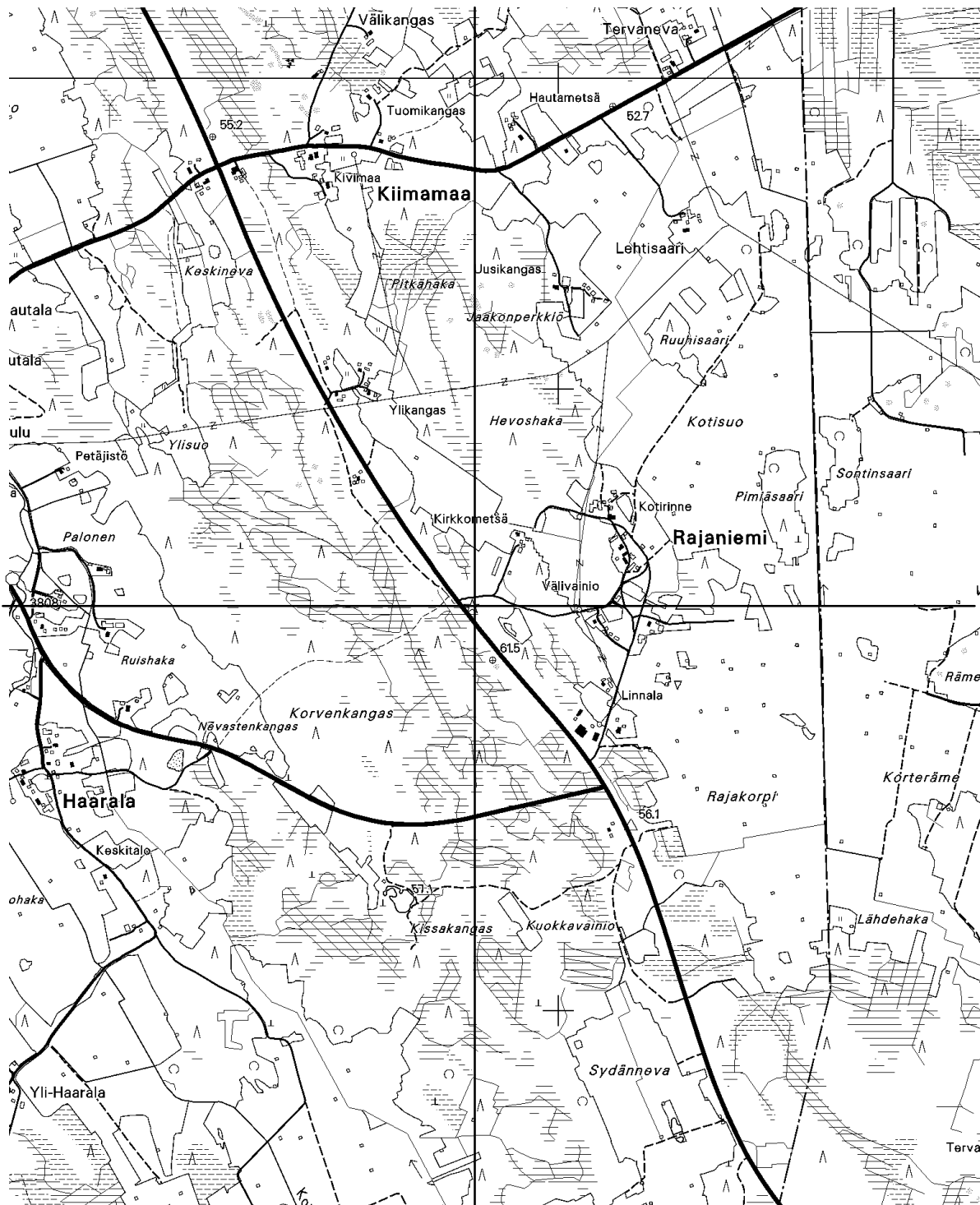

49137. Rajaniemi, röykkiö. Kaakosta.

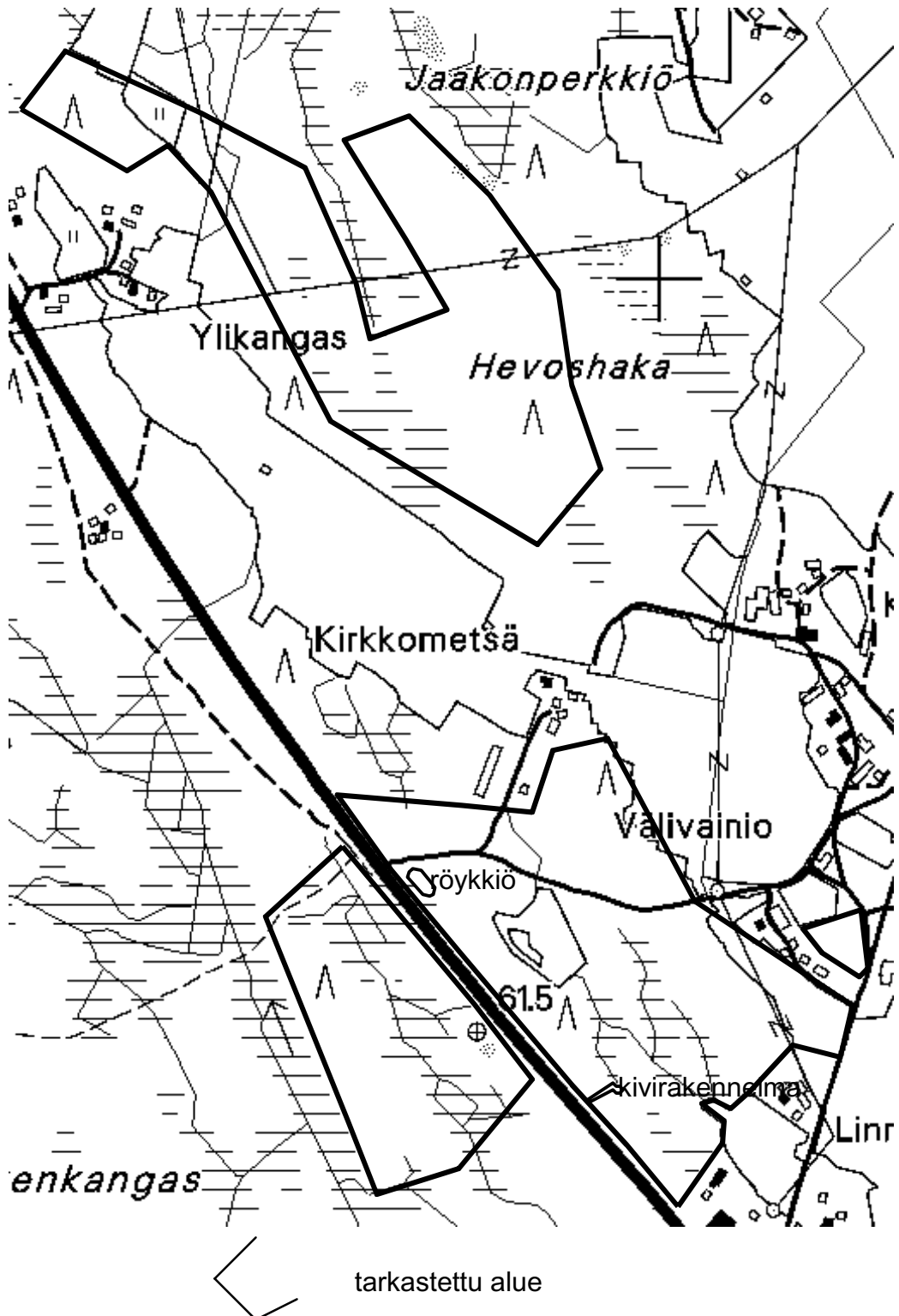
Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Röykkiö x: 7113301, y: 2517726, z: 57,5

Suurennos peruskartasta 2431 05
MK 1:7500
Röykkiö x: 7113301, y: 2517726, z: 57,5

4/12. Takkunen, kivikautinen asuinpaikka?

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 01 0004
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 15:74 Mäkitakkunen</u> Pudas Niilo Tapio Takkusentie 2 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 15-81 Mäkipudas</u> Pudas Juha Kalevi Takkusentie 4 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 187:3 Rantapudas</u> Pudas Niilo Tapio Pudas Tarja Anneli Takkusentie 2 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 187:2 Rantatakkunen</u> Takkunen Eino Olavi Takkusentie 15 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0015-0074 009-401-0015-0081 009-401-0187-0003 009-401-0187-0002
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118860 Y: 2516250, Z: 50 m mpy (asuinpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7132341, I: 3368034) Noin 1,6 km Alavieskan kirkosta itä-koilliseen.
Tarkastus:	10.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984 Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 56 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa).
Aiemmat löydöt:	KM 2478:13 (soikea reikäkivi), KM 3764:10 (tasataltta) ja KM 3764:12 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	KM 123664
Diat:	KM 49124

Ympäristö:	Kalajoen pohjoisrannalta loivasti kohoavien peltojen reunalla oleva tiheään rakennettu saareke Ylivieskaan ja Someronkylälle vievien teiden risteyksessä. Alue on täyteen rakennettu ja kokonaan muokattu piha- ja maataloustarpeisiin. Lähellä jokea pellot päättyvät noin 1,5 metriä korkeaan maavalliin, jonka joen puolella on noin 50 metriä rantaniittyä.
Kohteen kuvaus:	<p>Aiemmissa löytötiedoissa mainitaan, että KM 2478:13 on löydetty joen rannasta vuonna 1886. KM 3764:10 on löytynyt Takkulan talon pellosta vuonna 1899 kuten myös KM 3764:12. Lisäksi mainitaan, että alueelta on löytynyt usein ennenkin esineitä, jotka on annettu kerääjille tai joutuneet hukkaan. Europaeuksen vuonna 1914 löytötietoihin lisäämän tekstin mukaan KM 2478:13 oli löytynyt Mäkitakkusen talon maasta. Löytöpaikka oli pellolla joka oli Takkusen taloista noin 250 metriä etelään, kivikkoista hietaperäistä kuivaa maata ja pohjoiseen päin kallion suojaama. Pelto viettää loivasti etelään. Pellon alla on niitty, joka on ollut noin 1-2 metriä aiemmin korkeammalla olleen Kalajoen pinnan yläpuolella. Europaeus oli löytänyt paikalta pari kvartsin palaa. Heikkinen oli inventoidessaan onnistunut paikantamaan yhden löytöpaikan, johon oli rakennettu talousrakennus. Hänen kuvauksensa on kuitenkin niin epämääräinen, ettei sen avulla voi löytää paikkaa uudelleen. Kyseessä saattaa olla jokin Takkuperän lounaiskulman rakennuksista, joihin kohteen koordinaatit tuntuvat viittaavan. Takkuperällä ei osattu kertoa mitään aiemmista löydöistä, eikä uusia esineitä ollut löytynyt. Kaikki pellot olivat viljeltyinä ja pintapoimintaa oli mahdotonta tehdä.</p> <p>Löytöjen runsauden ja paikan sijainnin vuoksi alueella on todennäköisesti ollut asuinpaikka. Jos se on ollut samalla kohdalla kuin nykyinen asutus asuinpaikka lienee täysin tuhoutunut. Osa 50 m mpy korkeuskäyrän yläpuolisesta alueesta Takkuperän luoteiskulmalla on vielä rakentamatta. Myös itäpuolella on peltoa samalla korkeudella. Näillä alueilla voisi olla jäljellä asuinpaikkaa. Rannasta löytynyt esine voi viitata myös lähempänä rantaa olevaan asutukseen. Kirkonkylän Huhtalan ja Jutilan löytöjen perusteella asutusta voisi olla ollut myös noin 47,5 m mpy tuntumassa.</p>
Laajuus:	?
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II-III
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Huhtala [11] kivikautinen löytöpaikka 1,3 km lounaaseen ja Jutila [22] kivikautinen löytöpaikka 2,3 km länsilounaaseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

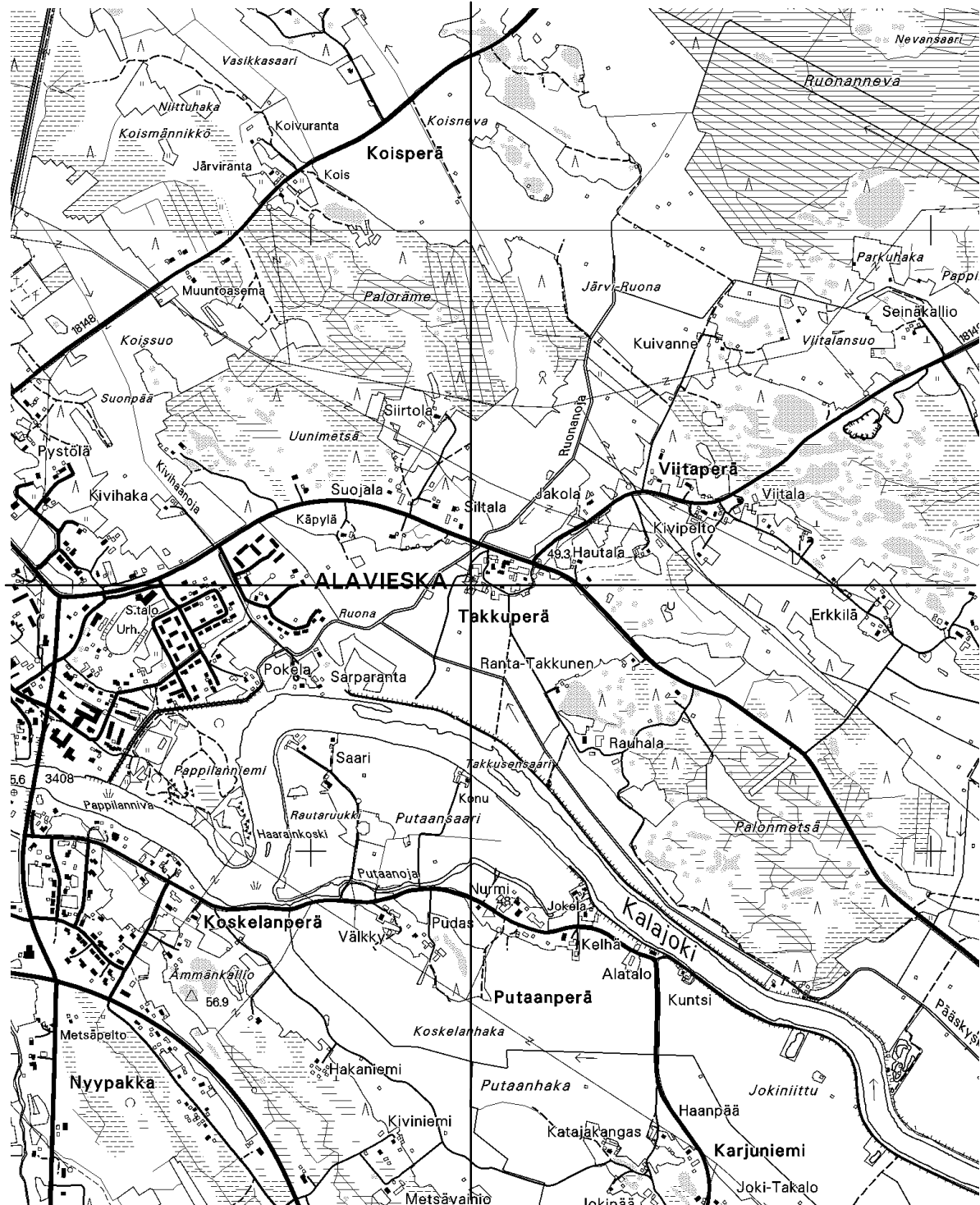

49124. Takkuperä joelta päin. Lounaasta.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

asuinpaikka x: 7118860, y: 2516520, z: 50

☆ asuinpaikka?

5. Tolonen, kivikautinen löytöpaikka

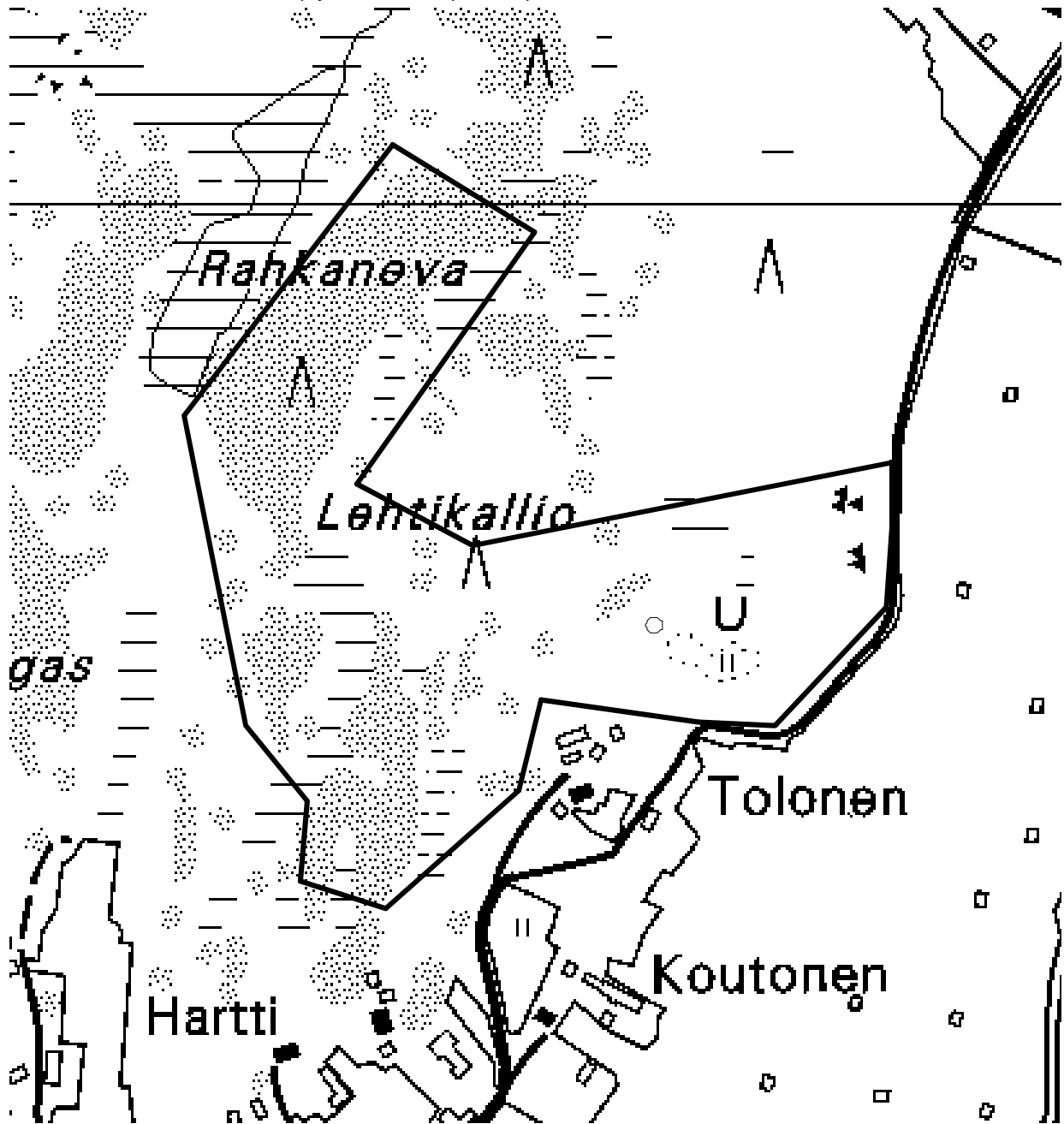
Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0005
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:112 Kotiranta</u> Vedenoja Markku Kalervo Vetenojanpuhto 37 85140 TYNKÄ <u>Rek n:o 2:113 Lapinoja</u> Saara Johanna Lapinojan oikeudenomistajat: Kekolahti Anne Maria Kummalantie 18 85100 KALAJOKI Lapinoja Arvi Frans Yppärintie 157 85120 METSÄ Lapinoja Hannu Mika Mehtäkyläntie 4 As 1 85100 KALAJOKI Lapinoja Timo Tapani Kirkkopolku 4 85200 ALAVIESKA Tiinanen Taina Maritta Rautiontie 153 85140 TYNKÄ <u>Rek n:o 2:98 Kallio</u> Lapinoja Timo Tapani Kirkkopolku 4 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-408-0002-0112 009-408-0002-0113 009-408-0002-0098
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7129544 Y: 2513417, Z: 42,5 m mpy (Tolosen talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7115909, I: 3371574) Noin 11 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	17.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984 (kohde 5, Talonen)
Aiemmat löydöt:	KM 2478:14 (oikokirves)
Inventointilöydöt:	-

Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Alavieska ja 2432 04 Saukonperä 1:20000, suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2432 04 1:5000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Tolosen talon lähiympäristö on pihamaata rakennuksineen. Itäpuolella on peltoja, jotka viettävät loivasti itään kohti Talusojaa. Länsipuolella on vähitellen kohoavaa metsää, jossa on paikoitellen kalliopaljastumia.
Kohteen kuvaus:	<p>Oikokirves on saatu Tolosen talosta vuonna 1886, eikä sen löytöpaikasta ole tarkempaa tietoa. Paikalla ei ilmeisesti asuta enää vakituisesti ja pihamaata lukuun ottamatta lähiympäristö kasvoi pitkää heinää. Talon lähellä olevat pellot olivat viljeltyinä eikä pintapoiminta ollut mahdollista.</p> <p>Ympäristön metsäalueita tarkastettiin röykkiöiden ja asuinpainanteiden varalta, jolloin löytyi tervahauta päärakennuksesta noin 140 metriä pohjoiskoilliseen (ks. karttasuurennos).</p>
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II (tervahauta)
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Tervahautoja noin 600 m länteen ja 1 km pohjoiseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2432

MK 1:5000

Tolosen tila x: 7129544, y: 2513417, z: 42,5

○ tervahauta, x:7129674, y: 2513486, z:42,5

▭ tarkastettu alue

6. Hoikkasaari, kivikautinen löytöpaikka

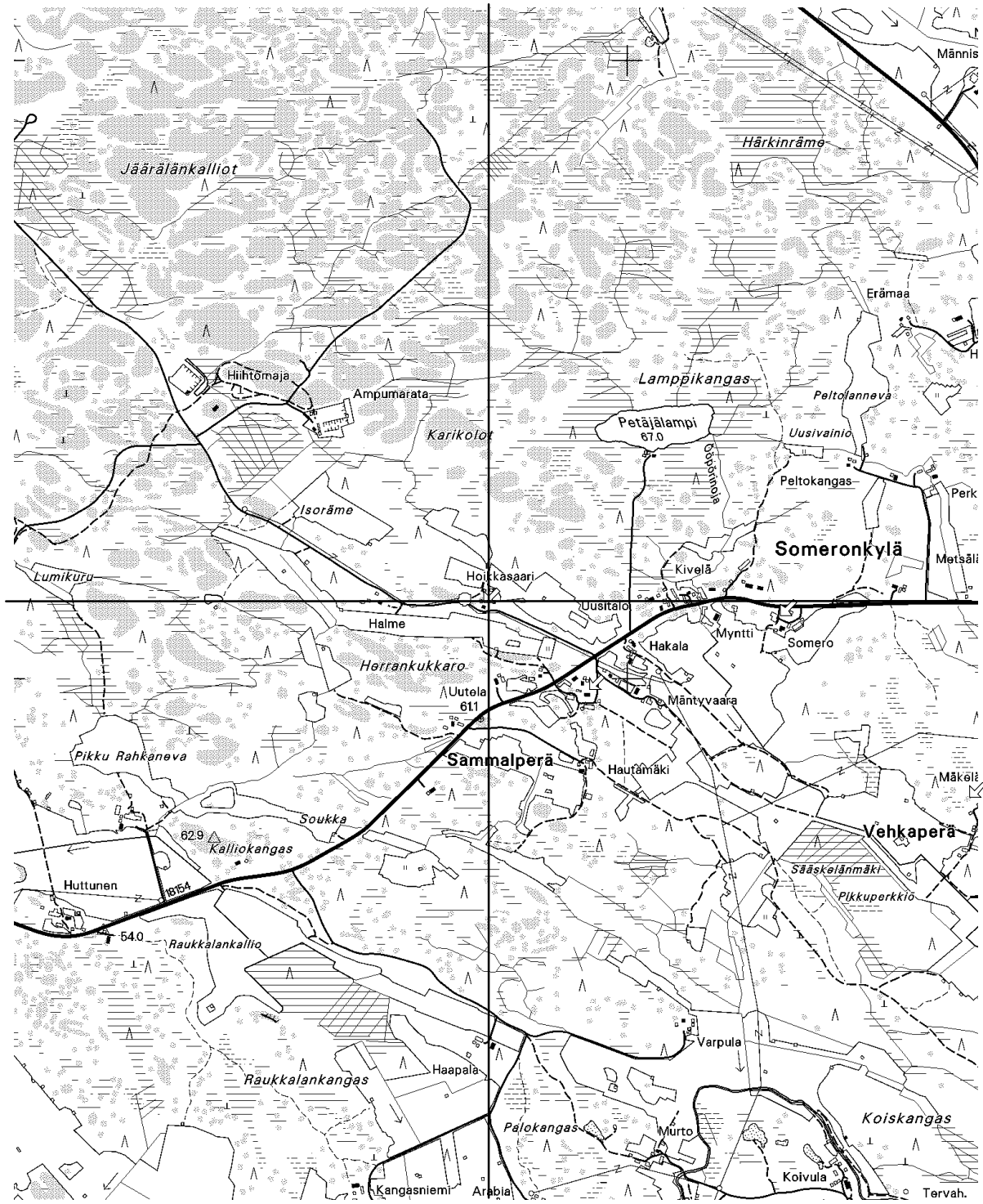
Muinaisjään- nös- rekisterinnumero:	009 04 0006
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 22:16 Hoikkasaari</u> Isokääntä Juho Henrik oikeudenomistajat Koulutie 21 B 013 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0022-0016
Muinaisjäänöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjaskoski X: 7122240 Y: 2521540, Z: 60 m mpy (Hoikkasaaren tilan sijainti, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7124660, I: 3375806) Noin 7,5 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 2478:15 (kourutaltoa)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjaskoski
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Päärakennus ja pihapiiri sijaitsee peltojen välisellä metsäisellä kapealla kannaksella.
Kohteen kuvaus:	Kourutaltoa on saatu vuonna 1886 paikalla olleesta Jutilan talon torpasta. Torppa on sijainnut nykyisen talon vieressä, sen pohjoispuolella. Tarkasta löytöpaikasta ei ole tietoa. Tila on nykyään kesäasuntona ja peltokaistaleen pohjoispuolelle on rakennettu uudisrakennus. Näiden talojen asukkaat muistivat kuulleensa, että pellostä oli joskus jotain löytynyt, mutta mitään tarkempaa tietoa heillä ei ollut. He myös muistelivat, että metsässä heti päärakennuksen länsipuolella olisi kalliossa ollut hakattuja merkkejä. Tarkkaa paikka ei muistettu ja kaikki kivet ovat nykyään sammalen peitossa. Ympäristön pellot olivat viljeltyjä, joten pintapoiminta oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-

- Lähilöytöjä:** Sammalmaa [9] kivikautinen löytöpaikka noin 450 m kaakkoon, Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 950 m itään, Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 1,7 km itäkaakkoon, Pylväs [17] kivikautinen löytöpaikka noin 1,9 km itäkaakkoon.
- Koekuopat:** -
- Pintapöimintä:** -

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Päärakennus x: 7122240, y: 2521540, z: 60

□ päärakennus

○ hakkaus kivessä

7. Huovo, kivikautinen löytöpaikka

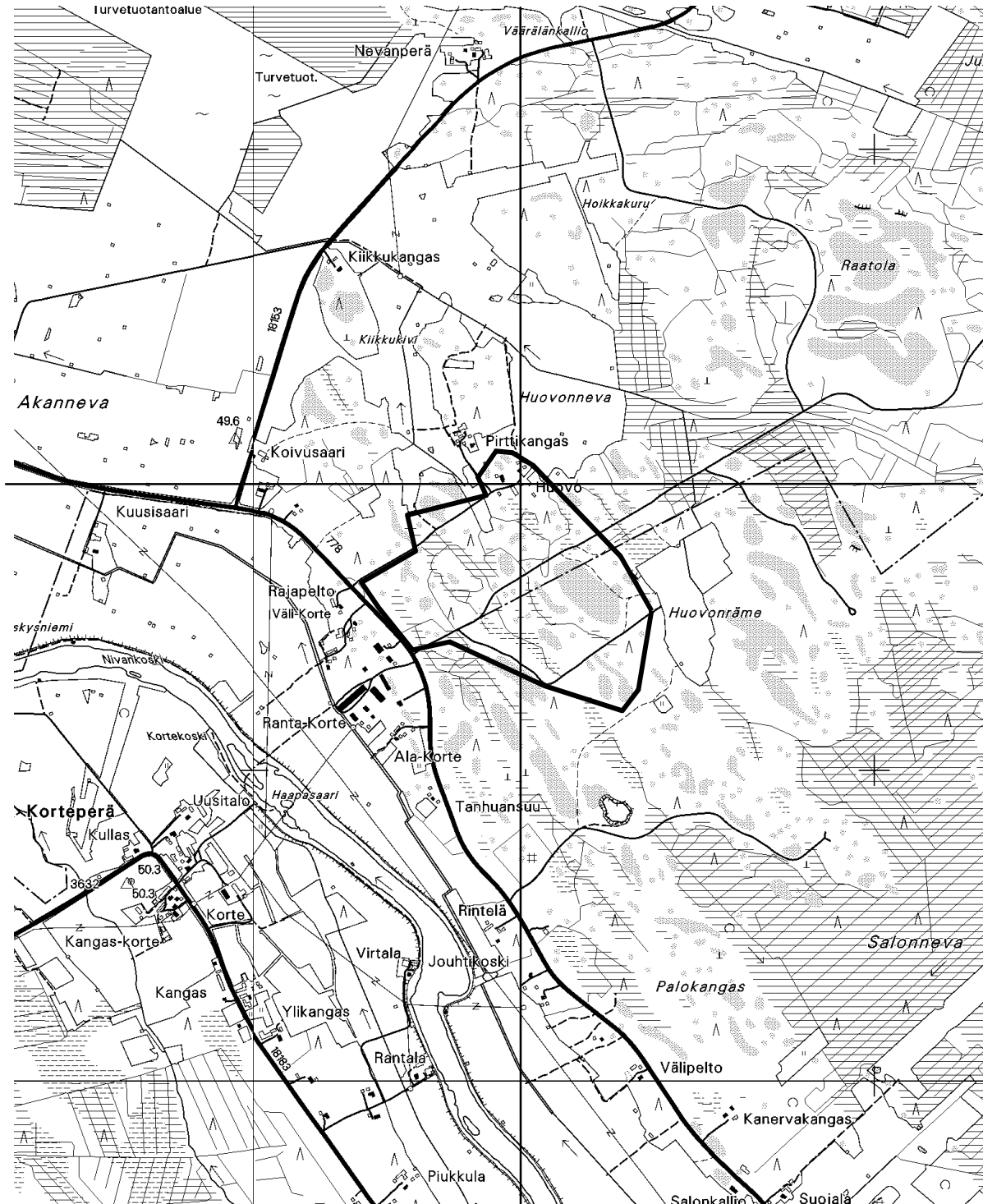
Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 04 0007
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 10:6 Tuomikangas</u> Puusti Jukka Olavi Puusti Anitta Maarit Huovontie 64 84100 YLIVIESKA <u>Rek n:o 10:42 Mäkelänneva</u> Myntti Martti Samuli Someronkyläntie 692 85200 ALAVIESKA Myntti Mauri Olavi Someronkyläntie 688 85200 ALAVIESKA Myntti Matti Kalevi Someronkyläntie 696 85200 ALAVIESKA Myntti Mauno Päiviö Someronkyläntie 681 85200 ALAVIESKA Myntti Markku Eero Matias Someronkyläntie 929 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0010-0006 (Entisten torppien paikka) 009-401-0010-0042 (Huovonneva)
Muinaisjäänöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 08 Niemelänkylä X: 7116920 Y: 2520860, Z: 52,5 m mpy (Huovon talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7119377, I: 3374876) Noin 6 km Alavieskan kirkosta itäkaakkoon.
Tarkastus:	26.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Jaakko Marjakankaan kertomusta ja Kalajoen nimismiehen kirjettä Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.
Aiemmat löydöt:	KM 3369:1 (kourutaltoa)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 08 Niemelänkylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-

- Ympäristö:** Matala mäki, jota ympäröivät soiset metsäalueet. Metsässä on paikoin kalliopaljastumia. Koillispuolella on Huovonneva, pelloksi ojitettu suoalue.
- Kohteen kuvaus:** Kourutalalta löytyi Huovon torpan pellostä peltotöiden yhteydestä vuonna 1871 tai 1872. Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Huovon nykyisen talon paikalla on ollut useita torppia. Nykyiset asukkaat eivät olleet löytäneet mitään kivikauteen viittaavaa. Samalla käynnillä tarkastettiin eteläpuolinen metsäalue, jolla ei ollut mitään merkkejä muinaisjäännöksistä (ks karttaliite).
- Laajuus:** -
- Ehdotus suoja-alueeksi:** -
- Luokitusehdotus:** -
- Suojelutoimenpiteet:** -
- Havaintomahdollisuudet:** -
- Lähilöytöjä:** Ylivieskan puolella Huovon räme, kivikautinen löytöpaikka noin 600 m kaakkoon, Kortteenmetsä, kivikautinen asuinpaikka noin 1 km etelään, Korteperä, moniperiodinen kohde 1,5 km lounaaseen.
- Koekuopat:** -
- Pintapöimintä:** -

Ote peruskartasta 2431 08

MK 1:20000

Päärakennus x: 7116920, y: 2520860, z: 52,5

☐ summittainen löytöpaikka (Huovon entinen päärakennus)

└─┘ tarkastetun alueen raja

8. Naamakangas, kivikautinen asuinpaikka?

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0008
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Yli-Kääntä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 6:8 Rahko</u> Rahko Eero Juhani Ylikäännäntie 279 As 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-410-0006-0008
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 3124 05 Alavieska X: 7117186 Y: 2510143, Z: 50 m mpy (YKJ P: 7120148, I: 3364181) Noin 5 km Alavieskan kirkosta lounaaseen.
Tarkastus:	17.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:4 (hoikkanen kiviase), 3764:13-14 (tasataltta ja kiviesine), 22386 (kvartseja)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska ja 2431 02 Typpö 1:20000, suurennos peruskartoista 2431 05 ja 2431 02 1:7500
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49133
Ympäristö:	Paikoin soista tasaista kangasmetsää. Heikkisen inventoinnin löytöpaikka on matala hiekkakuoppa, josta hiekka on otettu kallioon saakka. Tien ja hiekkakuopan välinen alue on hakattu.
Kohteen kuvaus:	Hoikkanen kiviase on lunastettu vuonna 1898. Se oli löydetty kirkonkylältä maantien sorasta. Sora oli peräisin Naamakankaalta. Taltta ja kiviesine löytyivät myös maantietöissä soran joukosta Haapasaaren tilan maalta 6 km Ylikäännän Niskalan talosta etelään ja 3 km Alavieskan Mikkolan talosta lounaaseen. Europaeuksen lisäyksessä vuodelta 1914 todetaan että myös hoikkanen kiviase on todennäköisesti samasta paikasta. Heikkinen löysi inventoidessaan muutamia kvartseja noin 0,5 metriä syvästä hiekkakuopasta. Hän määritteli paikan mahdolliseksi asuinpaikaksi. Kvartsi löytyi ilmeisesti hiekkakuopan reunoista, mutta tarkempaa paikkatietoa ei ole. Kuopan kohdalta asuinpaikka on täysin tuhoutunut. Nykyisin hiekkakuopan reunat ovat kasvaneet täyteen sammalta. Viereen tehdyssä koekuopassa oli hiekkamaata, ja maaston tasaisuus viittaisi siihen että paikalla oleva asuinpaikka voisi jatkua hiekkakuopan ulkopuolellakin. Myös hakkuuaukealle tehdyssä koekuopassa oli hiekkamaata.

Laajuus:	noin 1300 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Hiekkakuopan reunat 10 metrin matkalta.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	KK1: x:7117259 y:2410229 hakkuaukean pohjoispäässä Koko 50 x 50 cm, syvyys 65 cm. 0-8 cm turve, 8-25 cm vaalea hiekka, 25-30 cm kellertävä hiekka, 30-65 cm vaalea hiekka, pohjalla kallio. Ei löytöjä. KK2: x:7117177 y:2510157 hiekkakuopan kaakkoisreunalla Koko 40 x 30 cm, syvyys 35 cm. 0-5 cm turve, 5-20 cm vaalea hiekka, 20-35 cm kovaksi paakkuuntunutta punertavan keltaista hiekkaa. Ei löytöjä.
Pintapöimintä:	-

49133. Naamakangas, hiekkakuoppa, josta on tehty asuinpaikkalöytöjä. Lännestä.

Ote peruskartoista 2431 06 ja 2431 02

MK 1:20000

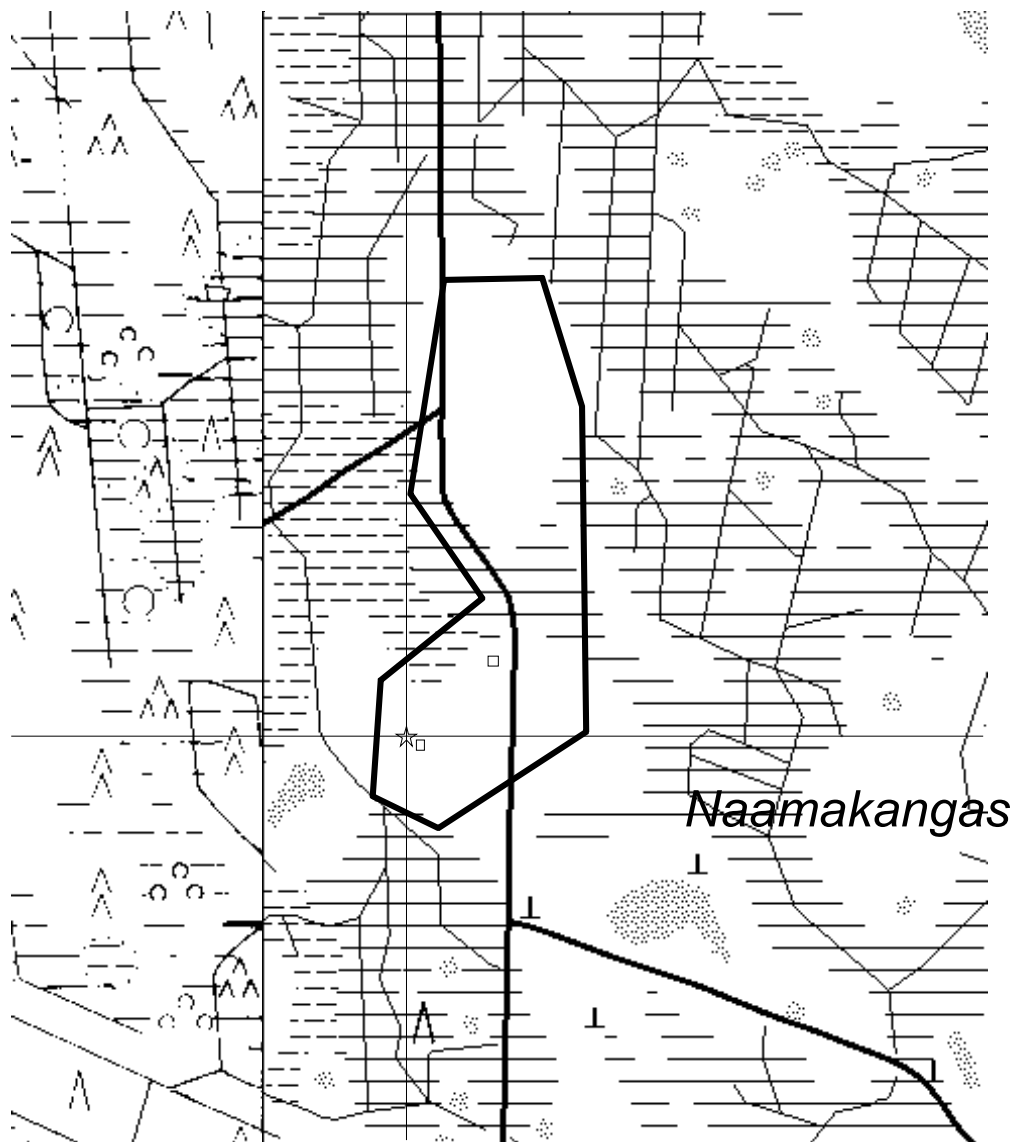
Asuinpaikka x: 7117186, y: 2510143, z: 50

Suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2431 02

MK 1:7500

Asuinpaikka x: 7117186, y: 2510143, z: 50

- ☆ asuinpaikka
- koekuoppa
- └─┘ tarkastetun alueen raja

9. Sammalmaa, kivistä löytöpaikka

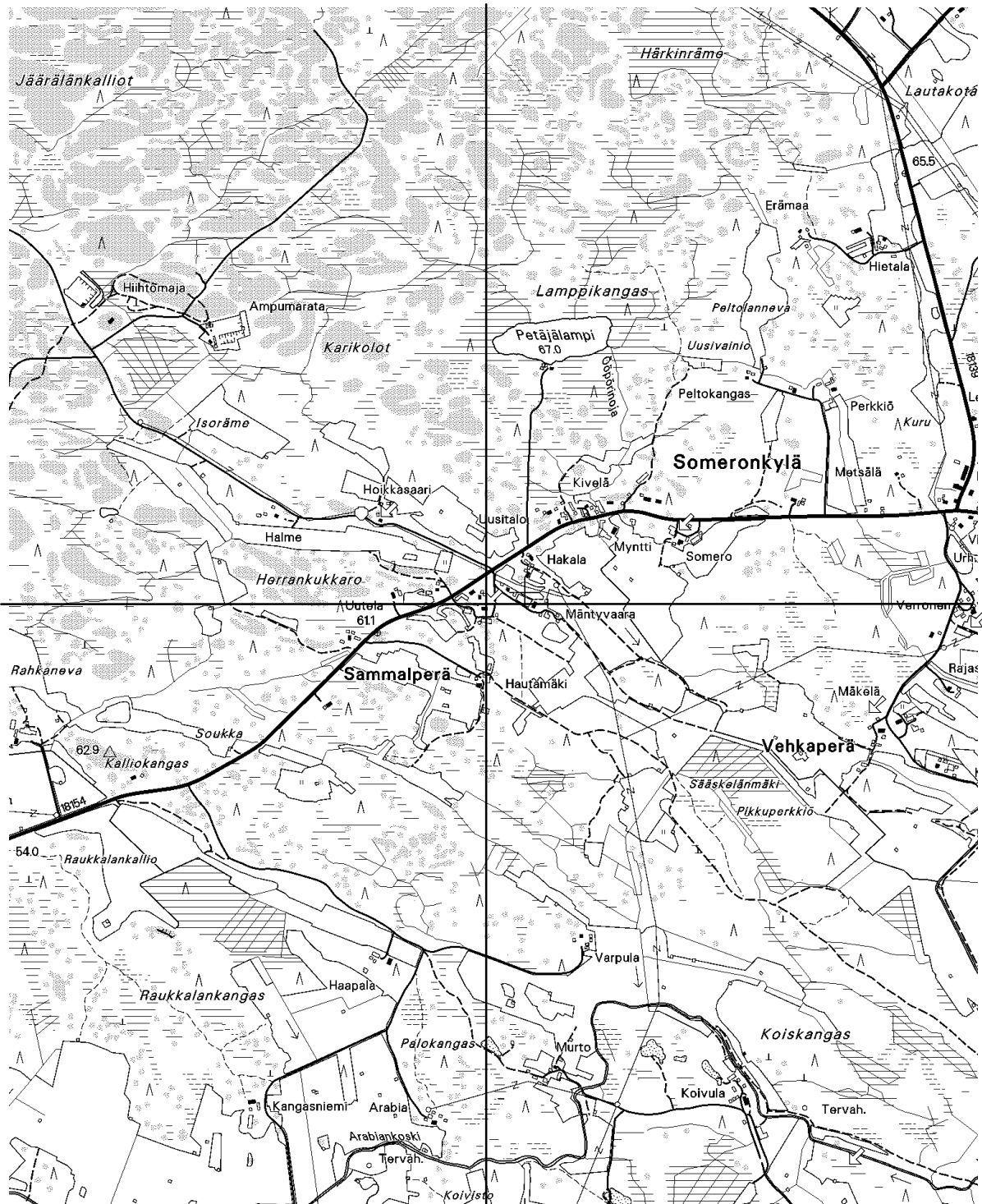
Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0009
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:26 Hautavainio</u> Nurkkala Paula Anneli Someronkyläntie 623 85200 ALAVIESKA Nurkkala Valo Juhani oikeudenomistajat Someronkyläntie 623 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 2:44 Niemelä</u> Argillander Terttu Tellervo Argillander Leo Kalevi Someronkyläntie 629 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0002-0026 009-407-0002-0044
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivistä
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjäskoski X: 7121960 Y: 2521880, Z: 60 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7124364, I: 3376132) Noin 7,7 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:5 (reiällä varustettu hakkausase)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjäskoski 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Kapea 60 m mpy oleva metsäinen luode-kaakko suuntainen sankkaa kuusimetsää kasvava kannas, jota alempana olevat pellot ympäröivät. Talot ovat kannaksen kapeimmalla kohdalla.
Kohteen kuvaus:	Kiviesine on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Sammalmaan talon pellosta. Tarkka sijainti ei ole tiedossa. Talon nykyiset asukkaat eivät olleet löytäneet mitään kivistä viittaavaa. Kaikki alueen pellot olivat viljeltyinä, joten pintapöimintä oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-

- Suojelutoimenpiteet:** -
Havaintomahdollisuudet: -
Lähilöytöjä: Hoikkasaari [6] kivikautinen löytöpaikka noin 450 m luoteeseen,
Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 650 m koilliseen,
Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 1,3 km itäkaakkoon,
Pylväs [17] kivikautinen löytöpaikka noin 1,6 km itään.
- Koekuopat:** -
Pintapöimintä: -

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Arvioitu löytöpaikka x: 7121960, y: 2521880, z: 60

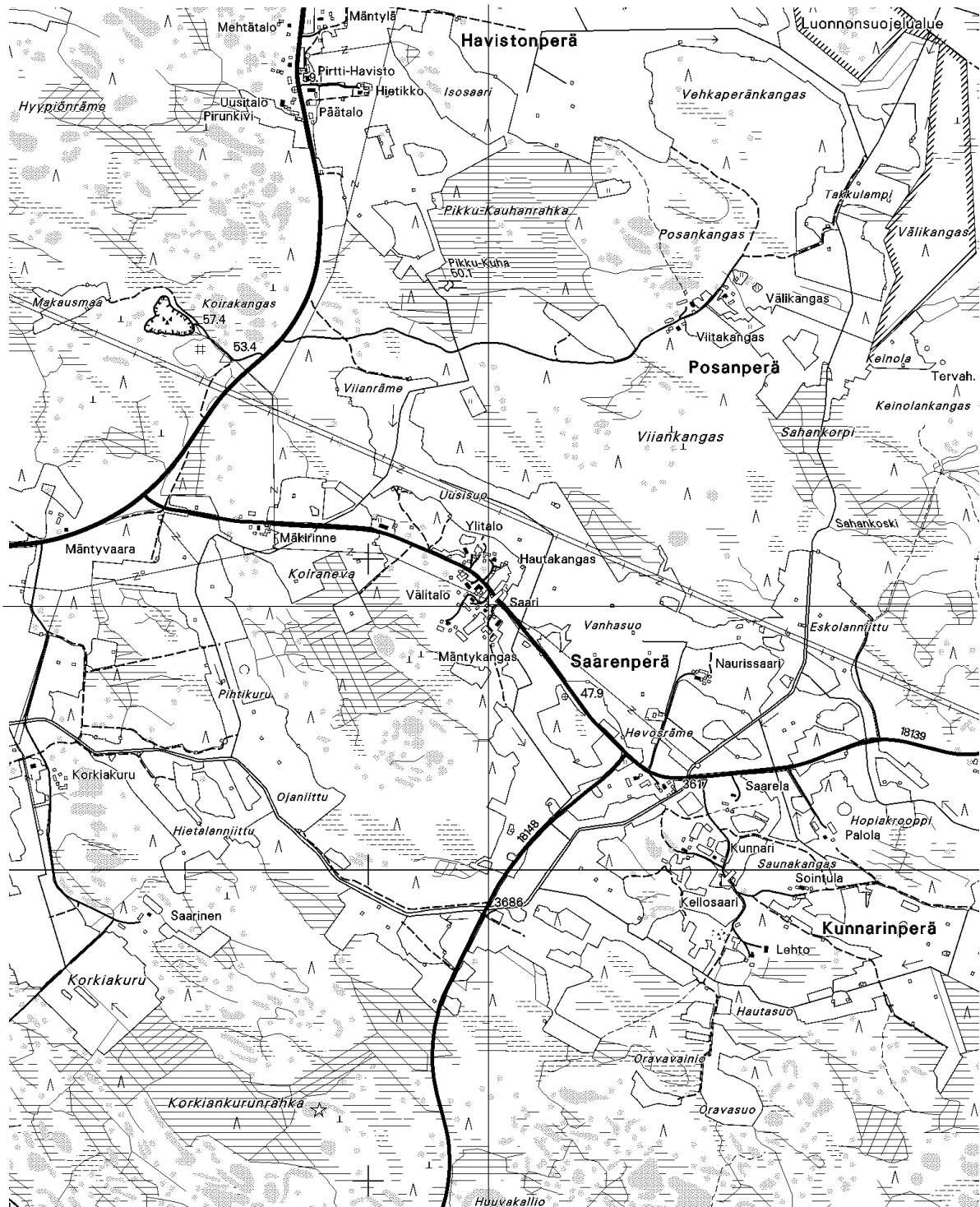
10. Saari, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 04 0010
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	-
Kiinteistötunnukset:	-
Muinaisjäänöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7125850 Y: 2518390, Z: 50 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7128415, I: 3372829) Noin 8 km Alavieskan kirkosta pohjoiskoilliseen.
Tarkastus:	14.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:6 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Talokeskittymä pohjoisesta kaakkoon aukeavien peltojen laidalla. Lounaassa metsää ja suota.
Kohteen kuvaus:	Tasataltta on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Saaren talon maalta maantien ”ravia” kaivettaessa. Sen tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä. Kaikki alueen pellot olivat viljeltyinä, joten pintapoiminta oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Kunnari [19] kivikautinen löytöpaikka oin 1,2 km kaakkoon.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Saaren tila x: 7125850, y: 2518390, z: 50

11. Huhtala, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0011
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 23:25 Laurinniemi</u> Alavieskan seurakunta Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 15:68 ja 13:89 Niemenpalsta</u> Alavieskan kunta PL 29 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0023-0025 009-401-0014-0068 009-401-0013-0089
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118220 Y: 2515420, Z: 48 m mpy (Entisen päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7120932, I: 3369502) Noin 600 m Alavieskan kirkosta kaakkoon.
Tarkastus:	6.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3764:9 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000, peruskartan suurennos 1:1500
Negatiivit:	KM 123661-123663, 123887
Diat:	KM 49122, 49123
Ympäristö:	Kalajoen mutkan muodostama kaakkoon kurottava Pappilanniemi, jota lännessä rajaa Ruonanoja. Oja saa alkunsa Jukulaisista Jukulaisojana ja halkaisee Alavieskanjärven Järviojana. Oja on niemen kohdalla syvä kaivanto, joka erottaa niemen mantereesta. Ojan reunoilla on runsaasti kaivannosta nostettua maata, jonka päällä kasvaa ryteikköä. Niemen kärjessä on peltoalue ja lännessä Ruonanojan itäreunalla on hiljalleen metsittyviä niittyjä. Niemen keskiosassa on tiheää metsikköä, jonka alusta on paikoitellen vetistä. Kalajoen rannan tuntumassa metsässä on suurista lohkarista kasattuja kivivalleja. Vallit lienee kasattu joen rantaa perattaessa. Niemellä kiertää pururata.
Kohteen kuvaus:	Tasataltta on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Huhtalan talon Dicklenin perunapellosta. Europaeuksen löytötietoihin vuonna 1914 tekemän lisäyksen mukaan Dicklenin torppa on Kirkko Huhtalan

maalla Ruonanojan ja Kalajoen välisellä niemellä, Haarainkosken rannalla Ruonanojan länsipuolella. Sittemmin Ruonanojan reittiä on muutettu ja torpan paikka sijaitsee nykyään ojan itäpuolella.

Pappilanniemen kärjen pelto olivat kesannolla ja niitä oli mahdollista koekuopittaa. Lisäksi tehtiin kolme koekuoppaa niityille lähelle Kalajoen rantaa entisen torpan paikan tuntumaan. Katso koekuoppien tarkempi sijainti karttasuurenoksesta. Niemen kärjestä löytyi yksi pieni palaneen luun kappale, muutamia epämääräisiä kappaleita huonolaatuista kvartsia ja jonkin verran moderneja löytöjä. Niittykoekuopat viittasivat selvästi historiallisen ajan asutukseen. Huonolaatuisten kvartsikappaleiden lisäksi löytyi posliinia ja lasitetun punasavikeramiikan kappaleita sekä hauraita tiilenpaloja. Koekuoppittaminen ei paljastanut merkkejä kivikautisesta asutuksesta.

Laajuus: -
Ehdotus suoja-alueeksi: -
Luokitusehdotus: -
Suojelutoimenpiteet: -
Havaintomahdollisuudet: -

Lähilöytöjä: Jutila [22] kivikautinen löytöpaikka noin 1,2 km länsiluoteeseen,

Takkunen [4] kivikautinen asuinpaikka noin 1,3 km koilliseen.

Koekuopat: Koekuopat on ryhmitelty niiden sijainnin mukaan. Katso sijaintia tarkemmin karttasuurenoksesta. Koekuopat 1-3 ja 9-12 ovat lounaaseen viettävällä peltokaistaleella Pappilanniemen kärjen peltojen länsilaidalla. Koekuoppien löytöjä ei ole otettu talteen.

KK1: x:7118088 y:2515627

Koko 40 x 40 cm, syvyys 30 cm. 0-4 cm pintaturve, 4-25 cm peltomulta ja kiviä, 25-30 cm kellertävä siltti ja kiviä. Löydöt: pinnassa turpeen alla pieni palaneen luun kappale ja pala posliinia, noin 15 cm syvyydessä kaksi epämääräistä huonolaatuista kvartsia.

KK2: x:7118085 y:2515623

Koko 40 x 40 cm, syvyys 30 cm. 0-3 cm pintaturve, 3-25 cm hienon hiekan sekainen ruokamulta, 25-30 cm harmaa tiivis siltti. Löydöt: hiekkasekotteinen tiilenpala.

KK3: x:7118094 y:2515634

Koko 40 x 40 cm, syvyys 43 cm. 0-4 cm pintaturve, 4-44 cm kivinen peltomulta, jonka pohjalla nokiraita. Kivien vuoksi ei voinut kaivaa syvemmälle. Löydöt: 5 epämääräistä kvartsia peltomullan seassa.

KK9: x:7118096 y:2515636

Koko 50 x 40 cm, syvyys 44 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-40 peltomulta, 40-44 cm harmaa hieno hiekka. Löydöt: hiekkasekotteinen tiilenpala, kaksi hyvin huonolaatuista maasälvän sekaista kvartsia.

KK10: x:7118100 y:2515636

Koko 45 x 45 cm, syvyys 28 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-20 peltomulta, 20-28 cm kova harmaa siltti. Löydöt: epämääräinen kvartsi.

KK11: x:7118097 y:2515640

Koko 40 x 40 cm, syvyys 26 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-23 cm peltomulta, 23- 26 cm vaaleanharmaa siltti. Löydöt: huonolaatuinen kvartsi ja samea iskos, todennäköisesti irti lohjennut kappale rakeista kvartsia.

KK12: x:7118102 y:2515642

Koko 50 x 50 cm, syvyys 25 cm. 0-10 cm pintaturve, 10-20 cm peltomulta, 20-25 cm vaaleanharmaa kova siltti. Ei löytöjä.

Koekuopat 4-8 niemen kärjen pelloilla.

KK4: x:7117976 y:2515754

Koko 50 x 50 cm syvyys 28 cm. 0-6 cm pintaturve, 6- 25 cm vaaleanharmaa kivinen siltin ja mullan sekainen maa, joka on kuivunut erittäin kovaksi., 25-28 cm punertava erittäin kova siltti ja kiviä. Ei löytöjä.

KK5: x:7117981 y:2515763

Koko 45 x 45 cm, syvyys 57 cm. 0-5 cm pintaturve, 5- 40 cm saven sekaista peltomultaa. 40-57 cm kerrostunutta hienoa hiekkaa ja rautasaostumia. Löydöt: naula.

KK6: x:7117956 y:2515766

Koko 40 x 40 cm, syvyys 48 cm, 0-4 cm pintaturve, 4-44 cm savinen peltomulta, 44-48 cm harmahtava siltti. Löydöt: huonolaatuinen kvartsi heti pintaturpeen alla.

KK7: x:7117997 y:2515804

Koko 40 x 40 cm, syvyys 45 cm. 0-3 cm pintaturve, 3-45 cm savinen peltomulta, pohjalla kivi. Löydöt: kvartsin hitunen ja pala posliinia.

KK8: x:7118000 y:2515741 Pellon keskellä oleva koiranputkea ja horsmaa kasvava alue joka poikkeaa pellon muusta kesantokasvillisuudesta.

Koko 50 x 40 cm, syvyys 40 cm. 0-5 cm pintaturve, 5-40 cm peltomulta. Ei löytöjä.

Koekuopat 13-15 ovat Ruonanojan lähellä sen itäpuolella.

KK13: x:7118238 y:2515449

Koko 50 x 50 cm, syvyys 42 cm. 0-10 cm pintaturve, 10-32 peltomulta, 32-42 cm kellertävän harmaa siltti ja hiekka. Löydöt: sekaisin peltomullassa oli pari huonolaatuista kvartsinrippusta, lasitettua punasavikeramiikkaa, posliinia, hauraita tiilenpaloja ja muovia.

KK14: x:7118212 y:2515398

Koko 50 x 50 cm, syvyys 38 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-25 cm peltomulta, 25-38 cm kellertävän ja harmaan läikikäs hiekka. Löydöt: kolme pientä hyvälaatuista kvartsin palaa, tiilenpala.

KK15: x:7118221 y:2515386

Koko 50 x 50 cm, syvyys 30 cm. 0-5 cm pintaturve, 5-24 peltomulta, 24-30 cm harmaa siltti. Löydöt: peltomullassa pieni palaneen luun kappale, pala punasavikeramiikkaa, epämääräisiä huonolaatuisia kvartseja, tiilenpaloja.

Pintapoiminta:

-

123887. Huhtala, koekuopitettu pelto. Lapio (nuoli) on koekuopan 3 kohdalla. Pohjoisesta.

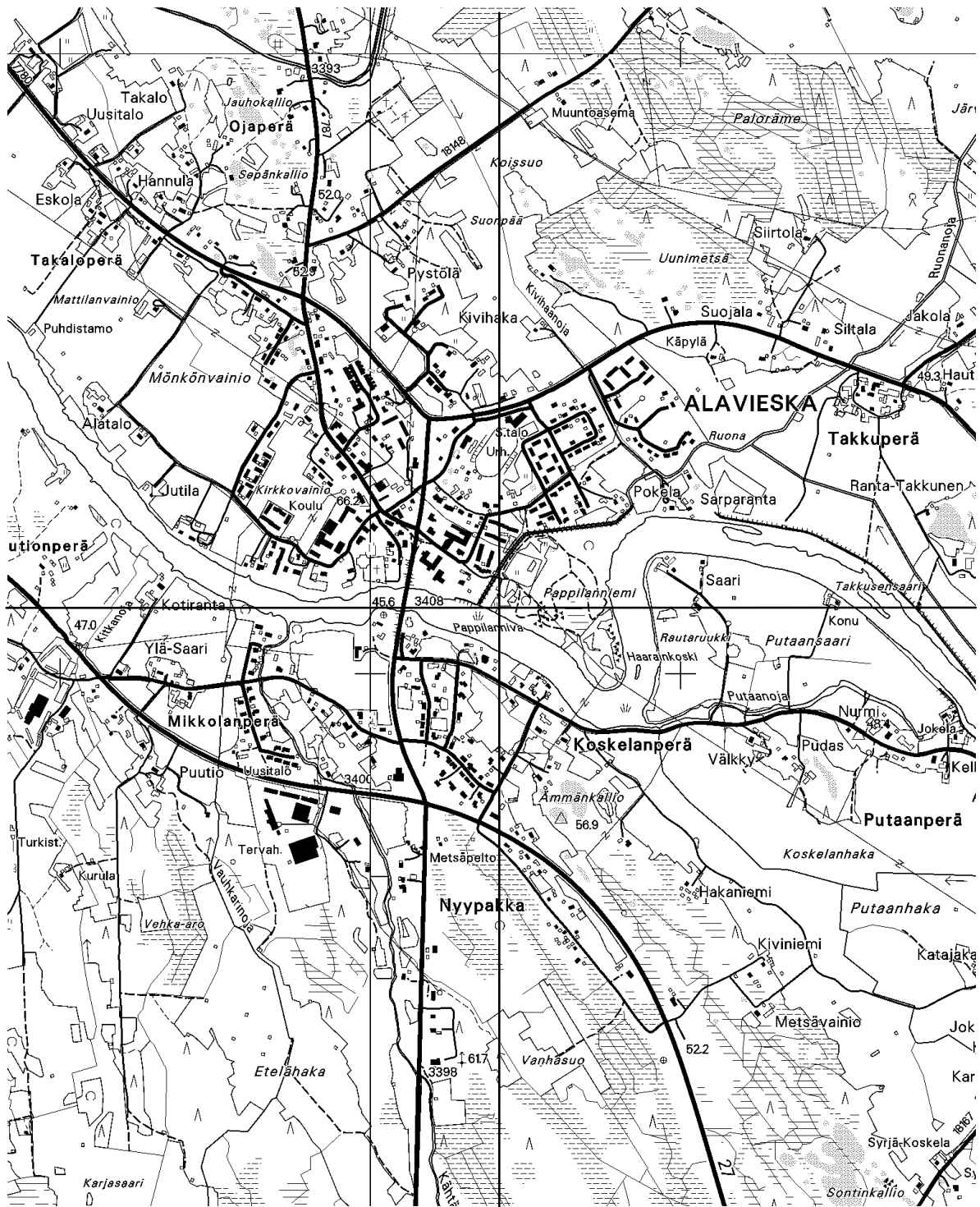

123662. Kalajokea ja sen Pappilanniemen rantavallia. Lännestä.

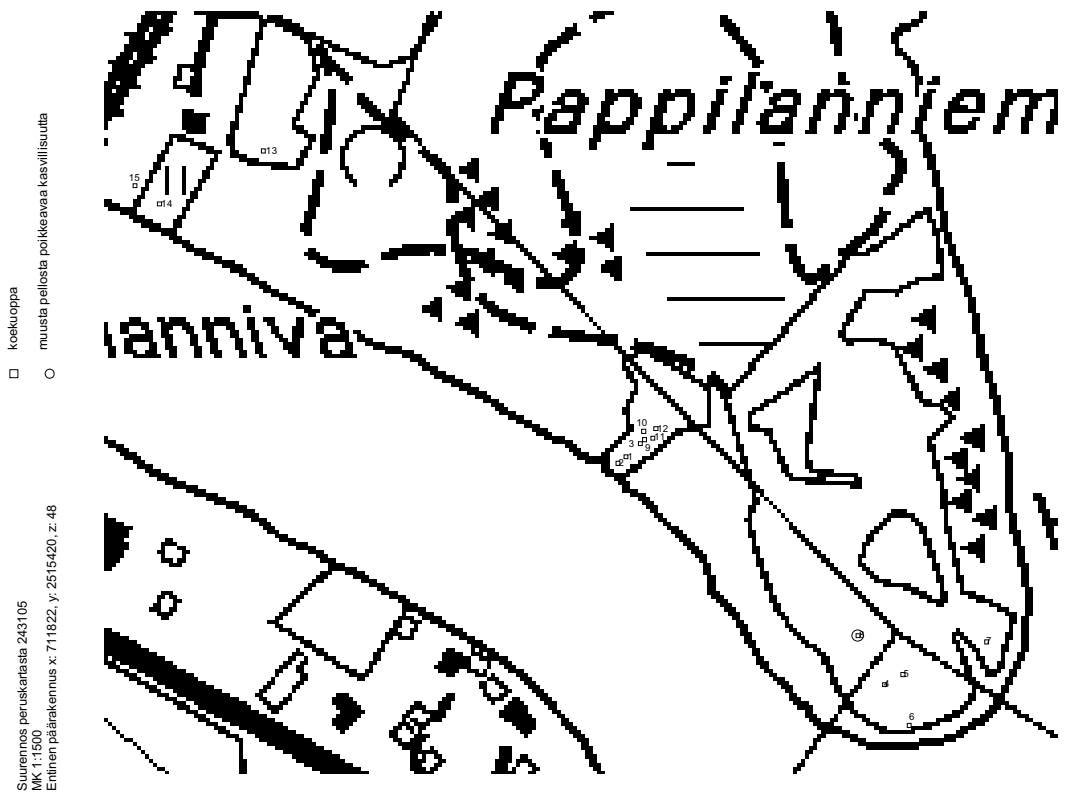
Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Entinen päärakennus x: 711822, y: 2515420, z: 48

Entinen Huhtalan päärakennus

Alkuperäisen A3-kokoisen kartan pienennös. 40% alkuperäisestä.

13. Vehkaperä, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0013
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 1:47 Vehkaperä</u> Isokääntä Eero Johannes Vehkaperäntie 73 As 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0001-0047
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjaskoski X: 7121612 Y: 2523115, Z: 60 m mpy (YKJ P: 7123959, I: 3377350) Noin 8,7 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 6793 (rombimainen reiällinen kärkiase)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjaskoski 1:20000, suurennos peruskartasta 1:1500.
Negatiivit:	KM 123668
Diat:	KM 49129-49130
Ympäristö:	Peltojen rajaama metsäalue, jonka itälaidalla on maatiloja. Löytöpaikka on 60 m mpy yläpuolella, jossa sankan metsän pohjalla on paksu sammalpeite. Metsä harvenee kohti peltoja alempana rinteessä ja maastossa on pieniä tasanteita. Koepistot paljastivat, että maa muuttuu hiekkaisemmaksi tultaessa lähemmäksi peltoja.
Kohteen kuvaus:	Kiviesine on lunastettu vuonna 1915 ja se on löytynyt Vehkaperän kankaalta kivisestä hietikosta hikanotossa. Vehkaperässä asuva Eero Isokääntä tunsii löytöpaikan ja toimi oppaana. Paikalla kasvaa metsää ja maa on paksun sammalen peitossa. Löytöpaikan viereen tehdyssä koepistossa paljastui sammalien alla kivistä turvemaata. Löytöpaikka vaikuttaa liian kiviseltä ja epätasaiselta asuinpaikaksi. Noin 90 metriä lounaaseen muutama metri alempana on tasanne, jossa koekuopissa paljastui hiekkamaata ja kvartseja. Löytöjä ei ole niin paljon, että ne riittäisivät asuinpaikan määrittämiseen, mutta ne antavat olettaa, että asuinpaikka voisi sijaita rinteessä 60 m mpy alapuolella. Kiviesineen löytöpaikalta noin 20 m länsiluoteeseen on kivikasa, josta on löytynyt nokimaata. Isokääntä arveli että paikka olisi voinut olla potaskan valmistuspaikka. Pellon reunassa noin 125 metriä päärakennuksesta itään oli kallion reunassa tuulenkaadon juurakko, joka oli paljastanut nokimaata. Paikalta löytyi vieläkin hiilenpaloja, jotka eivät paikan sijainnin puolesta kuitenkaan liittyne

esihistorialliseen asutukseen. Jonkin matkaa juurakosta länteen oli maassa noin 30 cm halkaisijaltaan olevia noin 40 cm syviä sammaloituneita kuoppia muutaman metrin välein. Pyyntikuopiksi kuopat ovat liian pieniä.

Tilan pihapiirissä oli piharakennuksen lounaiskulmalla ollut noin 2 metriä halkaisijaltaan pyöreä kiveys parin nyrkinkokoisista kivistä. Saman rakennuksen eteläpuolella oli ollut miehennostannaisista kivistä kivirivi. Nämä kivirakennelmat saattavat liittyä johonkin vanhempaan rakennukseen.

Vanhan päärakennuksen eteläpäädyn alla oli ollut kellari, jonka yläosa oli salvottu hirsistä. Vanhasta päärakennuksesta 20 metriä itään on koivun kohdalla kivijalka. Paikalla ei Isokäännän elinaikana ole ollut rakennusta. Pihapiiriin kuuluu vielä vuonna 1933 rakennettu paja, jota parhaillaan entisöitiin.

Laajuus: -

Ehdotus suoja-alueeksi: -

Luokitusehdotus: -

Suojelutoimenpiteet: -

Havaintomahdollisuudet: -

Lähilöytöjä:

Hoikkasaari [6] kivikautinen löytöpaikka noin 1,7 km länsiluoteeseen, Sammalmaa [9] kivikautinen löytöpaikka noin 1,3 km länsiluoteeseen, Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 850 m luoteeseen, Pylväs [17] noin 420 m koilliseen, Törmäkoski [14] kivikautinen löytöpaikka noin 1,4 km etelään.

Koekuopat:

Katso koekuoppien sijainti tarkemmin karttasuurennoksesta.

KK1: x:7121560 y:2523038

Koko 40 x 50 cm, syvyys 23 cm. 0-8 cm turve, 8-20 cm vaalea hiekka ja kiviä, 20-23 cm kellertävä hiekka ja kiviä. Löydöt: neljä pientä kvartsinpalaa.

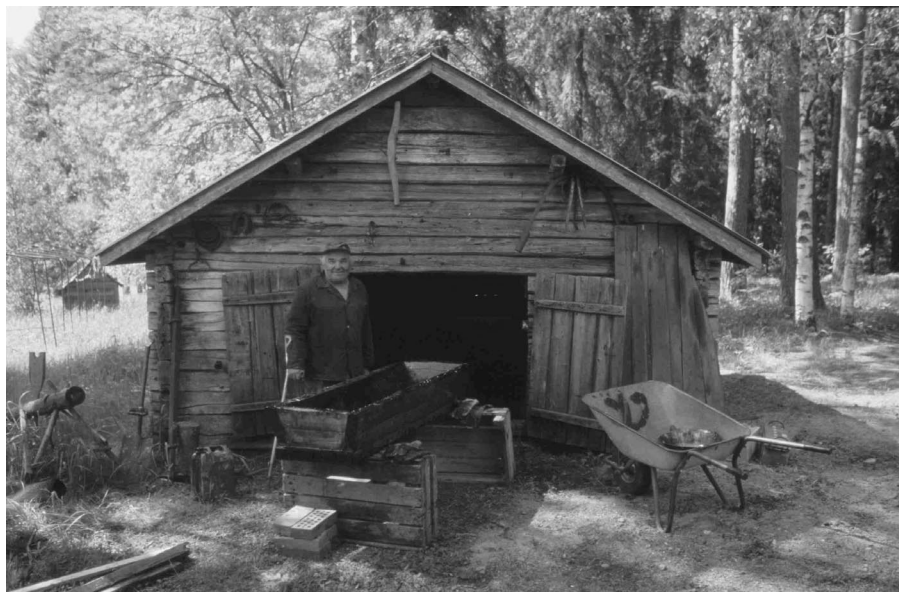
KK2: x:7121562 y:2523043

Koko 50 x 50 cm, syvyys 30 cm. 0-5 cm pintaturve ja karike, 5-15 cm vaalea hiekka ja kiviä, 15-30 cm kellervä sorainen hiekka. Löydöt: neljä pientä kvartsin palaa ja yksi noin 2 cm levyinen kolmion muotoinen pala, jonka terävä reuna isketty rikki (ei kuitenkaan retusoitu).

KK3: x:7121558 y:2523046

Koko 40 x 40 cm, syvyys 20 cm. 0-5 cm turve ja karike, 5- 15 cm vaalea hiekka ja kiviä, 15-20 cm kellervä hiekka ja kiviä. Maassa on paljon juuria. Ei löytöjä.

Pintapöimintä: -

49129. Vehkaperä, Erkki Ylikääntä pajansa edustalla. Idästä.

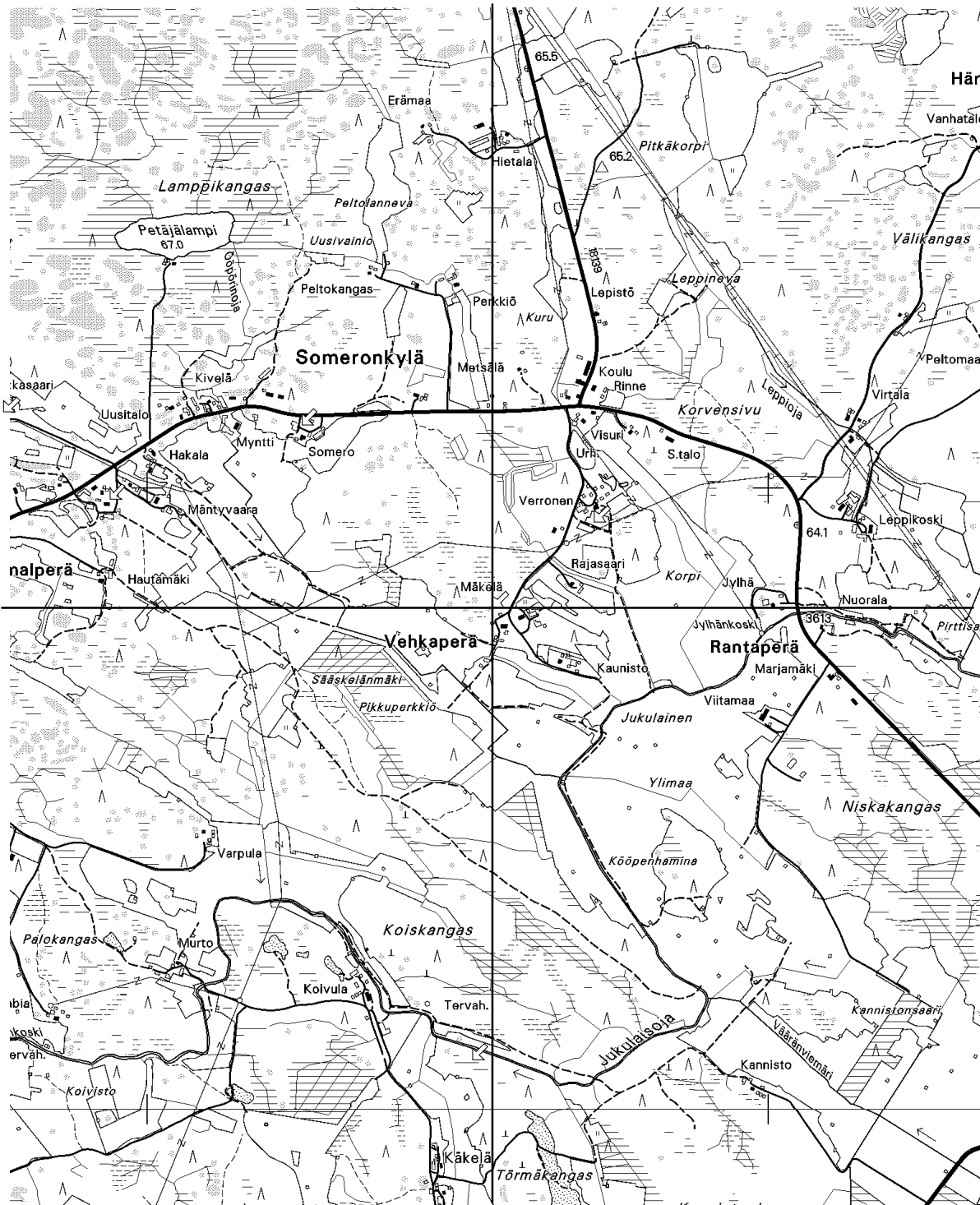

49130. Vehkaperä, edessä koekuoppa 1, takana oikealla koekuoppa 2 ja lapio koekuopan 3 kohdalla. Takana näkyy tilan rakennuksia. Lännestä.

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

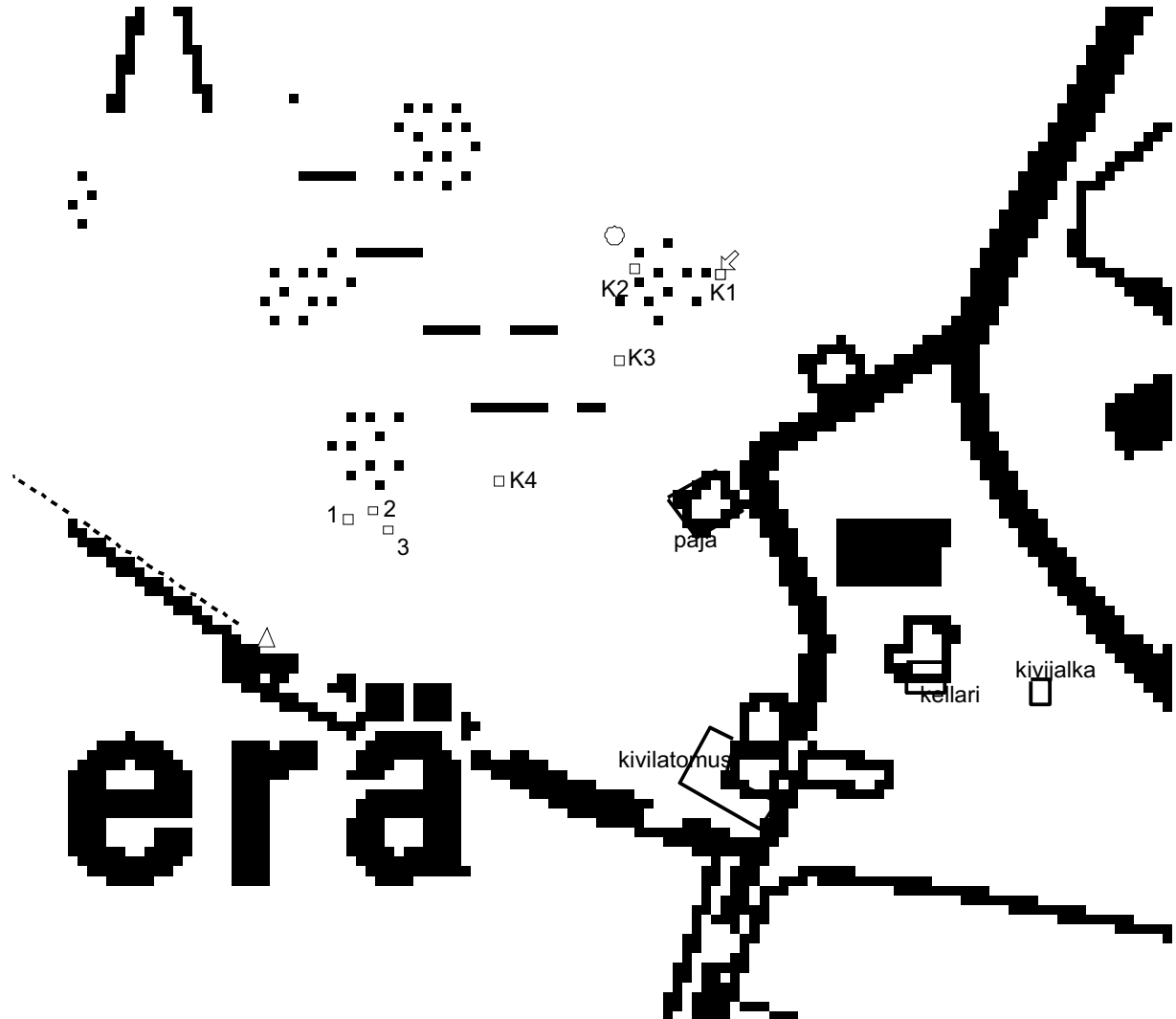
Löytöpaikka x: 7121612, y: 2523115, z: 60

Suurennos peruskartasta 2431 09

MK 1:1500

Löytöpaikka x: 7121612, y: 2523115, z: 60

☒ kiviesineen löytöpaikka

□1 koekuoppa

○ potaskan valmistuspaikka?

△ nokimaata juurakossa

□K1 koepisto

⋯ kuopparivi

14. Törmäkoski, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0014
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 4:78 Maakoski II</u> Isokääntä Leena Marjatta Isokääntä Tuomo Kalervo Koivulantie 135 As 2 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0004-0078
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjäskoski X: 7120160 Y: 2523050, Z: 52 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti) (YKJ P: 7122511, I: 3377216) Noin 8,2 km Alavieskan kirkosta itäkoilliseen.
Tarkastus:	11.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 9146 (poikkikirves)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjäskoski ja 2431 08 Niemelänkylä 1:20000, suurennos peruskartasta 2431 09 1:5000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49128
Ympäristö:	Jukulaisoja virtaa paikalla kahden paikoittain soisen kankaan välissä. Oja on äskettäin perattu ja sillä on nyt noin 10 metriä leveä ja 2,5 syvä kiilamainen kaivanto. Ojasta kaivettu maa ja kivet on siirretty molemmille reunoille noin 10 metrin leveydelle. Pohjoispuolella maa kohoaa ylöspäin, eteläpuolella maasto on tasaista. Jukulaisojan pohjoispuolella on kapea pelto ennen metsäistä rinnettä.
Kohteen kuvaus:	Poikkikirves on löydetty vuonna 1926 ojaa perattaessa. Paikalta on löytynyt myös toinen esine, mutta sitä ei ole saatu talteen. Jukulaisojan reunoja oli mahdollista kävellä jonkin verran. Maa penkoissa oli noin 0,5 metrin syvyyteen hiekkaista kovaa savea ja sen alapuolella pelkkää savea. Eteläpenkasta löytyi muutamia kvartseja, neljä terävsärmäistä ja viisi pyöristynyttä. Pohjoispuolen penkassa oli yhdessä kohdassa noin 30 senttimetriä paksu ja 10 metriä pitkä kaistale punertavaa hiekkaista maata. Siinä ei kuitenkaan näkynyt löytöjä (ks. karttasuurennos). Ojan pohjoispuolisen pellon reunat oli mahdollista tarkastaa, mutta sieltä ei löytynyt mitään. Ojan reunat olivat niin paksun maakerroksen ja kivien alla, ettei niitä kannattanut koekuopittaa. Ojan pohjoispuolista peltokaistaletta lukuun ottamatta kaikki muut pellot olivat viljeltyjä ja niiden pintapoimiminen oli mahdotonta.

Jukulaisojan vieressä pohjoispuolen metsässä pitäisi peruskartan mukaan olla tervahauta. Sitä ei kuitenkaan havaittu tarkastuksessa. Törmäkosken löydöt viittaavat asuinpaikkaan, mutta eivät ole niin selkeitä, että niiden perusteella voisi määrittää kiinteän muinaisjäännöksen olemassaolon ja sijainnin.

Laajuus:

-

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Luokitusehdotus:

-

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet:

-

Lähilöytöjä:

Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 1,4 km pohjoiseen.

Koekuopat:

-

Pintapöimintä:

Ojan penkat ja pohjoispuolisen kapean peltokaistaleen reunat, ks. karttasuurennos. Sää aurinkoinen, maanpinta kuiva. Havainto-olosuhteet kohtuulliset. Löydöt: ojan penkasta kvartseja, neljä terävasärmäistä ja viisi pyöristynyttä, ks. sijainti karttasuurennoksesta. Löytöjä ei otettu talteen.

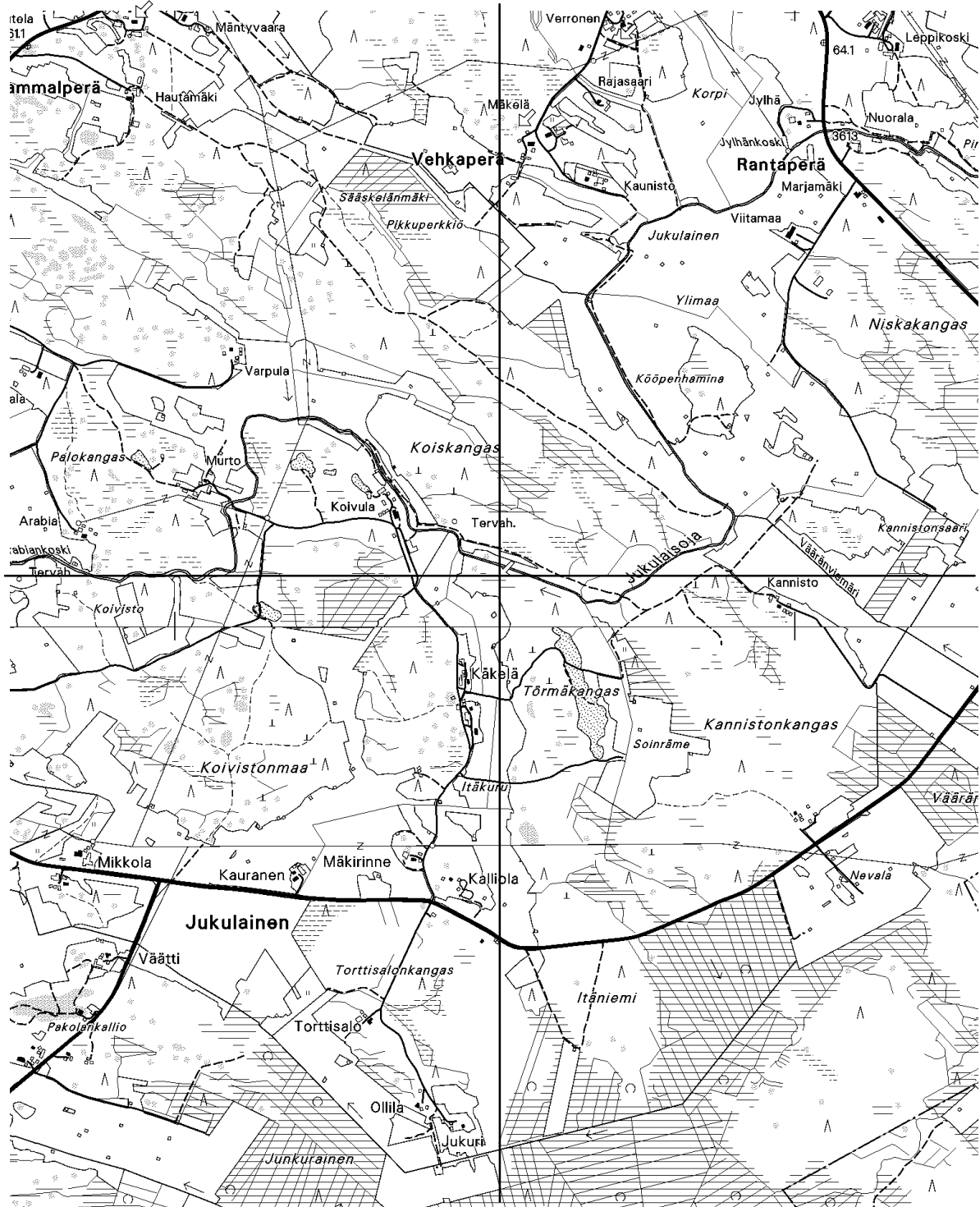

49128. Törmäkoski, Jukulaisoja. Idästä.

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

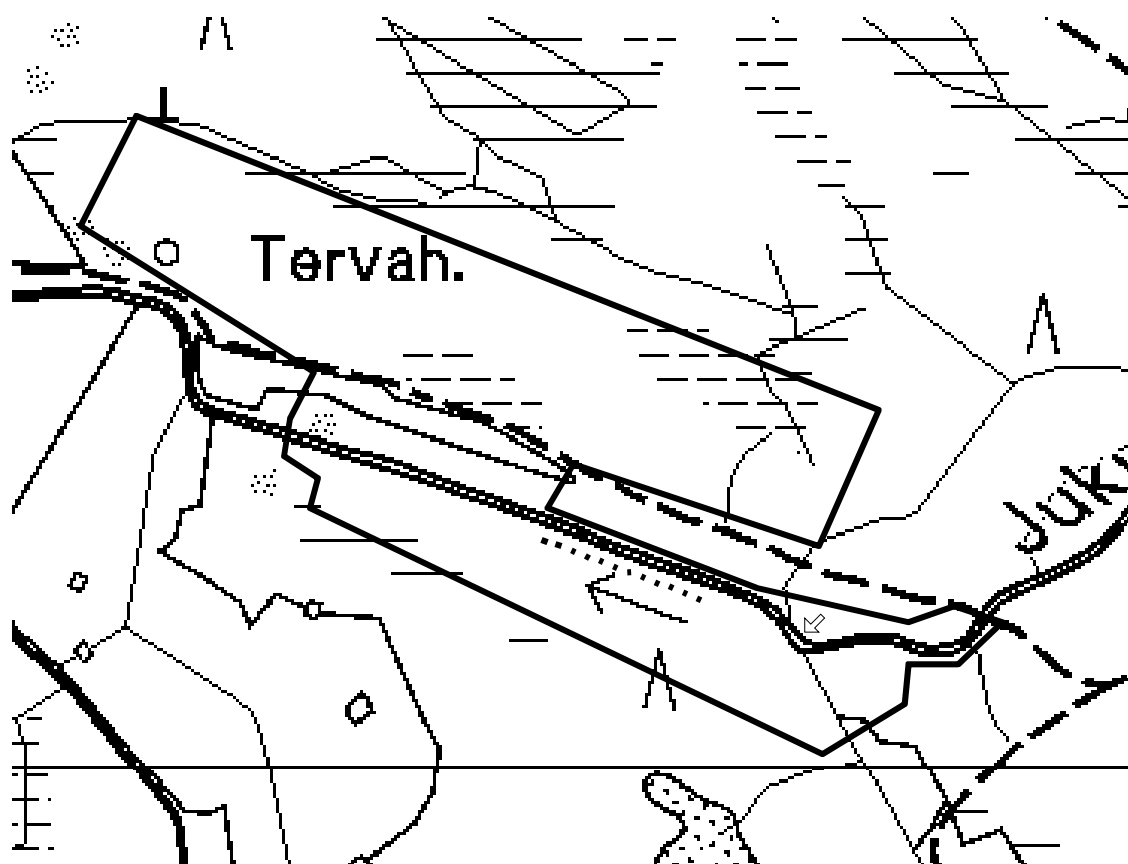
Arvioitu löytöpaikka x: 7120160, y: 2523050, z: 52

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:5000

Arvioitu löytöpaikka x: 7120160, y: 2523050, z: 52

tarkastettu alue

kvartseja

värjäytymä ojanpenkassa

15. Lammasniemi 1, pronssikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0015
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 48:0 Mäntykangas I</u> Huttunen Pauli Aarne Einari Huttunen Ulla Maija Pohjapuolentie 123 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 20:268 Lammasniemi</u> Tuura Esa Jaakko Tuura Regina Birgetta Kalajoentie 799 85140 TYNKÄ <u>Rek n:o 5:37 Tuomimattila</u> Suonvieri Allan Sakari Suonvieri Päivi Liisa Helena Vanhatie 10 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0048-0000 009-401-0020-0268 009-401-0005-0037
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7121208 Y: 2516492, Z: 47-48 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti) (YKJ P: 7123867, I: 3370714) Noin 3 km Alavieskan kirkosta pohjoiskoilliseen. Huom! Lammasniemi 2 [26] noin 6,6 km pohjoiseen.
Tarkastus:	7.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 9730 (kvartsinen nuolenkärki)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000, suurennos peruskartasta 1:7500
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Ennen järven kuivausta paikka on ollut Alavieskanjärven niemi. Harvassa lehtimetsässä on muutama maastosta kohoava matala kallio. Muuten maasto on kosteaa ja maaperältään rehevää. Niemi on nykyään peltojen ympäröimä.
Kohteen kuvaus:	Kvartsinen nuolenkärki on löytynyt Alavieskan järven Lammasniemen lahdesta ja se on lunastettu vuonna 1933. Aiemman

inventoinnin ja nykyisen peruskartan välillä on ristiriita. Peruskarttaan Lammasniemi on merkitty Alavieskanjärven keskelle. Heikkinen puolestaan mainitsee Lammasniemen olevan noin 2 km pohjoiseen Alavieskan kirkolta järven etelärannassa oleva luode-kaakko suuntainen matala vähän pelloista kohoava kallioinen harjanne. Heikkisen kuvaamalla paikalla on rökkiökohde Ojaperä [24].

Tämän inventoinnin yhteydessä tarkastettiin peruskarttaan merkitty Lammasniemi. Niemi on hyvin matala ja se on muutamia kalliokohoumia lukuun ottamatta ollut ilmeisen vetinen ennen järven kuivaamista. Koepistot eivät paljastaneet mitään muinaisjäännökseen viittaavaa eikä maaperä vaikuta sopivalta asuinpaikalle. Nuolenkärki lienee metsästäessä hukkaan joutunut esine. Niemen korkeimmalla kohdalla on vajaan metrin korkuinen pysty kivipaasi, joka on todennäköisesti luontaisella paikallaan.

Samassa yhteydessä tarkastettiin Lammasniemen eteläpuolella oleva Isoniemi jossa kunnantalolla olevan kartan mukaan piti olla rökkiöitä. Niemen keskiosassa olevan kallion itälaidassa oli kaksi sammalen peittämää matalaa kiveystä. Nämä kivet vaikuttavat kuitenkin olevan luontaisella paikallaan muinaisen rannan tuntumassa. Lammasniemen ja Järviojan pohjoispuolella olevassa Teerisaaressakaan ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä. Pellon reunassa oli kivistä kasattu rajamerkki. Samalla tarkastettiin Teerisaaren eteläpuolisen pellon reunat ja vasta peratun ojan penkat, tuloksetta. Muutoin pelloilla oli niin runsas kasvusto ettei pintapoiminta ollut mahdollista.

Isoniemestä koilliseen tarkastettiin kaksi peltosaarekettä tien molemmin puolin. Näistä tien pohjoispuoleisen koillisreunalla on isokokoinen peltokiviraunio ja vanha kilometripylväs.

Laajuus:

-

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Luokitusehdotus:

-

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet:

-

Lähilöytöjä:

-

Koekuopat:

-

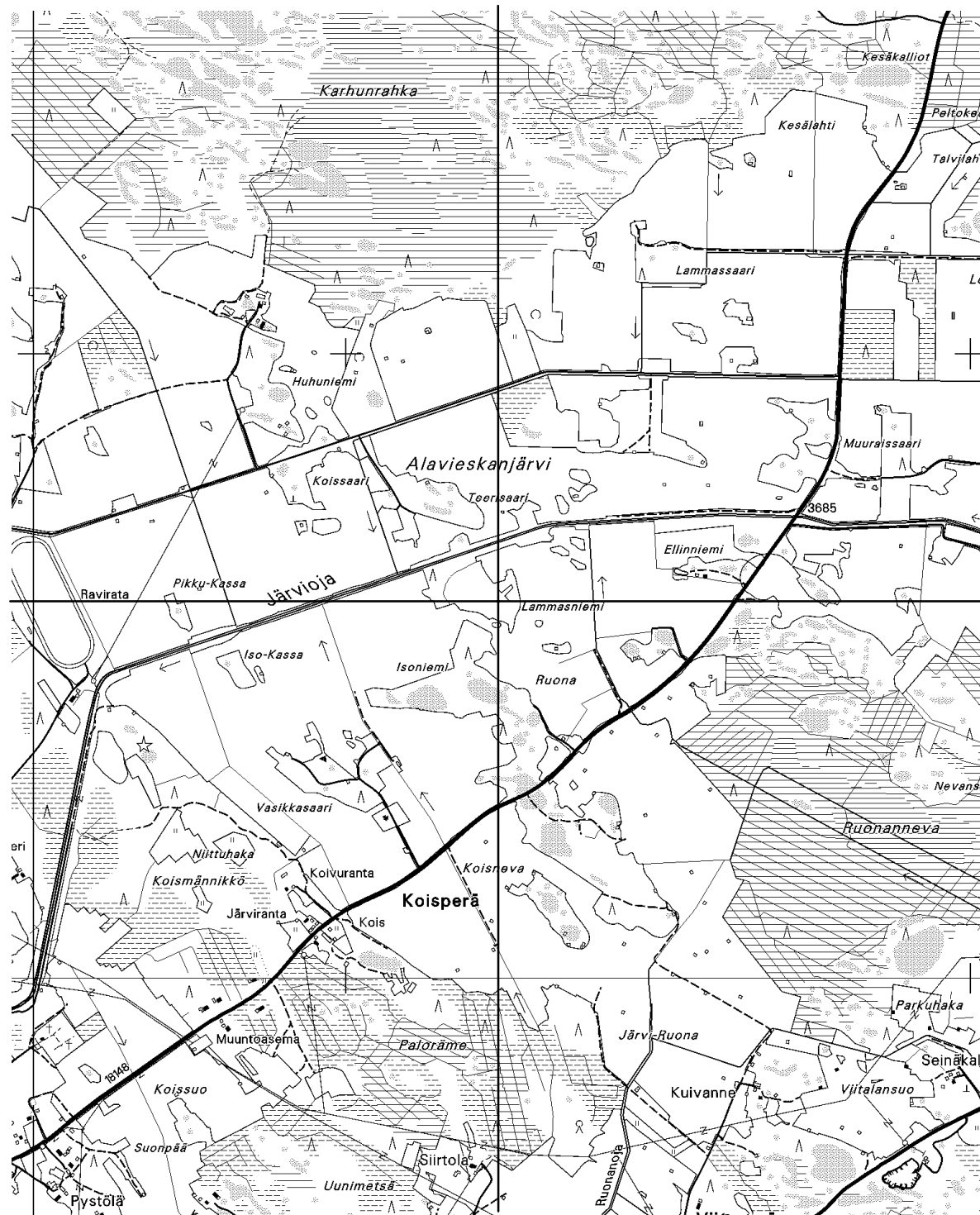
Pintapoiminta:

Teerisaaren eteläpuolisen pellon reunat (ks. peruskartan suurennos). Sää aurinkoinen, maaperä kuivaa savensekaista multaa, havainto-olosuhteet kohtuulliset. Ei löytöjä.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Lammasniemi x: 7121208, y: 2516492, z: 47-48

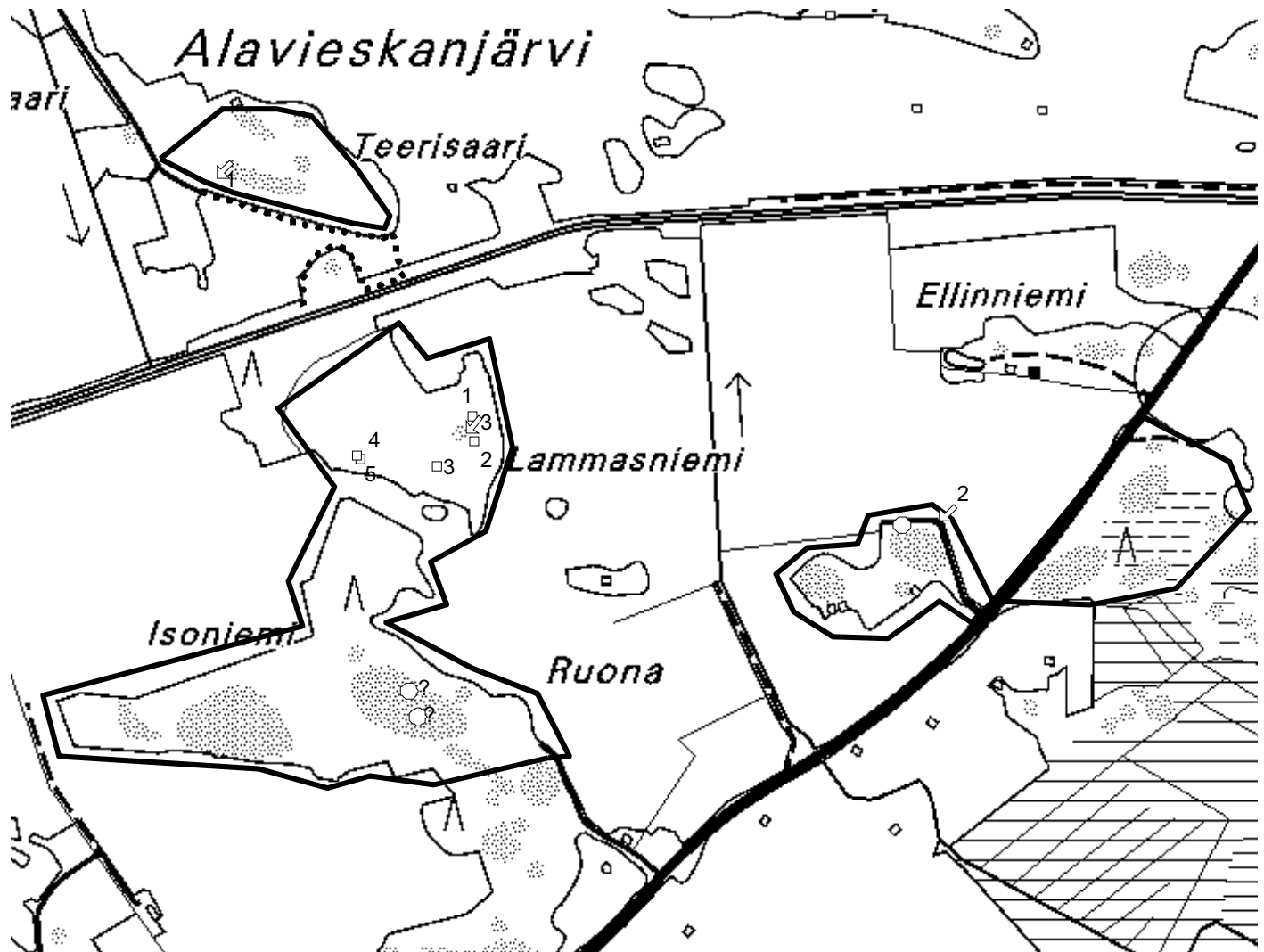

↙ Lammasniemi

Suurennos peruskartasta 2431 06

MK 1:7500

Lammasniemi x: 7121208, y: 2516492, z: 47-48

□ koepisto

○ peltoraunio

○? epävarma röykkiö

↖1 rajamerkki

↖2 kilometripylväs

↖3 pysty luonnonkivi

— tarkastettu alue

... tarkastettu pellonreuna

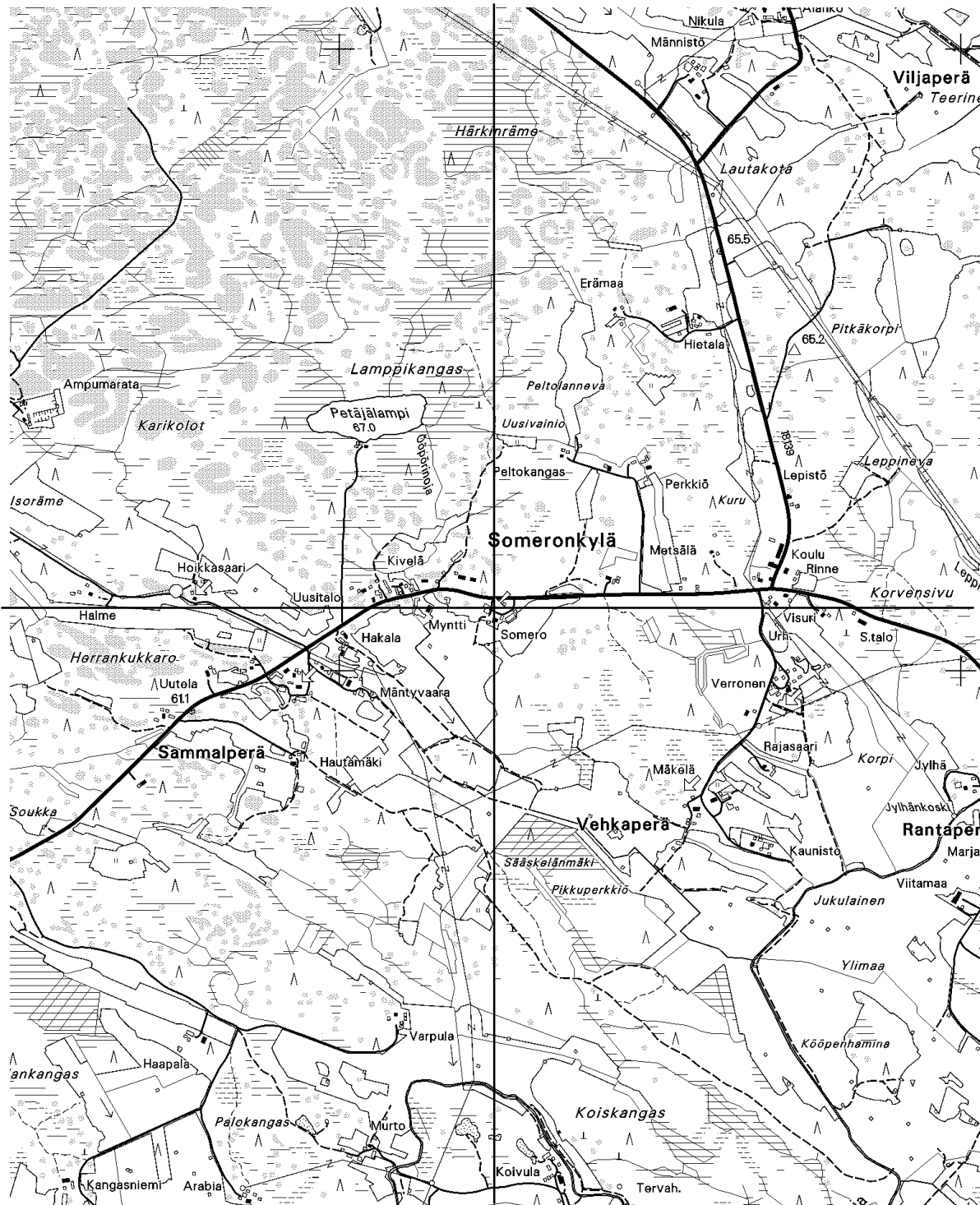
16. Somero, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0016
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 1:61 Somero</u> Vääräkoski Kyösti Vilho Someronkyläntie 705 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0001-0061
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjaskoski X: 7122200 Y: 2522500, Z: 60 m mpy (YKJ P: 7124575, I: 3376763) Noin 8,4 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 10357:1 (poikkikirves)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjaskoski 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Etelään viettävän metsäisen rinteiden juurella, pellon reunassa oleva tasanne, jolla on pihamaa-alue.
Kohteen kuvaus:	Poikkikirves löytyi kivirauniosta tilalla olleen talon luota. Löydöstä nykyisillä asukkailla ei ollut tietoa. Löytöpaikka sen sijaan on voitu määrittää melko tarkasti, koska nykyään jo puretun talon paikka on edelleen tiedossa. Rakennus on ollut poikittain nykyisen päärakennuksen ja tien välissä. Piha-alue on täysin muokattu ja sillä on useita rakennuksia. Paikalla mahdollisesti ollut asuinpaikka on todennäköisesti täysin tuhoutunut.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	III
Suojelutoimenpiteet:	Pihamaalla oli tarkoitus räjäyttää kalliota vuoden 2002 aikana. Kallio oli paljaana muokatun pihamaan keskellä. Asukkaita pyydettiin ilmoittamaan maatöiden aikana mahdollisesti löytyvistä esineistä.
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjät:	Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 850 m kaakkoon, Pylväs [17] kivikautinen löytöpaikka noin 1 km itäkaakkoon, Hoikkasaari [6] kivikautinen löytöpaikka noin 1 km länteen, Sammalmaa [9] kivikautinen löytöpaikka noin 650 m lounaaseen.
Koekuopat:	-
Pintapöimintä:	-

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Päärakennus x: 7122200, y: 2522500, z: 60

17. Pylväs, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännös-
rekisterinumero: 009 04 0017
Kunta: Alavieska
Kylä: Somero
Tila- ja omistajatiedot: Rek n:o 22:141 Pylväs
Verronen Valo Voitto
Verronen Kaino Marjatta
Vehkaperäntie 26
85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset: 009-401-0022-0141
Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat
Tyypin tarkenne: Irtolöytöpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Sijainti: PK 2431 09 Petäjaskoski
X: 7121888 Y: 2523443, Z: 55 m mpy
(YKJ P: 7124219, I: 3377690)
Noin 9,2 km Alavieskan kirkosta koilliseen.

Tarkastus: 13.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot: Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt: KM 10357:2 (lattea kaksoistaltilta)
Inventointilöydöt: -
Kartat: Peruskarttaote 2431 09 Petäjaskoski 1:20000
Negatiivit: -
Diat: KM 49131

Ympäristö: Löytöpaikka on pellolla metsäalueen itäreunalla pihana olevan tasanteen vieressä. Lännessä maasto kohoaa paikoin jopa 60 m mpy korkeudelle, idässä pellonreuna on noin 55 m mpy korkeudella ja pellot viettävät kohti kaakkoa.

Kohteen kuvaus: Kaksoistaltilta löytyi vuonna 1936 Pylvään tilalta etelään puhdistettaessa pellon ojaa. Löytöpaikka oli kivikkoista savikkoa. Tilan nykyinen isäntä Valo Verronen opasti löytöpaikalle päärakennuksen eteläpuoliselle pellolle. Pelto oli vasta muokattu ja se voitiin tarkastaa. Mitään ei kuitenkaan havaittu. Maaperä oli savista ja muuttui hiekkaisemmaksi vasta lähellä päärakennuksen puoleista reunaa. Pihamaan ja pellon välillä on pudotusta toista metriä. Piha on todennäköisesti aikoinaan ollut rantatasanne ja pelto veden alla. Löydetty esine lienee joutunut rantaveteen eikä ole asuinpaikan kohdalla.

Tilan pihapiirissä on useita vanhoja rakennuksia. Vanhin on paikalle siirretty aitta vuodelta 1794. Verronen esitteli myös Someron kylän museon, jossa oli Arabiankosken läheltä siirretty pirtti. Pienen hirsisen rakennuksen takaseinään on veistetty 1514. Ei ole kuitenkaan varmaa viittaako luku pirtin rakentamisaikaan. Luku on kuitenkin samankaltainen kuin joihinkin Alavieskan vanhoihin rakennuksiin veistetyt valmistumisvuodet. Pirtissä oli useita hirsii joiden

pintakerros oli tallella, joten rakennuksen dendrokronologinen ajoittaminen on mahdollista. Kylämuseo on rakennettu pirtin ympärille ja toimii samalla sen suojana.

Museossa säilytetään Jutilasta [22] löytynyttä kiviesinettä. Lisäksi siellä oli joitain hiomajälkisiä kiviä ja kiilleliuskeinen pieni pyöreä reiällinen kivi. Nämä esineet ovat todennäköisesti historialliselta ajalta.

Laajuus: -

Ehdotus suoja-alueeksi: -

Luokitusehdotus: -

Suojelutoimenpiteet: -

Havaintomahdollisuudet: -

Lähilöytöjä: Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 850 m kaakkoon, Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 1 km itäkaakkoon, Hoikkasaari [6] kivikautinen löytöpaikka noin 1 km länteen, Sammalmaa [9] kivikautinen löytöpaikka noin 650 m lounaaseen.

Koekuopat: -

Pintapöimintä: Päärakennuksen pohjoispuolinen pelto. Pellon pinta äskettäin muokattu, maaperä kuivaa savista multaa. Havainto-olosuhteet hyvät. Ei löytöjä.

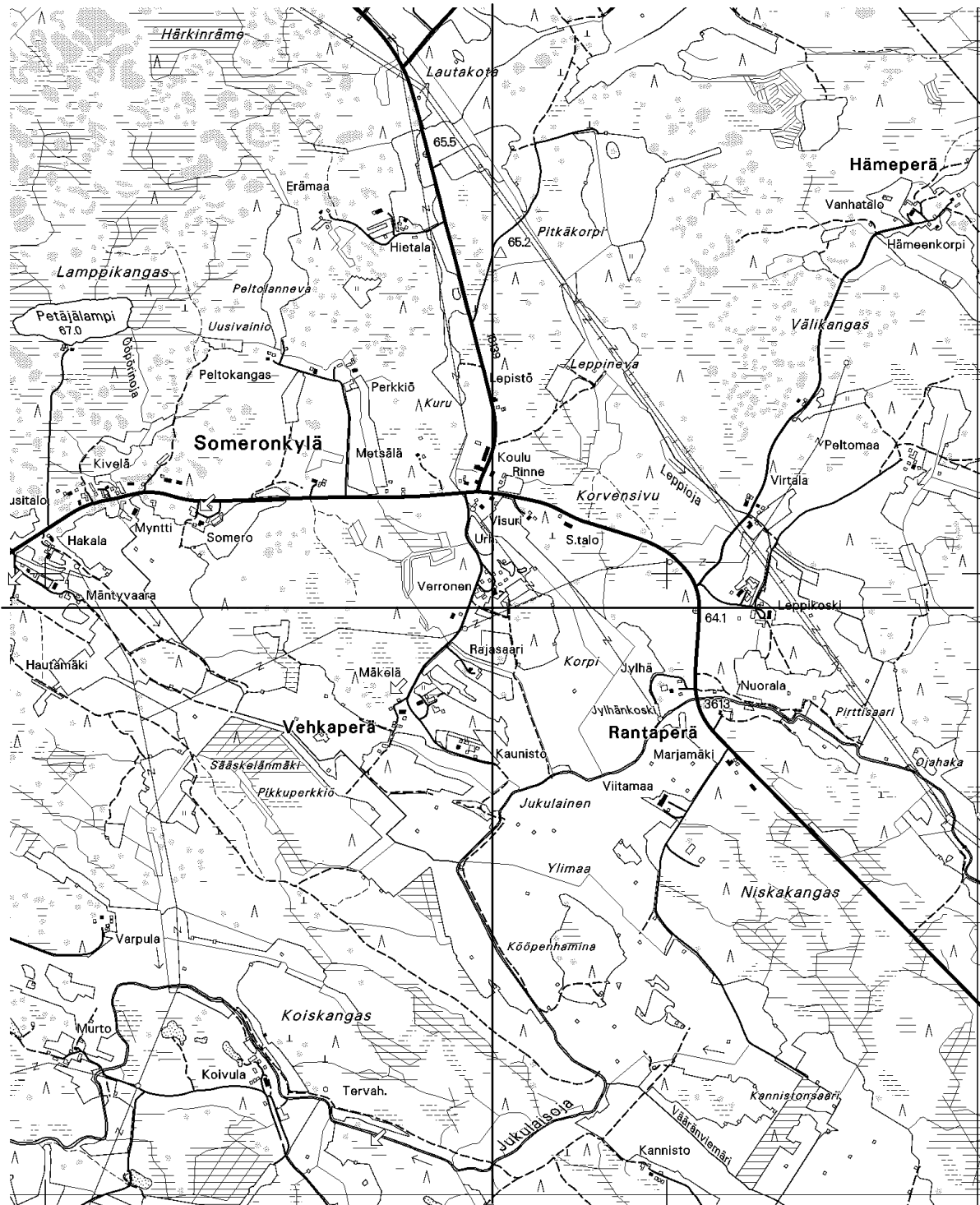

49131. Pylväs, Valo Verronen seisomassa kiviesineen löytöpaikalla. Länsiluoteesta.

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Löytöpaikka x: 7121888, y: 2523443, z: 55

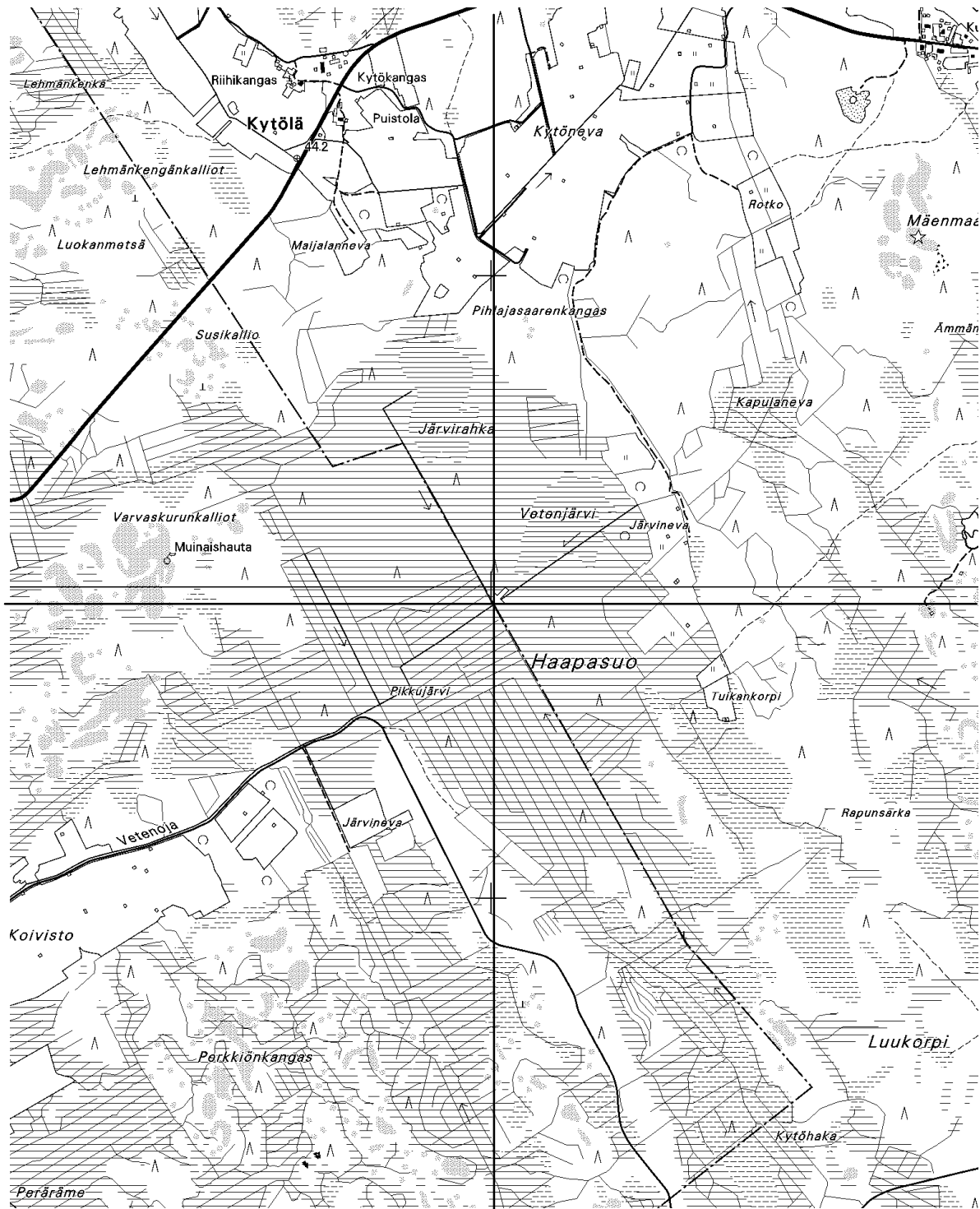
18. Vedenoja, rautakautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0018
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	-
Kiinteistötunnukset:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Rautakautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7124945 Y: 2512008, Z: - m mpy (arvioitu löytöalue) (YKJ P: 7127812, I: 3366410) Noin 7 km Alavieskan kirkosta luoteeseen.
Tarkastus:	26.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 10309:1 (soikea tuluskivi)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Vetenoja on suurehko oja, joka virtaa soisen metsämaan halki lounaaseen. Oja alkaa Alavieskan puolelta ja jatkuu Kalajoen puolella. Ojan alkupäässä on muutama niitty ja Kalajoen puolella sen ympärillä, pääosin eteläpuolella, on peltoja. Kalajoen puolella olevat Koiviston pellot ovat 40 m mpy korkeuskäyrän molemmin puolin. Paikalla on ollut lounaaseen aukeava kapea lahti, jonka pohjukka on ollut peltojen puolivälissä. Veden ollessa 42,5 metrin korkeuskäyrällä lahden pohjukka on ollut Alavieskan puolella Vetenjärven itäreunassa asti.
Kohteen kuvaus:	Soikean tuluskiven tarkkaa löytöpaikka ei tiedetä. Se on löytynyt Alavieskan Taluskyliässä Vedenojan rannasta vuonna 1920 niittyä kynnettäessä noin 25 cm syvyydestä. Kivi on lunastettu vuonna 1936 keräilijä Paul Skullbackalta. Löytöluettelo on lisätty epäily siitä olisiko löytöpaikka Kalajoen puolella. Se on todennäköistä, koska Alavieskan puolella olevat niityt ovat Vetenojan päässä ja ennen Vetenjärven soistumista umpeen oja ei ole ollenkaan yltänyt lähelle niittyjä.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Varvaskurunkalliot, röykkiöitä 1,1 km länteen Kalajoen puolella.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Vedenojan ja kunnanrajan risteys x: 7124945, y: 2512008, z: -

19. Kunnari, kivikautinen löytöpaikka

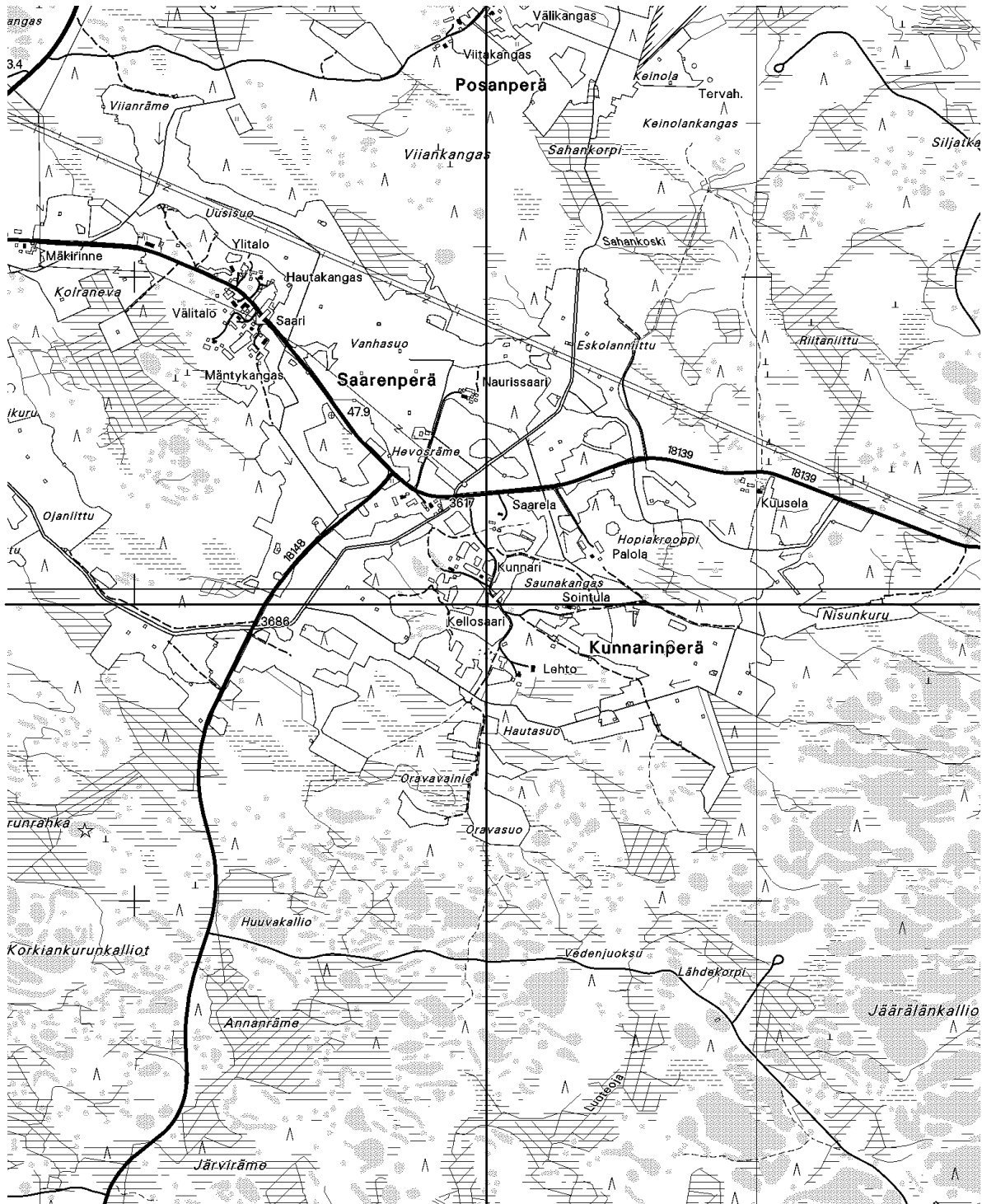
Muinaisjään- rekisterinnumero:	009 04 0019
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 3:13 Kellosaari</u> Krapu Ilma Inkeri Kunnarintie 35 85200 ALAVIESKA Krapu Setti Oskari oikeudenomistajat Kunnarintie 35 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0003-0013 (Kunnarin rakennukset)
Muinaisjäänöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7124950 Y: 2519140, Z: 50 m mpy (tilan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa) (YKJ P: 7127481, I: 3373536) Noin 7,6 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	14.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 10763 (kehdonjalaksen muotoinen kirves)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Paikalla on peltojen lomassa olevia metsäalueita, joissa on pieniä kalliopaljastumia.
Kohteen kuvaus:	Kiviesine on löytynyt vuonna 1938 Kunnarin talon lähellä olevalta ns. Kunnarin kalliolta. Ilmeisesti kaikkia alueen kallioita kutsutaan tällä nimellä. Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Kunnarin talosta länteen olevan metsäalueen kalliot. Alueen pellot olivat viljeltyinä ja pintapöimintää ei voitu tehdä. Kehdonjalaksen muotoiset kirveet ajoitetaan noin vuosien 5000-3400 eKr. välille. Kunnarin lähellä ei ole mitään maastonkohtaa, joka olisi tuolloin ollut veden pinnan yläpuolella. Kiviesine lieneekin tuotu löytöpaikalleen joko jo myöhäisellä kivikaudella tai ehkäpä todennäköisemmin lähempänä löytöajankohtaa maansiirtotöiden tms. yhteydessä.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-

Lähilöytöjä: Saari [10] kivikautinen löytöpaikka noin 1,2 km luoteeseen.
Koekuopat: -
Pintapoiminta: -

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Kunnarin tila x: 7124950, y: 2519140, z: 50

20. Uusitalo, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 01 0020
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Kähtävä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 4:161 Pajakangas</u> Hannula Tauno Eemeli Kähtäväntie 37 85210 KÄHTÄVÄ
Kiinteistötunnukset:	009-403-0004-0161
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7114380 Y: 2515200, Z: 54 m mpy (YKJ P: 7117106, I: 3369101) Noin 4,2 km Alavieskan kirkosta etelään.
Tarkastus:	27.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Tark. Purhonen 1975 Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 19547 (tuuran teelmä) , KM 19571 (pohjalainen kirves), KM 33180 (talta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000, peruskartan suurennos 1:7500
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49150
Ympäristö:	Löytöpaikka on tasaisessa maastossa olevalla pohjois-etelä suuntainen pitkänomainen peltoalueella. Peltojen molemmilla puolilla on kapea metsävyöhyke. Löytöpaikka on raivattu suosta pelloksi 1900-luvun alkupuolella.
Kohteen kuvaus:	Tuuran teelmä löytyi Pappilan ala –nimisestä pellostä vuonna 1974 ojaa kaivettaessa noin metrin syvyydestä. Pohjalainen kirves löytyi samasta pellostä muutamia metrejä edellisestä koilliseen vuonna 1975. Kirves tuli esiin noin 15 cm syvyydestä perunoita mullattaessa. Talta saatiin inventoinnin yhteydessä Alavieskan museosta, jonne se oli lahjoitettu. Esine oli löytynyt samasta pellostä kuin toiset esineet 1960-luvulla. Esineiden löytöpaikan lähellä on ollut kohta, jossa maasta on noussut kiviä (ks. Purhosen tarkastuskertomusta). Löytöpaikalla pelto oli paikoin heikosti itänyt ja jonkinlainen pinnan tarkastus pystyttiin tekemään. Samoin tarkastettiin osa peltoalueen ojista ja löytöpaikalta lounaaseen olevan pellon pohjoispääty. Mitään ei kuitenkaan havaittu. Löytöpellon itäpuolisessa metsikössä on vieressä kymmenkunta tervahautaa ja niihin liittyviä kivilatomuksia. Tarkastetut näkyvät tarkemmin kohdat karttasuurennoksessa.
Laajuus:	-

Ehdotus suoja-alueeksi: -
Luokitusehdotus: -
Suojelutoimenpiteet: -
Havaintomahdollisuudet: -
Lähilöytöjä: -
Koekuopat: -
Pintapöimintä:

Löytöpellon lounaiskulma ja eteläreuna. Löytöpaikan luoteispuoleisen pellon pohjoisreuna. Ojia. Katso tarkemmin karttasuurenoksesta. Sää puolipilvinen, maan pinta kosteahko, havaintomahdollisuudet kohtuulliset. Ei löytöjä.

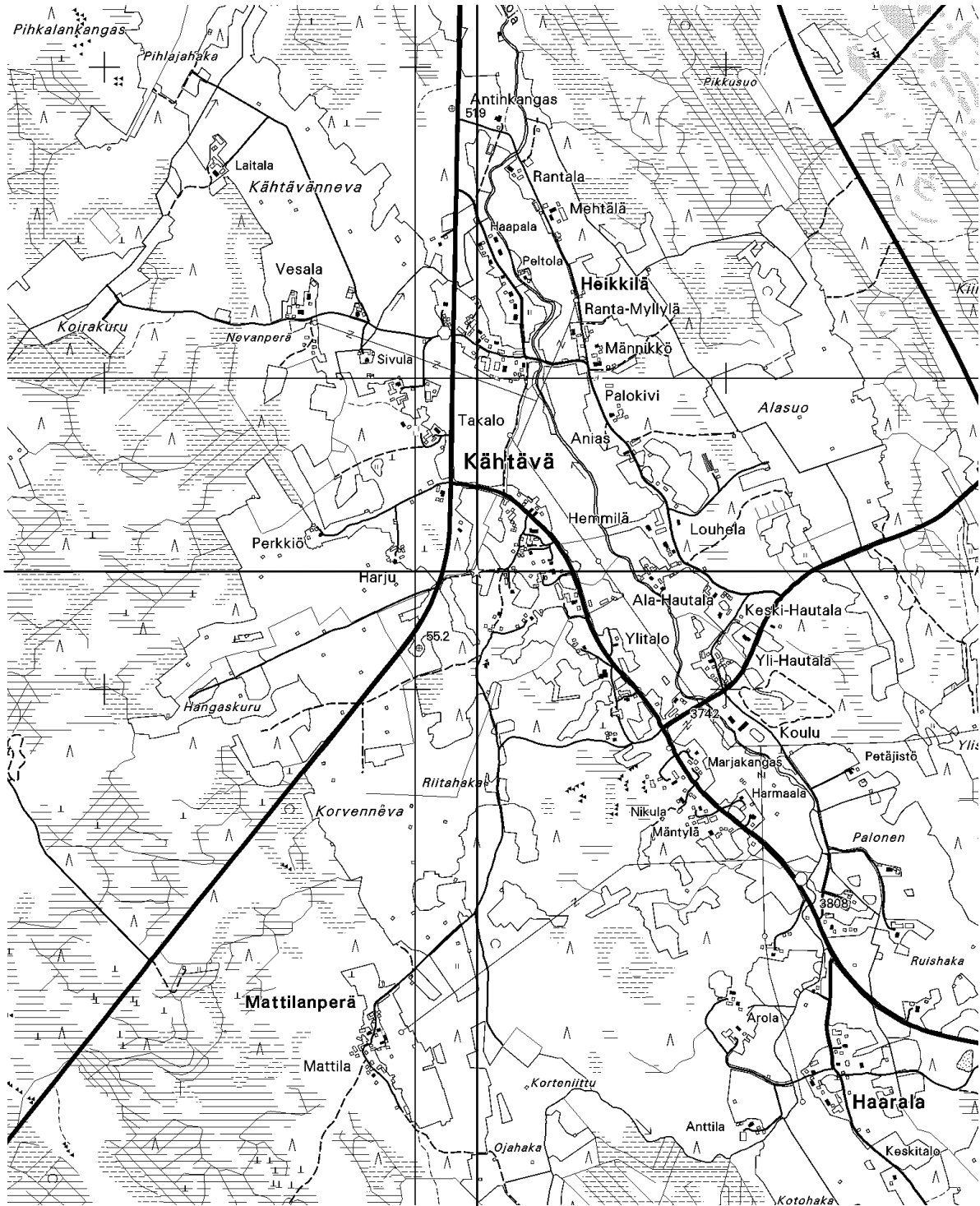

49150. Uusitalo, Pappilan-ala. Esineiden löytöpaikka peltotien oikealla puolella pellon kauimmassa kulmassa (nuoli). Idästä.

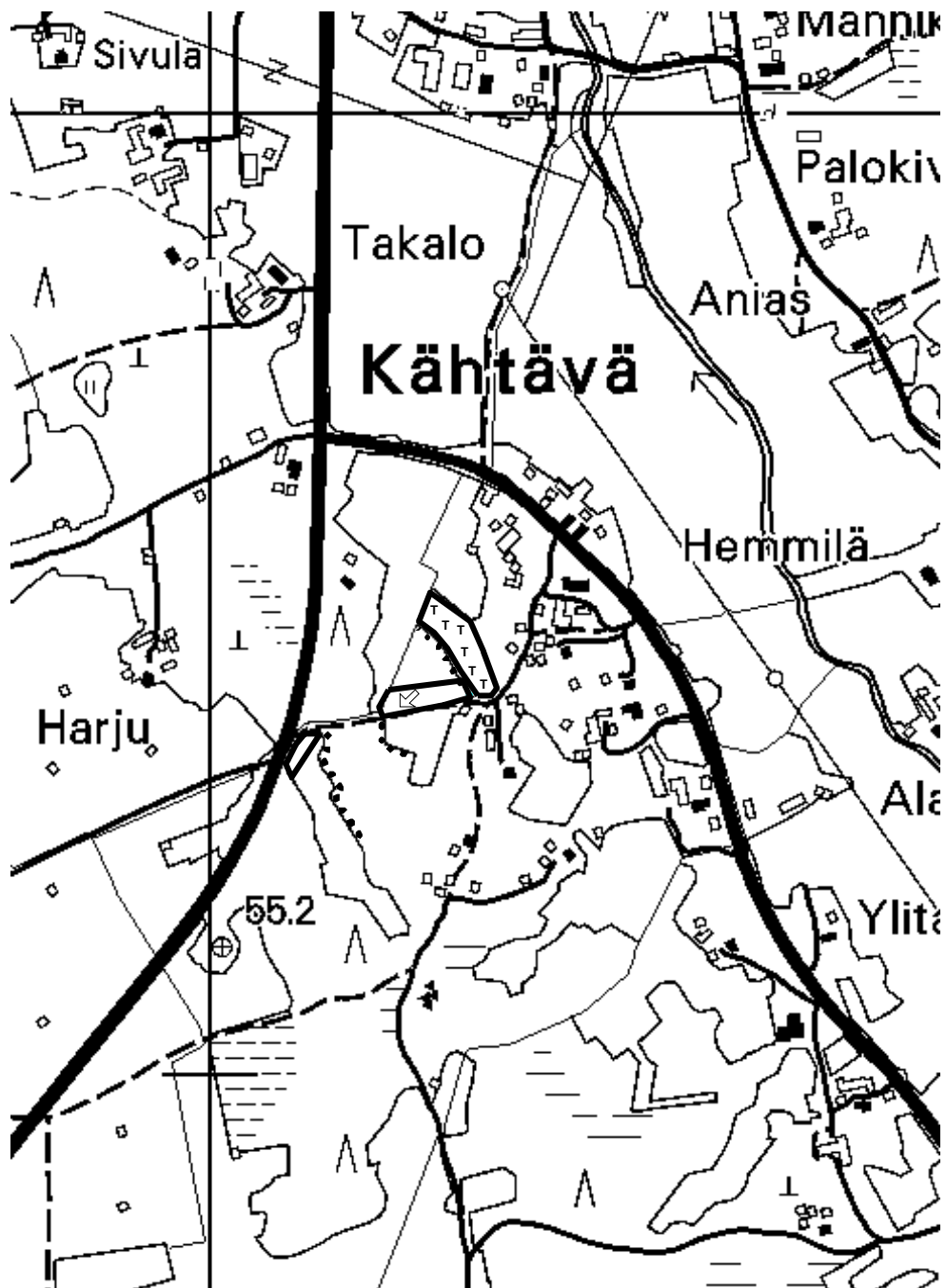
Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Asuinpaikka x: 7114380, y: 2515200, z: 54

Suurennos peruskartasta 2431 05
 MK 1:7500
 Asuinpaikka x: 7114380, y: 2515200, z: 54

☞ löytöpaikka

└─┘ tarkastetun alueen raja

T_T tervahautoja

⋯ tarkastettu oja

21. Kytökangas, varhaismetallikautisia röykkiöitä

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0021
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 10:23 Vääräneva</u> Koutonen Matti Olavi Ensio Koutonen Asta Irmeli Kytöläntie 66 85230 TALUS
Kiinteistötunnukset:	009-408-0010-0023
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyypin tarkenne:	Hautaröykkiöt (2 kpl)
Ajoitus:	Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7127345 Y: 2510991, Z: 50 m mpy (YKJ P: 7123462, I: 3369558) Röykkiö 1, (Sarkkinen a) x: 7127345, y: 2510991, z: 50 Röykkiö 2, (Sarkkinen b) x: 7127351, y: 2510971, z: 50 Noin 9,7 km Alavieskan kirkosta luoteeseen.
Tarkastus:	25.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Sarkkinen 1992
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000, peruskartan suurennos 1:7500
Negatiivit:	KM 123681, 123682
Diat:	-
Ympäristö:	Paikka kallion lounaisreunalla metsän reunassa. Lounaaseen ja etelään avautuu noin 2 metriä kalliota alempana taimikkoa ja hakkuuaukeaa, joiden maaperä on kosteaa. Pohjoisen puolella on kallioista mäntykangasta.
Kohteen kuvaus:	<u>Röykkiö 1:</u> Sarkkisen röykkiö a. Kallion päällä on matala, noin 30 x 30 cm kokoisista kivistä tehty röykkiö. Se on epämääräisen muotoinen, halkaisijaltaan noin 3 metriä, korkeus on noin 30 cm. Röykkiön eteläreuna on hajonnut ja valunut alarinteeseen. <u>Röykkiö 2:</u> Sarkkisen röykkiö b. Yksi kivikerta kallion päällä. Noin 20 metriä edellisestä länsiluoteeseen, pyöreähkö halkaisijaltaan noin 1,5 metriä oleva röykkiön pohja.
Laajuus:	Noin 250 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiöiden välittömässä läheisyydessä oleva kallionreuna ja niiden väliin jäävä alue.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-

Koekuopat:
Pintapöiminta:

-
-

123681. Kytökangas, röykkiö 1(a). Luoteesta.

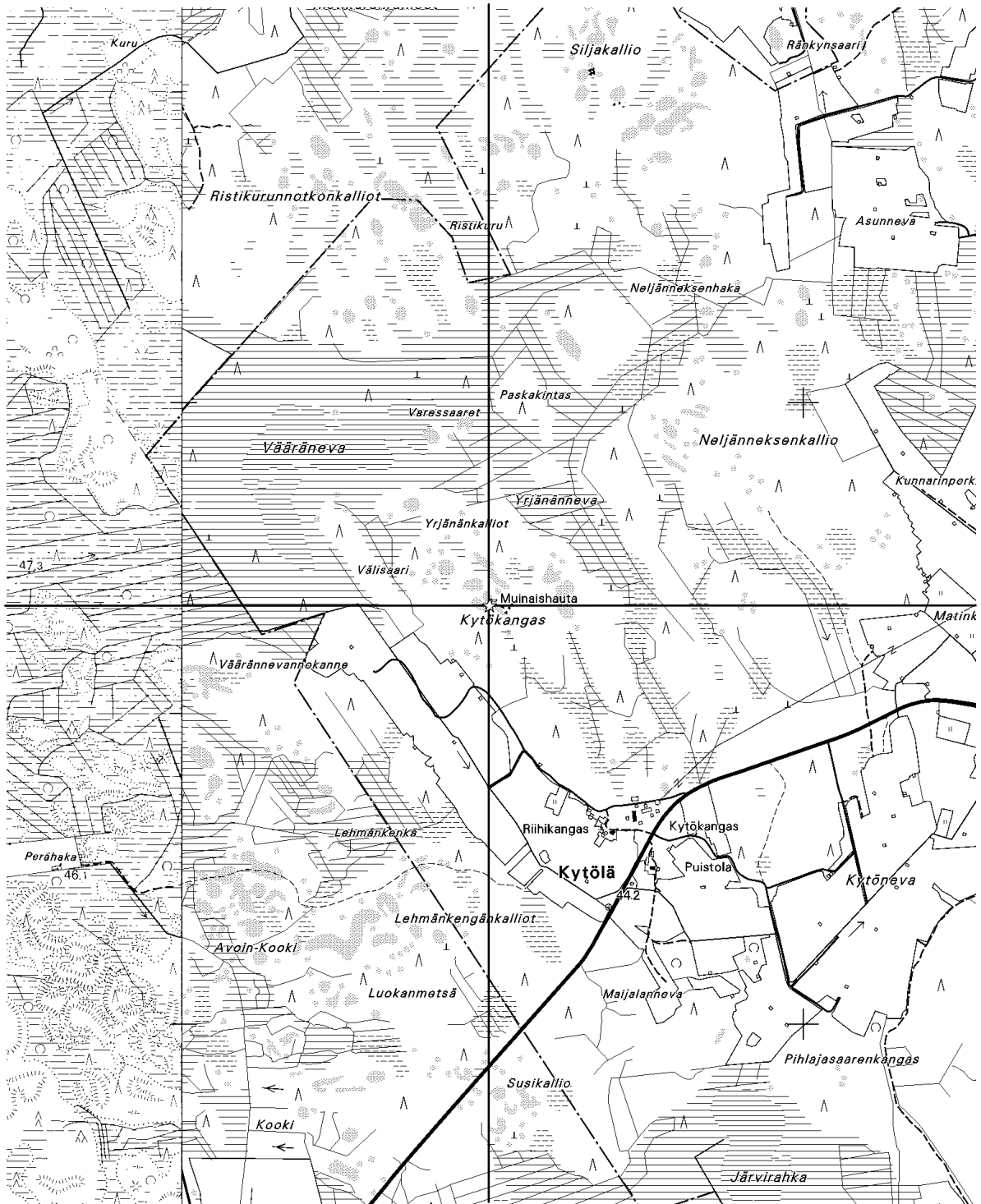

123682. Kytökangas, röykkiö 2(b). Kaakosta.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Röykkiö x: 7127345, y: 2510991, z: 50

Suurennos peruskartasta 2431 06

MK 1:1500

Röykkiö 1 x: 7127345, y: 2510991, z: 50

Röykkiö 2 x: 7127351, y: 2510971, z: 50

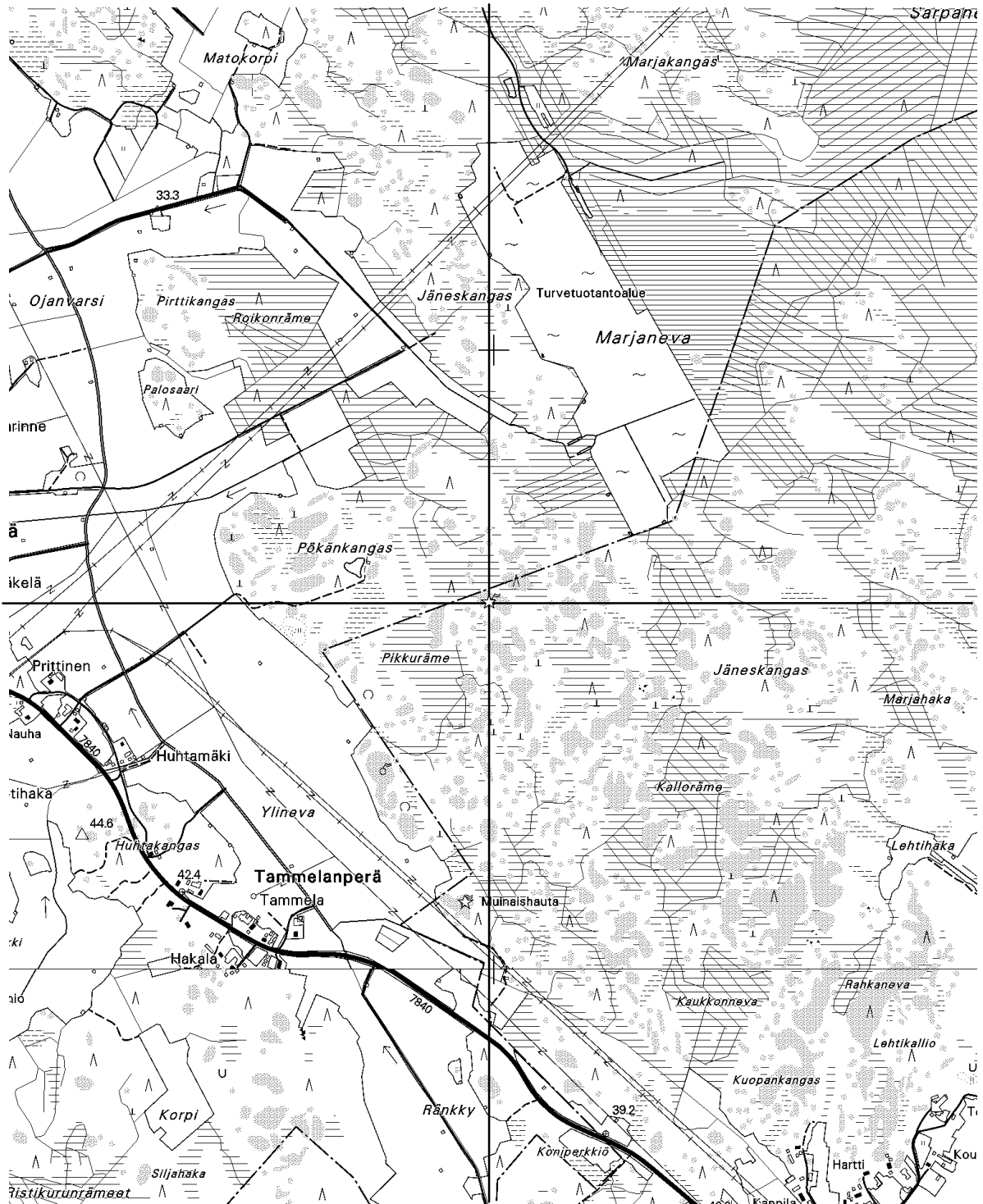
22. Pikkuräme NE, varhaismetallikautinen röykkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009-01-0022
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:116 Kivistö</u> Talus Mikko Ilmari Talus Eeva Heleena Puustellintie 14 G 3 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-408-0002-0116
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2432 04 Saukonperä X: 7131187 Y: 2511986, Z: 40 m mpy (YKJ P: 7121339, I: 3368395) Noin 13 km Alavieskan kirkosta pohjoisluoteeseen.
Tarkastus:	26.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Sarkkinen 1992
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000, peruskartan suurennos 1:7500
Negatiivit:	KM 123679, 123680
Diat:	-
Ympäristö:	Paikka on länteen suuntautuvalla kallion niemekkeellä sen etelälaidalla. Itäpuolella on harva mäntymetsä, jossa vaihtelevat kallio ja kallion painanteisiin muodostuneet soiset alueet. Lännessä alkaa kallion viereltä suo noin 3 metriä kallion lakea alempana.
Kohteen kuvaus:	Röykkiö on halkaisijaltaan noin 2 metrinen noin 0,5 metriä korkea epämääräisenmuotoinen kivikasa. Eteläpuolella röykkiö on ilmeisesti kaivelun seurauksena hajonnut ja siitä on valunut kiviä alas rinnettä. Ks. myös kohde 23 Pikkuräme S.
Laajuus:	Noin 10 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Kallionreuna röykkiön välittömässä läheisyydessä noin 10 metrin säteellä röykkiöstä.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöydöt:	Pikkuräme S, röykkiö noin 1 km etelään. Pikkuräme SSW Kalajoen puolella, 700 metriä lounaaseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

123679. Pikkuräme NE, röykkiö. Lounaasta.

Ote peruskartoista 2431 06 ja 2432 04
 MK 1:20000
 Röykkiö x: 7131187, y: 2511986, z: 40

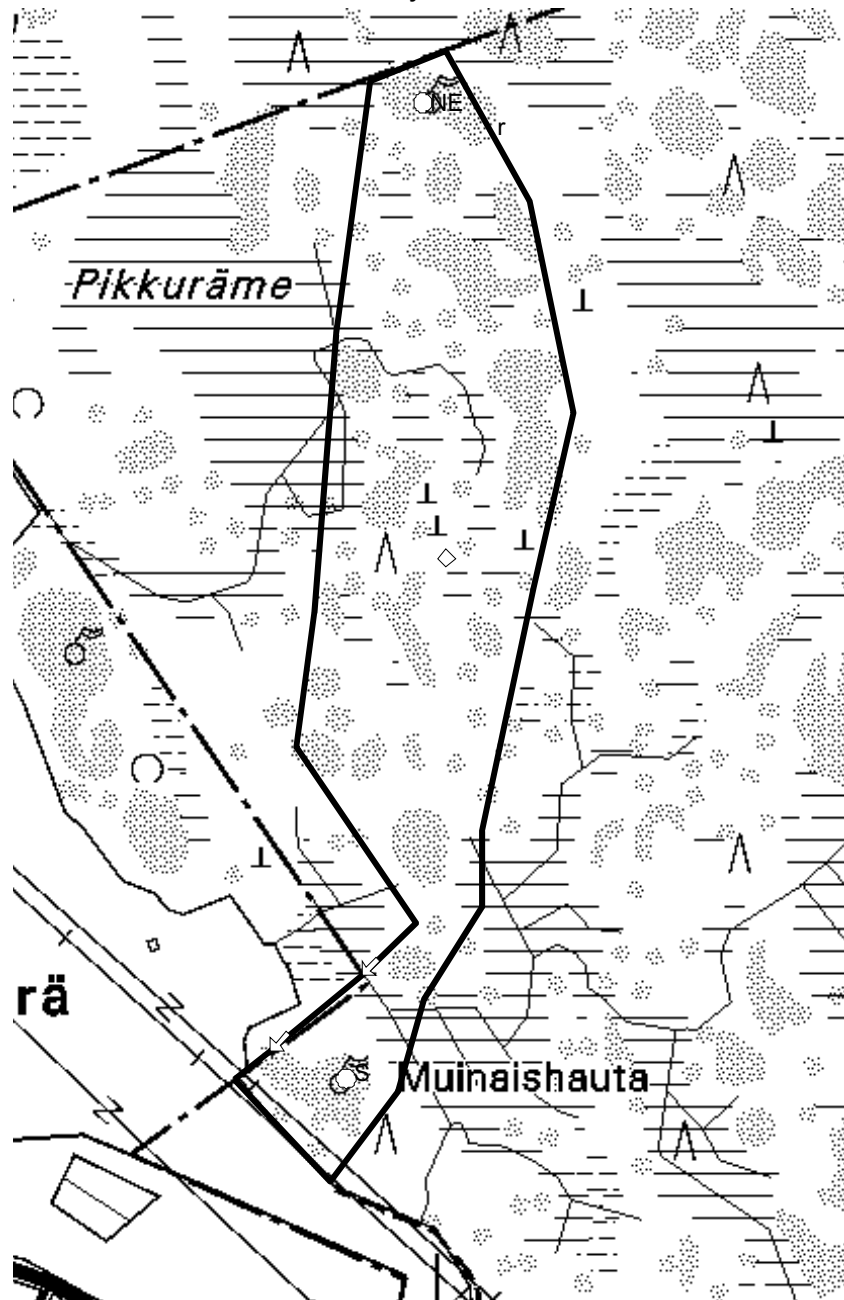

Suurennos peruskartasta 2432 04

MK 1:7500

Pikkuräme NE x: 7131187, y: 2511986, z: 40

Pikkuräme S x: 7130220, y: 2511910, z: 40

○ röykkiö

◇ luontainen kivikko

⊠ rajamerkki

▮ tarkastettu alue

23. Pikkuräme S, varhaismetallikautinen röykkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009-01-0023
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskylä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:97 Sivula</u> Kastelli Olavi Alvar oikeudenomistajat 85230 TALUS Kastelli Helvi Annikki Pappilantie 6 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-408-0002-0097
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyypin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2432 04 Saukonperä X: 7130220 Y: 2511910, Z: 40 m mpy (YKJ P: 7125582, I: 3362097) Noin 12 km Alavieskan kirkosta pohjoisluoteeseen.
Tarkastus:	26.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Sarkkinen 1992
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2432 04 Saukonperä 1:20000, peruskartan suurennos 1:7500
Negatiivit:	KM 123677, 123678
Diat:	-
Ympäristö:	Kallio jonka eteläpuolella on soista metsää noin 1,5-2 metriä alempana. Pohjoispuolella on kallioista mäntymetsää.
Kohteen kuvaus:	Kallion päällä on matalla noin 30 x 30 cm kivistä tehty röykkiö, josta on jäljellä 1-2 kivistä. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on noin 4,5 metriä. Röykkiön vierestä on kaatunut puu, jonka juurakko on siirtänyt hieman reunimmaisista kiviä. Saman kallion luoteisreunalla on kivistä kasattu rajamerkki. Toinen maantasainen kehänmuotoinen rajamerkki on Kalajoen rajan kulmassa noin 100 metriä röykkiöstä pohjoiseen. Pikkuräme S:n ja NE:n puolivälissä on röykkiötä muistuttava soikea paikalleen lohkeillut kivikko. Ks. myös kohde 22 Pikkuräme NE.
Laajuus:	Noin 10 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Kallionreuna röykkiön välittömässä läheisyydessä noin 10 metrin säteellä röykkiöstä.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-

Lähilöytöjä:

Pikkuräme NE [21], röykkiö noin 1 km pohjoiseen. Pikkuräme SSW Kalajoen puolella, röykkiötä noin 500 metriä luoteeseen. Ränkky Kalajoen puolella, röykkiötä 500 metriä etelään.

Koekuopat:

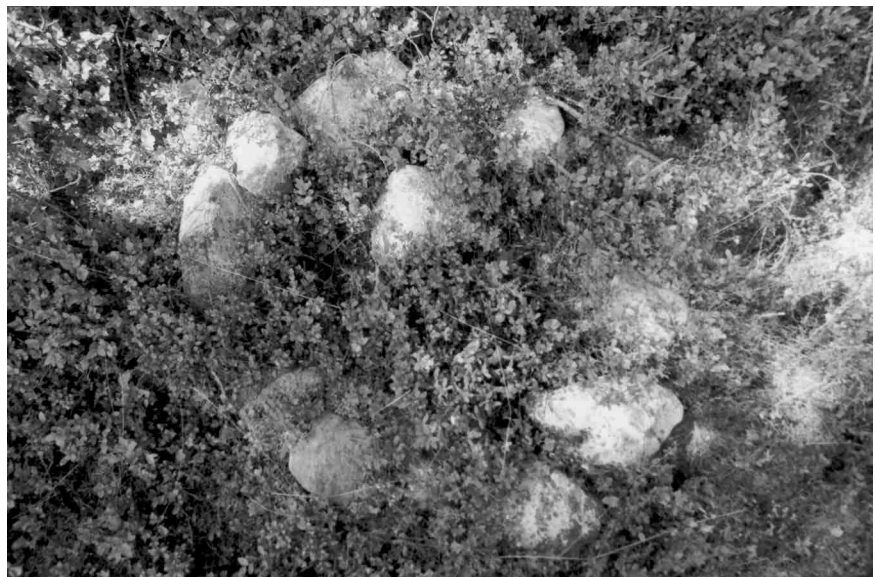
-

Pintapöiminta:

-

123677. Pikkuräme S, röykkiö. Etelästä.

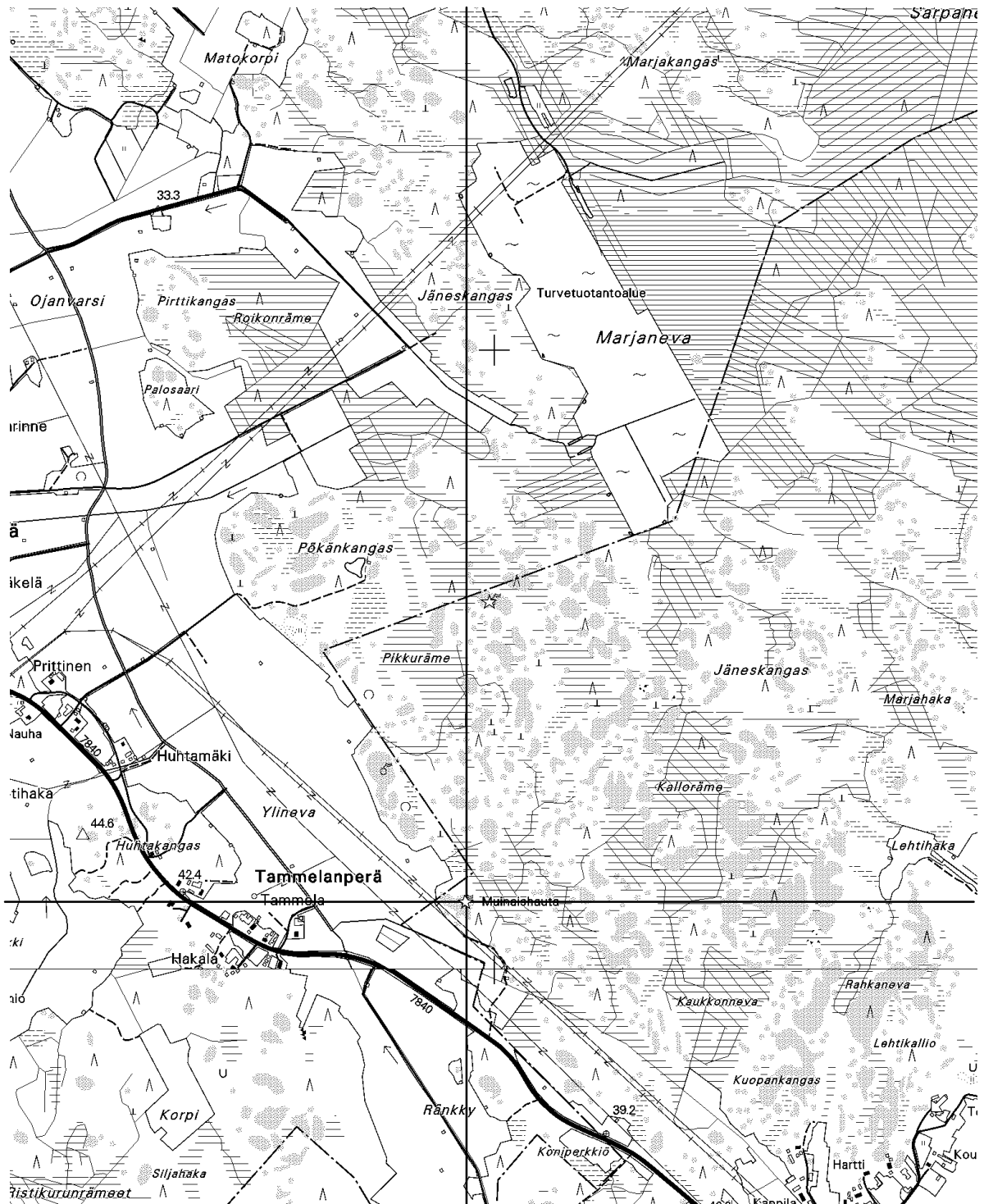

123678. Kehänmuotoinen rajamerkki kunnan rajan kulmassa Pikkurämeellä.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Röykkiö x: 7131187, y: 2511986, z: 40

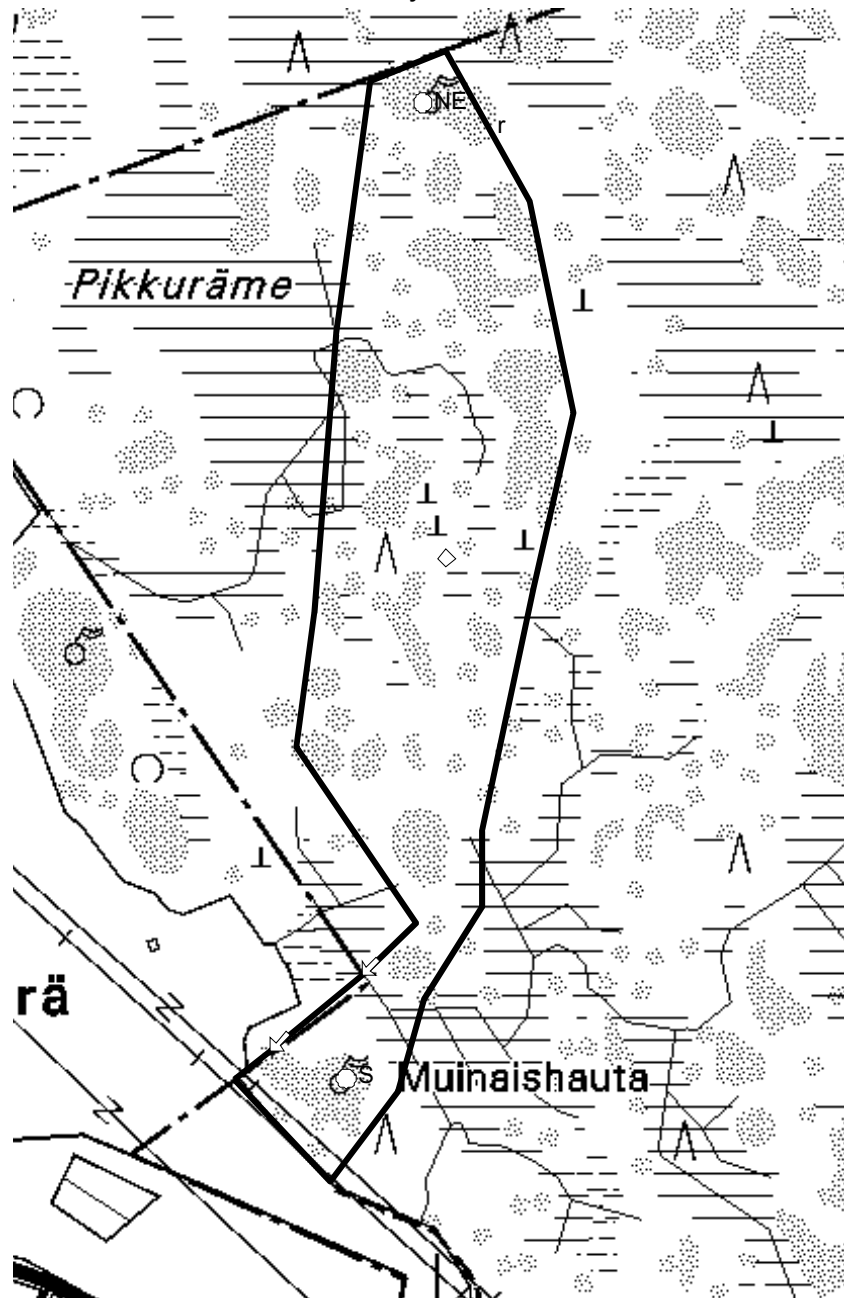

Suurennos peruskartasta 2431 06

MK 1:7500

Pikkuräme NE x: 7131187, y: 2511986, z: 40

Pikkuräme S x: 7130220, y: 2511910, z: 40

○ röykkiö

◇ luontainen kivikko

▴ rajamerkki

▭ tarkastettu alue

24. Ojaperä, pronssi- tai rautakautisia röykkiöitä

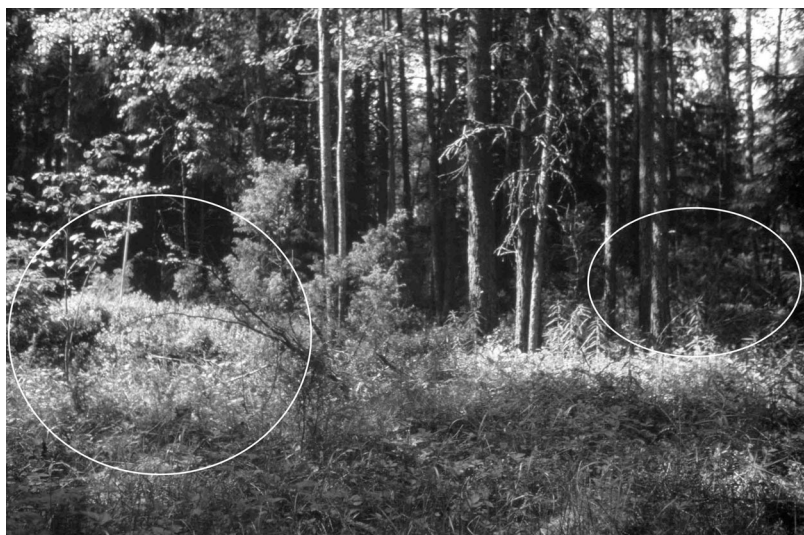
Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 01 0024
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 10:30 Ojansuu</u> Kauppinen Hanna Eliina Kyllikki Anttilanpolku 14 As 5 85200 ALAVIESKA Kauppinen Veikko Rooperti oikeudenomistajat Alavieska 85200 ALAVIESKA Kauppinen Tuomo Veikko Tapani Talus kyläntie 70 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 11:43 Ojaranta</u> Huttunen Vilho Einari Jatkolantie 24 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0010-0030 009-401-0011-0043
Muinaisjäänöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (5 kpl) (ja peltoraunioita 4 kpl)
Ajoitus:	Pronssi- tai rautakautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7120749 Y: 2515357, Z: 48 m mpy (YKJ P: 7130443, I: 3371115) Noin 2,2 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	10.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000, peruskartan suurennos 1:1500
Negatiivit:	KM 123665-123667
Diat:	KM 49125-49127
Ympäristö:	Paikka on kuivatun Alavieskanjärven vanhaa rantaa. Entisen rantapenkereen päällä olevaa sekametsää, jonka pohja on kivikkoista ja paikoin kallioista. Röykkiöihin liittyy kaksi alueen laajinta paljasta kalliota. Kallioiden länsipuolella on peltoa ja eteläpuolella metsittyviä niittyjä. Paikka sijaitsee noin 200 metriä järviojasta itään.
Kohteen kuvaus:	Ojaperästä löytyi Heikkisen inventoinnin yhteydessä kolme röykkiötä (Heikkisen kohde 21). Kuvailun perusteella ei kuitenkaan voinut maastossa määrittää röykkiöiden tarkkoja paikkoja tai niiden järjestys Uudessa inventoinnissa löytyi aiempien lisäksi 6 röykkiötä, joista neljä on kuitenkin todennäköisesti peltoraunioita. Röykkiöiden sijainti

ja suhde toisiinsa näkyy tarkemmin peruskartan suurennoksessa. Röykkiö 1 on itä-länsi –suuntainen, noin metrin korkuinen ja laajuudeltaan noin 2 x 8 metriä. Röykkiö 2 on itäkoillis-länsilounas –suuntainen ja noin 0,8 metriä korkea ja 2 x 4 metriä laaja munuaisen muotoinen rakennelma. Röykkiö 3 on lounas-koillinen –suuntainen metrin korkuinen ja 2 x 5 metriä laaja. Röykkiöt 1-3 sijaitsevat ryhmänä pohjoisemman kallion reunassa ja ne ovat paksun sammalen peitossa ja niiden päällä kasvaa puita. Sammalen alla röykkiöt vaikuttivat pelkistä noin päänkokoisista kivistä kasatuilta. Heikkisen mukaan kivet ovat olleet erikokoisia nyrkinkokoisesta aina 60 cm läpimittaisiin.

Röykkiöt 4 ja 5 ovat kolmesta edellisestä noin 60 metriä kaakkoon. Röykkiö 4 on pyöreä noin 0,8 metriä korkea ja sen halkaisija on noin 2,5 metriä. Röykkiö on kasattu pääosin noin parin nyrkin kokoisista kivistä. Röykkiö 5 on epämääräisen pitkulainen ja osin kallion kupeessa ja sen päällä. Kivet ovat suurimmaksi osaksi näkyvissä eteläpäässä, mutta pohjoispääty on sammalen ja muun kasvillisuuden peittämä. Rakenteen keskivaiheilla kasvaa puita. Koska maa on röykkiön alla epätasaista, sen korkeutta on vaikea arvioida. Röykkiö on 15 metriä pitkä ja pari metriä leveä. Röykkiön eteläreunalla kulkee matala oja mikä viitanee vieressä olleen aikanaan pellon. Saattaa olla että röykkiön eteläosa ei ole esihistoriallinen latomus vaan ainakin osittain pellosto raivatuista kivistä koostuva.

Röykkiöt 6-9 ovat metsittyvien niittyjen vierellä ja ne ovat todennäköisesti peltoraunioita. Röykkiöt 6 ja 7 ovat vierekkäin. Ne ovat noin puolen metrin korkuisia ja noin laajuudeltaan 2,5 x 2,5 metriä kumpikin. Röykkiö 8 muodostuu hajallaan olevista kivistä noin 5 metriä halkaisijaltaan olevalla alueella. Röykkiö 9 on epämääräisen muotoinen ja se voi olla myös muodostunut kahdesta eri kivikasasta. Se on noin puoli metriä korkea, 1,3 metriä leveä ja noin 10 metriä pitkä. Kivien päällä kasvaa sammalta, katajaa ja koivuja. Röykkiön ulkomuoto on varsin esihistoriallinen, mutta sen sijainti metsittyvän niityn ja noin 5 metrin päässä olevan ojan vierellä viittaa peltoraunioon.

Laajuus:	Noin 4200 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiöiden 1-5 lähiympäristö noin 5 m säteellä ja niiden väliin jäävä metsäalue.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Sammalpeitteiset röykkiöt ovat melko vaikeasti havaittavia.
Lähilöytöjä:	Lammasniemi 1 pronssikautinen löytöpaikka noin 1200 m itäkoilliseen.
Koekuopat:	-
Pintapöiminta:	-

49125. Ojaperä, röykkiö 2 edessä ja röykkiö 1 takana. Idästä.

49126. Ojaperä, röykkiö 4. Kaakosta.

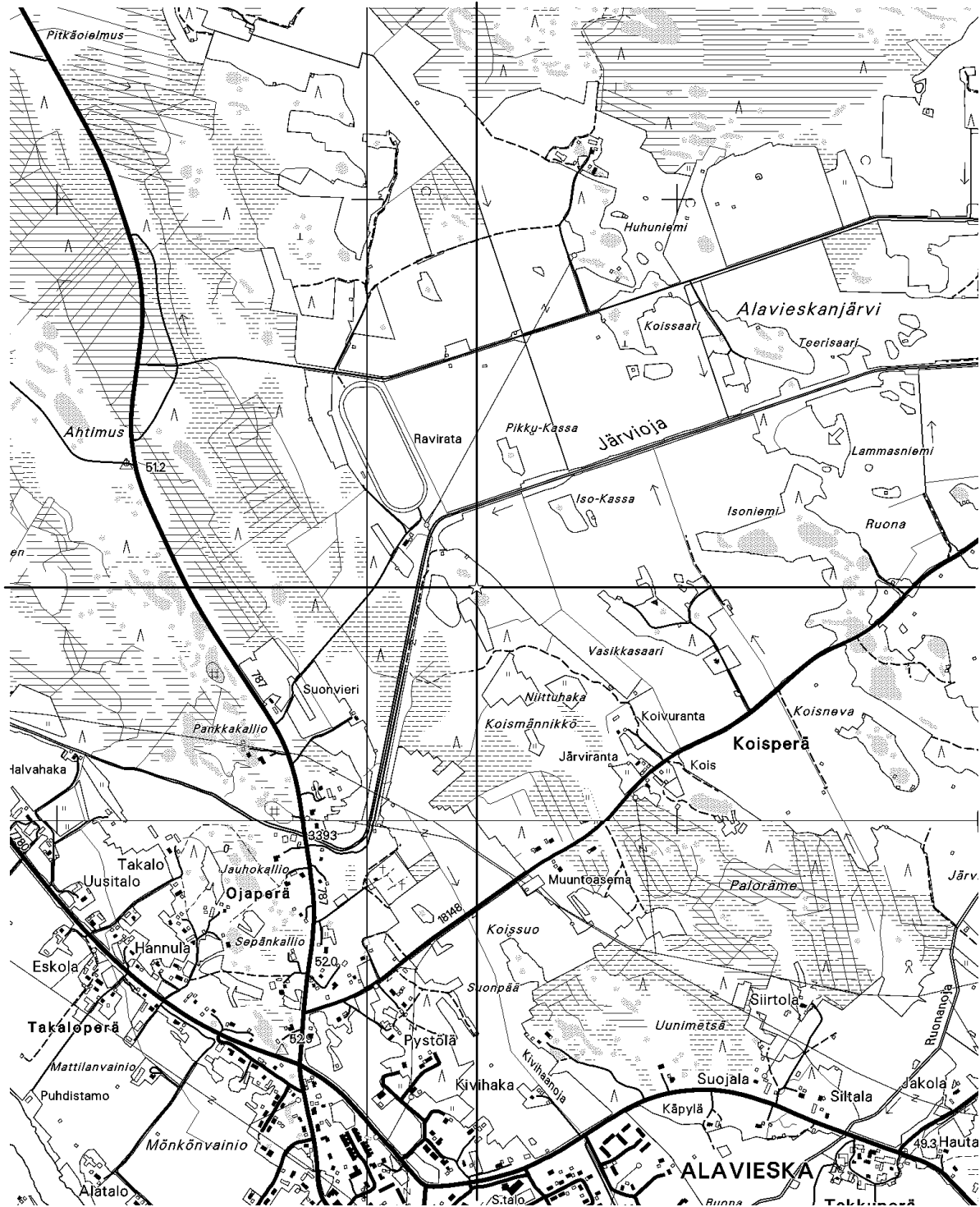

49127. Ojaperä, röykkiö 4, takana röykkiö 5:n toinen pää. Luoteesta.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

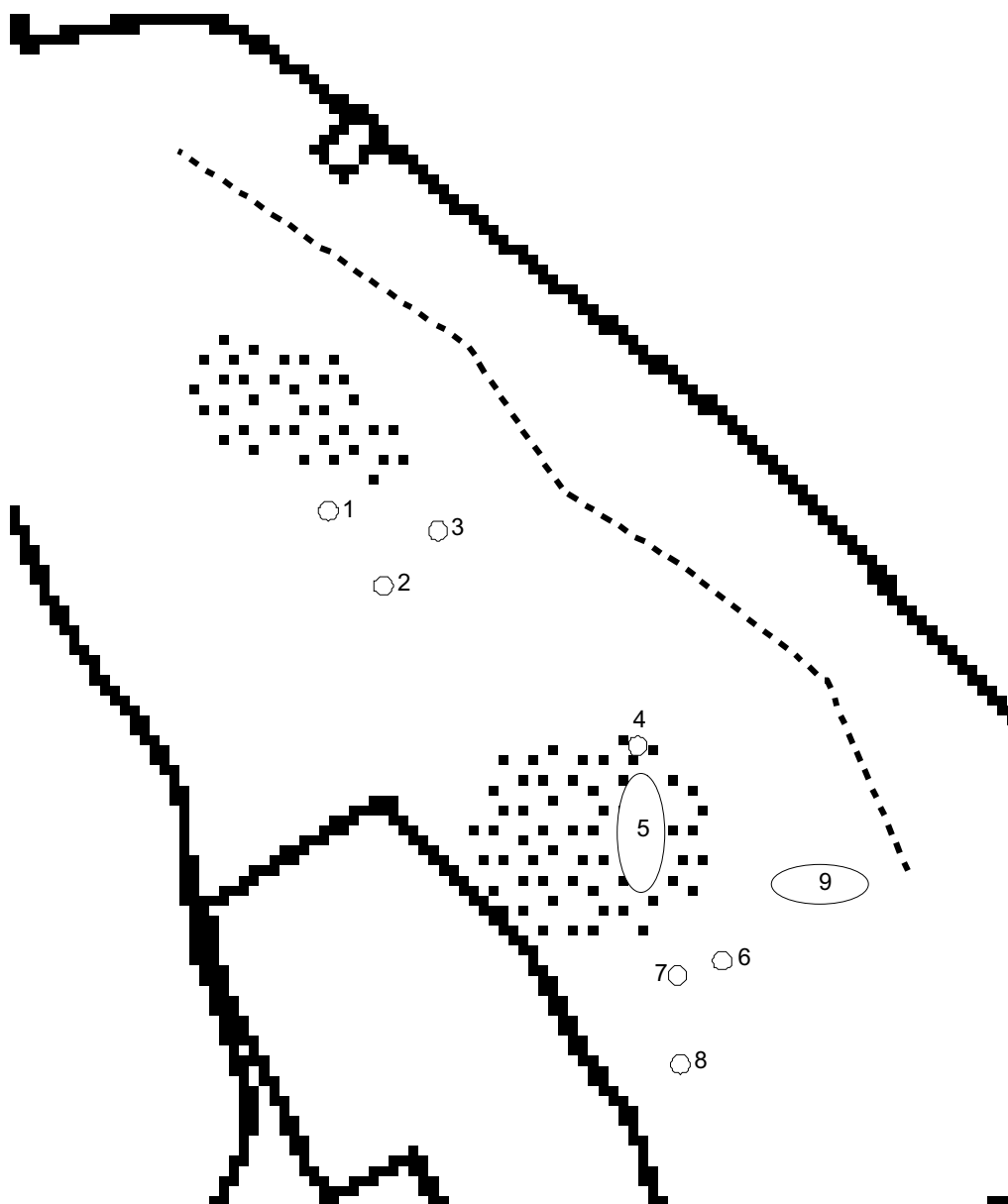
Röykkiöalueen keskipiste x: 7120749 y: 2515357, z: 48

Suurennos peruskartasta 2431 06

MK 1:1500

Röykkiöalueen keskipiste x: 7120749 y: 2515357, z: 48

○ röykkiöitä

--- rantavalli

25. Jutila, kivi- ja varhaismetallikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 04 0025
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 6:5 Rantapelto</u> Rajaniemi Ilkka Voitto Pellervo Kielastie 13 99600 SODANKYLÄ Rajaniemi Kalevi Untamo Kanttorinpolku 1 B 1 85200 ALAVIESKA Rajaniemi Vieno Esteri Oikeudenomistajat Jutilanranta 85200 ALAVIESKA Santtila Aila Anneli Marketta Järvenpääntie 168 66360 KESTI
Kiinteistötunnukset:	009-401-0022-0158
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikka
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivi ja varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118574 Y: 2514296, Z: 45 m mpy (YKJ P: 7126821, I: 3372207) Noin 650 m Alavieskan kirkosta länteen.
Tarkastus:	5.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	Pyöreäkyllinen lattea tasatalta Someronkylän kylämuseossa.
Inventointilöydöt:	KM 33325:1 (varhaismetallikautinen saviastian pala)
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000, peruskartan suurennos 1:2000
Negatiivit:	KM 123659, 123660
Diat:	KM 49121
Ympäristö:	Paikka on Kalajoen partaalla pellolla ja pihapiirissä. Jutilan tila on asumaton ja piha hoitamaton. Pihan luoteisreunassa on purettu ulkorakennus.
Kohteen kuvaus:	Edellisen inventoinnin yhteydessä vuonna 1984 taltan löytäjä Eino Jutila ei ollut muistanut löydön ajankohtaa eikä löytöpaikkaa. Kyseessä on ilmeisesti jokin Jutilan rantapelloista. Rantapeltoja pintapoimittiin niiltä osin kuin se oli mahdollista ja tilan pihamaalle tehtiin koekuoppia. Löytöjen ja sijainnin perusteella paikalla saattaa olla kivi/varhaismetallikautinen asuinpaikka, mutta toistaiseksi paikkaa voidaan varmuudella pitää vain löytöpaikkana. Jutilan talo mainitaan Suur-Kalajoen historia I:n mukaan jo vuoden 1547 kymmenensluettelossa. Pitkä historiallisen ajan asutusjakso on

perusteellisesti sekoittanut maakerroksia, mikä näkyy selvästi löydöissä.

Laajuus:

-

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Luokitusehdotus:

II

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet: Ei maanpinnalle havaittavia rakenteita.

Lähilöytöjä:

Takkunen [4] kivikautinen asuinpaikka noin 2,2 km itäkoilliseen, Huhtala [11] kivikautinen löytöpaikka noin 1,2 km itä kaakkoon.

Koekuopat:

Koekuopat tehtiin Jutilan pihamaalle lähelle rantatörmää, ks. tarkempi sijainti kartasta.

KK 1: 3 metriä rantatöyrään reunasta. 40 x 40 cm, syvyys 45 cm. 0-6 cm pintaturve, 6-30 cm hienon hiekan sekaista tummaa ruokamultaa, 30-45 cm kellertävää hienoa silttiä. Multakerroksen alaosassa oli joitain kiviä ja hiilenpaloja. Löydöt: Lukuisia tiilenpaloja ja palanutta savea, joka on todennäköisesti peräisin vanhoista tiilistä. Kappale palamatonta luuta. Löytöjä ei otettu talteen.

KK 2: 40 x 40, syvyys 50 cm. 0-5 cm pintaturve, 5-15 cm kellertävä sora, 15-40 cm tiivis musta multa, 40-42 cm maatumattomia tummia kasvijäänteitä, 42-44 cm tiivistä multaa, 44-50 cm kellertävän harmaata silttiä. Löydöt: Lukuisia hienon hiekan sekaisia kappaleita palanutta savea, jotka lienevät peräisin vanhoista tiilistä. Pala palamatonta luuta ja kolme pientä palaa palanutta luuta. Rautaisen niitin tai pultin pahoin ruostunut pää. Löytöjä ei otettu talteen.

KK 3: 40x40 cm, syvyys 44 cm. 0-4 cm pintaturve, 4-44 cm kivistä peltomultaa. Kuopan pohjalla on nokiraita, mutta kivet estävät kaivamasta syvemmälle. Löydöt: Lukuisia paloja palanutta savea, todennäköisesti vanhojen tiilien kappaleita. Lasitettua punasavi-keramiikkaa. Palamatonta luuta. Pieni pala hiekansekaista kuonaa. Epämääräinen samea kvartsi-iskos. Taotun naulan varsi. Varhaismetallikautinen saviastian pintapala, jossa on loivia koristeuurteita. Viimeistä saviastianpalaa lukuun ottamatta löytöjä ei otettu talteen.

Pintapöimintä:

Jutilan tilaa ympäröivät pellot kasvoivat pitkää orasta. Pari peltoa oli mahdollista kiertää ympäri ja tarkastaa niiden reunat, ks. sijainti kartassa. Maaperä on kuivaa harmaata multaa. Sää aurinkoinen, havaittavuus heikko.

Löydöt: Pellon joen puoleisessa reunassa lohkottuja kiviä ja kivilaji-iskoksen näköisiä kappaleita. Kivet lienevät syntyneet joen törmää koneellisesti perattaessa (piste 1 kartalla). Pisteessä 2 oli kappale palanutta savea ja pisteessä 3 epämääräinen kvartsin kappale. Löytöjä ei otettu talteen.

49121. Jutilan pihamaa. Koekuoppien paikat merkitty keihäillä. Lännestä.

123660. Jutilan pintapoimittuja peltoja. Koillisesta.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Päärakennus x: 7118574, y: 2514296, z: 45

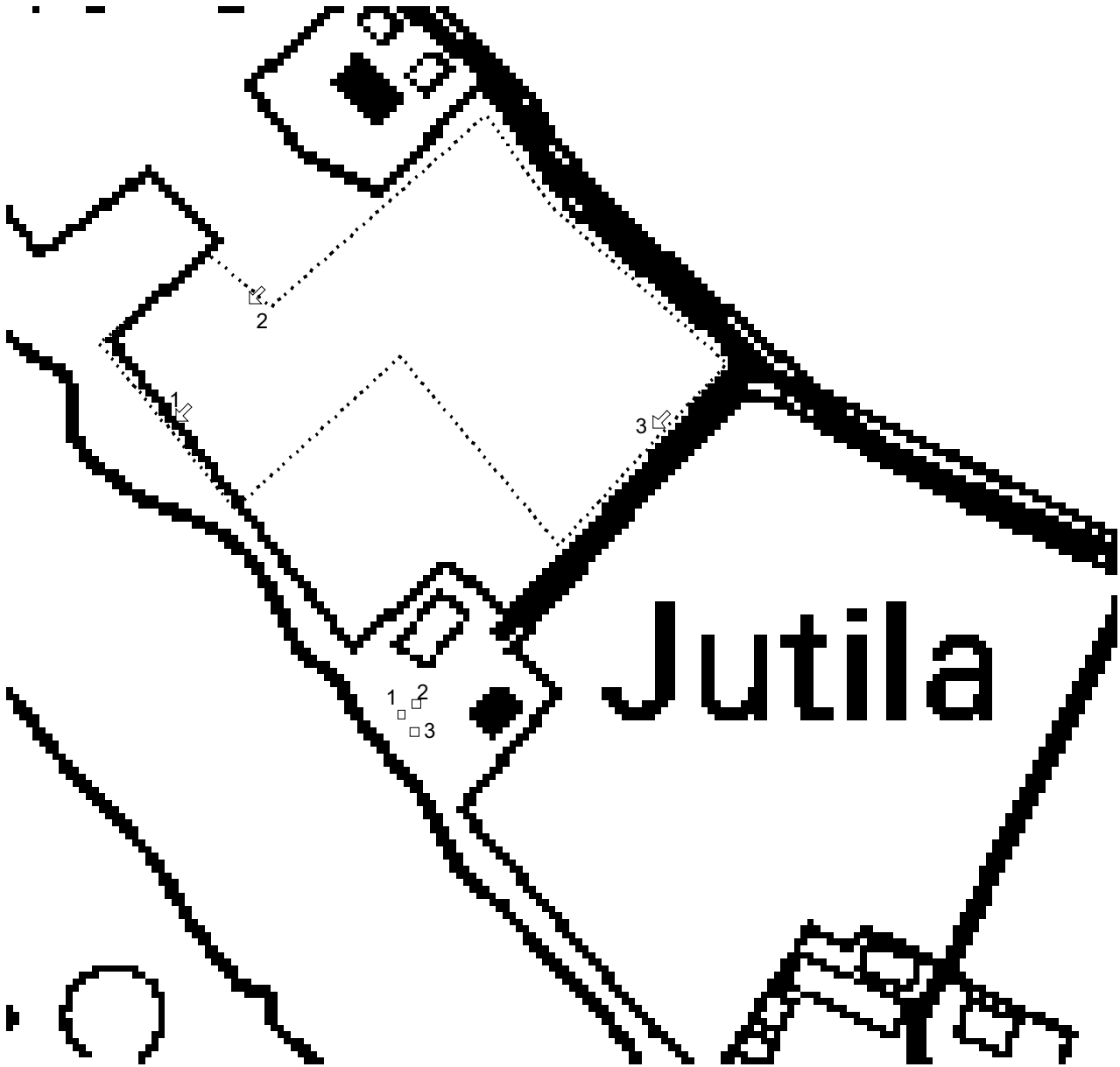

☒ Jutilan päärakennus

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:2000

Päärakennus x: 7118574, y: 2514296, z: 45

- koekuoppa
- ☑ pintapöimintalöytöjä

⋯ pintapöimittu reitti

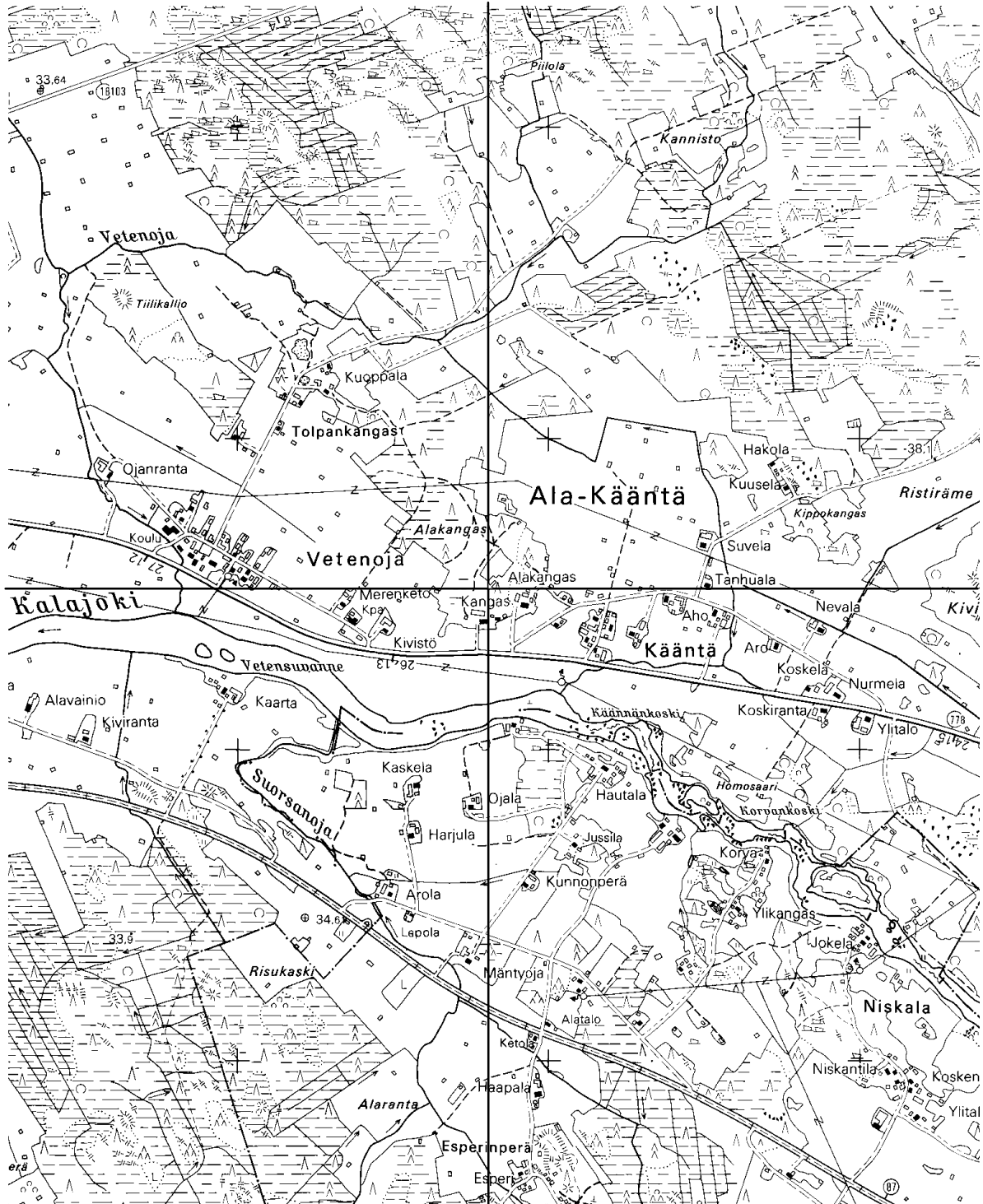
26. Kangas, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 54 0026
Kunta:	Alavieska/Kalajoki
Kylä:	Yli-Kääntä/Ala-Kääntä
Tila- ja omistajatiedot:	-
Kiinteistötunnukset:	-
Muinaisjäänöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 03 Palo X: 7122515 Y: 2507806, Z: - m mpy (Kankaan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa) (YKJ P: 7132288, I: 3370608) Noin 8 km Alavieskan kirkosta länsiluoteeseen.
Tarkastus:	-
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	Reikäkivi Ylivieskan museossa.
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 03 Palo 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	-
Kohteen kuvaus:	Reikäkivi (arkeologian osaston arkistossa kansio ”kivikauden yksityiskokoelmat, Ylivieska”) on löydetty Alavieskan Käännänkylästä noin 300 metriä rannasta kankaasta puolen metrin syvyydestä. Samasta paikasta kerrotaan löydetyn kivikirves, joka on hukkunut. Tarkempi löytöpaikka ja ajankohta eivät ole tiedossa. Käännänkylässä on peruskartan mukaan paikannimi Kangas, joka on Kalajoen puolella. Tämä voi olla tarkempi löytöpaikka, jos kankaalla tarkoitetaan paikannimeä eikä kuvata maastoa.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 03

MK 1:20000

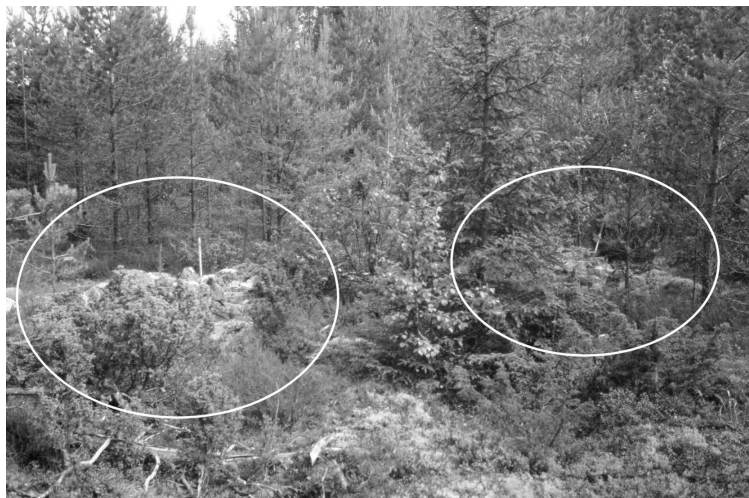
Kangas x: 7122515, y: 2507806, z: -

27. Lammasniemi 2, varhaismetallikautisia röykkiöitä

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0027
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 20:1 Lammasniemi</u> Rautio Salme Annikki Tarhaajantie 10 86300 OULAINEN
Kiinteistötunnukset:	009-408-0020-0001
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (4 kpl)
Ajoitus:	Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7127794 Y: 2516583, Z: 55 m mpy (Keskipiste) (YKJ P: 7128927, I: 3367833) Röykkiö 1 x: 7127789, y: 2516592 Röykkiö 2 x: 7127796, y: 2516589 Röykkiö 3 x: 7127797, y: 2516580 Röykkiö 4 x: 7127801, y: 2516572 Noin 9,4 km Alavieskan kirkosta pohjoiskoilliseen.
Tarkastus:	25.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000, suurennos peruskartasta 1:1500
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49143- 49145
Ympäristö:	Melko tasaisella mäntykankaalla, jossa on siellä täällä kallionpaljastumia.
Kohteen kuvaus:	Paikalla on neljä röykkiötä. <u>Röykkiö 1</u> on epämääräisen pyöreähkö halkaisijaltaan noin 2 metriä, noin 50 x 30 cm kivistä kasattu ja noin 0,5 metriä korkea. <u>Röykkiö 2</u> sijaitsee edellisestä noin 4 metriä lounaaseen. Röykkiö on pitkulainen noin 1,5 x 3 metriä, korkeus noin 0,4 metriä. <u>Röykkiö 3</u> sijaitsee edellisestä noin 5 metriä lounaaseen. Röykkiö on epämääräisen soikea ja sen halkaisija on noin 3 metriä, korkeus noin 0,5 metriä. Röykkiön keskellä on kuoppa. <u>Röykkiö 4</u> sijaitsee noin 6 metriä edellisestä lounaaseen. Röykkiö on pyöreähkö, halkaisijaltaan noin 3 metriä, keskellä on matalampi kohta, mutta ei varsinaisia kaivelun jälkiä. Röykkiöiden sijainnin kertoi Antero Kodis Taluskyliä.
Laajuus:	Noin 450 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiöiden välitön ympäristö.
Luokitusehdotus:	II

Suojelutoimenpiteet: -
Havaintomahdollisuudet: -
Lähilöytöjä: -
Koekuopat: -
Pintapöiminta: -

49144. Lammasniemi 2, röykkiö 1 oikealla ja röykkiö 2 vasemmalla. Lännestä.

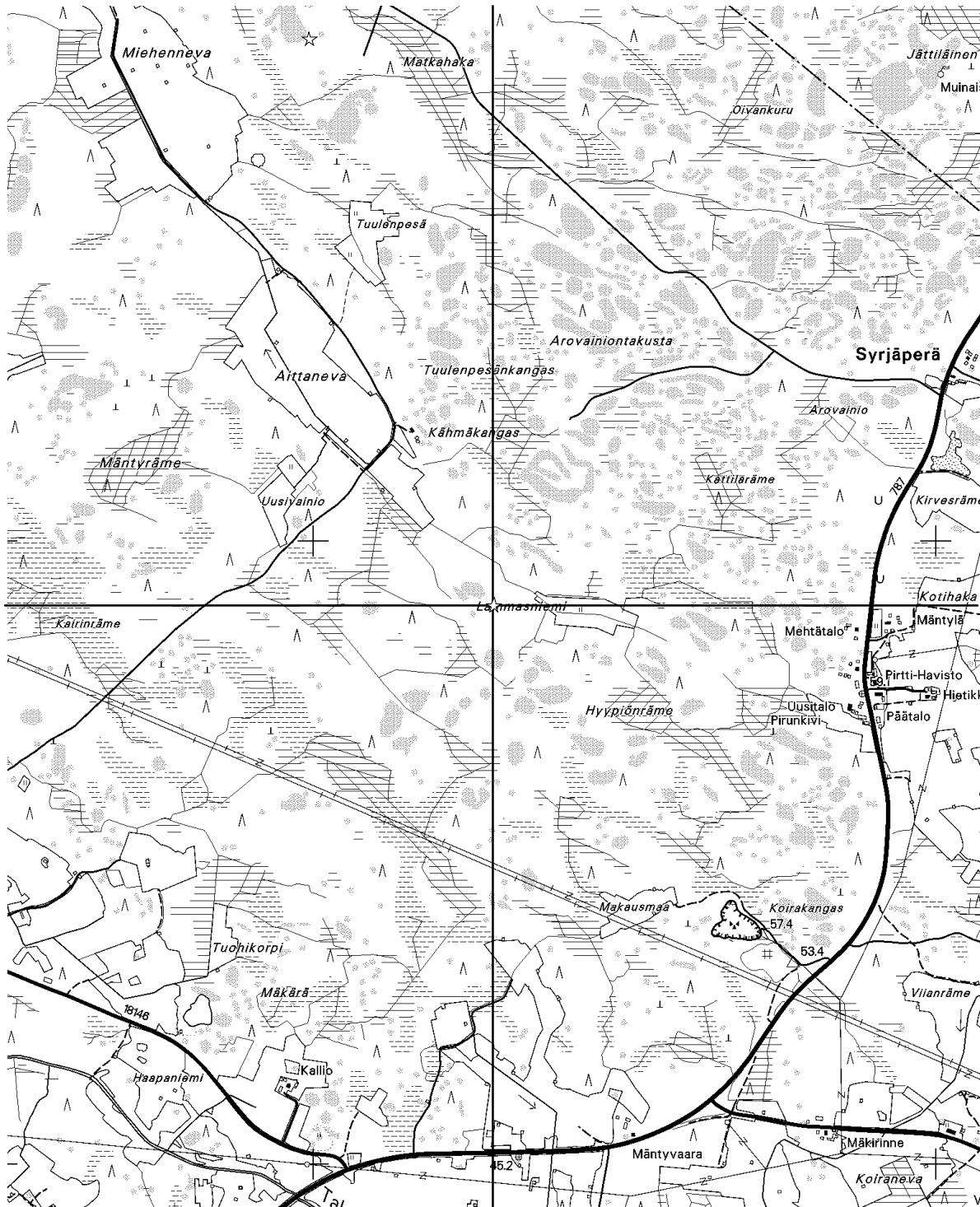

49145. Lammasniemi 2, röykkiö 3. Lounaasta.

49146. Lammasniemi 2, röykkiö 4. Lounaasta.

Ote peruskartasta 2431 06
MK 1:20000
x: 7127794, y: 2516583, z: 55

Suurennos peruskartasta 2431 06

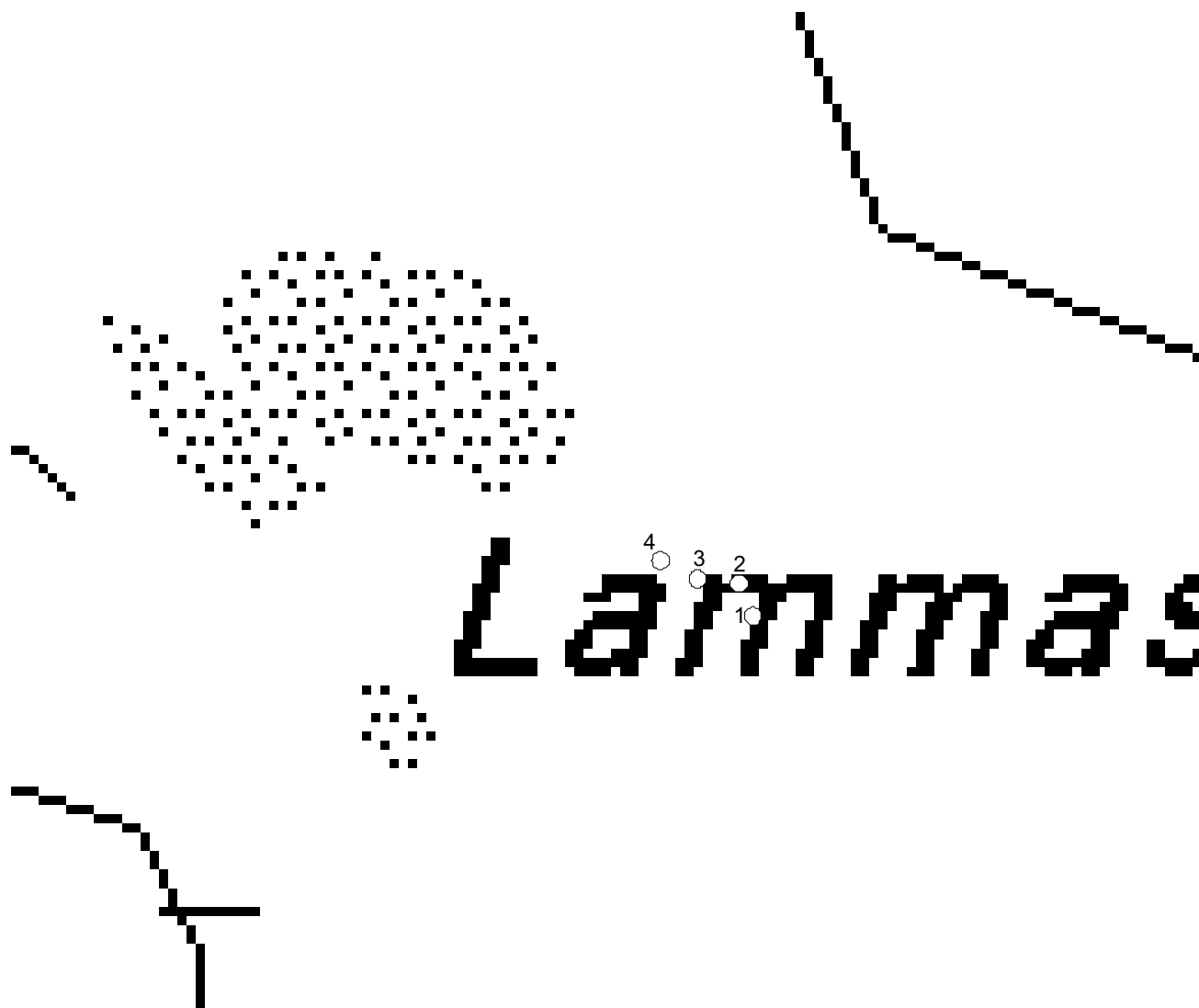
MK 1:1500

Röykkiö 1 x: 7127789, y: 2516592

Röykkiö 2 x: 7127796, y: 2516589

Röykkiö 3 x: 7127797, y: 2516580

Röykkiö 4 x: 7127801, y: 2516572

○ röykkiö

28. Salosaari, pronssikautinen röykkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0028
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 30:3 Salosaari</u> Kivioja Otto Harald Kuppitie 3 85100 KALAJOKI
Kiinteistötunnukset:	009-401-0030-0003
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7124228 Y: 2517844, Z: 52,5 m mpy (YKJ P: 7130258, I: 3365507) Noin 6,4 km Alavieskan kirkosta pohjoiskoilliseen.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49141
Ympäristö:	Soiselle aukealle työntyvä kaakko-luode suuntainen niemke, jolla kasvaa havupuuvaltaista sekametsää. Niemekkeen kärjessä on muuta maastoa korkeammalle kohoava kallio. Melkein perille saakka pääsee traktorilla kuljettavaa tieuraa pitkin, joka alkaa Alavieskan kirkolta Saarenperään vievältä tieltä.
Kohteen kuvaus:	Kallion päällä on noin 3 x 3 metriä kokoinen ihmisen pään kokoisesta kivistä ladottu nelikulmainen röykkiö. Röykkiö on hyvässä kunnossa ja ilmeisesti koskematon. Röykkiöltä aukeaa hyvä näköala suolle. Röykkiön olemassaolo tunnettiin Alavieskassa entuudestaan. Inventointia varten sen näytti kartalta Antero Kodis Taluskylältä.
Laajuus:	Noin 10 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Lakisääteinen 2 metrin suoja-alue. Maisemallisesti voisi olla perusteltua suojella koko kalliomäki jolla röykkiö on.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Röykkiö sijaitsee paikalla, josta aukeaa hyvä näköala suolle. Paikalla saa hyvän käsityksen siitä, millaiseen merenrantasaaristoon röykkiö on aikoinaan rakennettu.
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

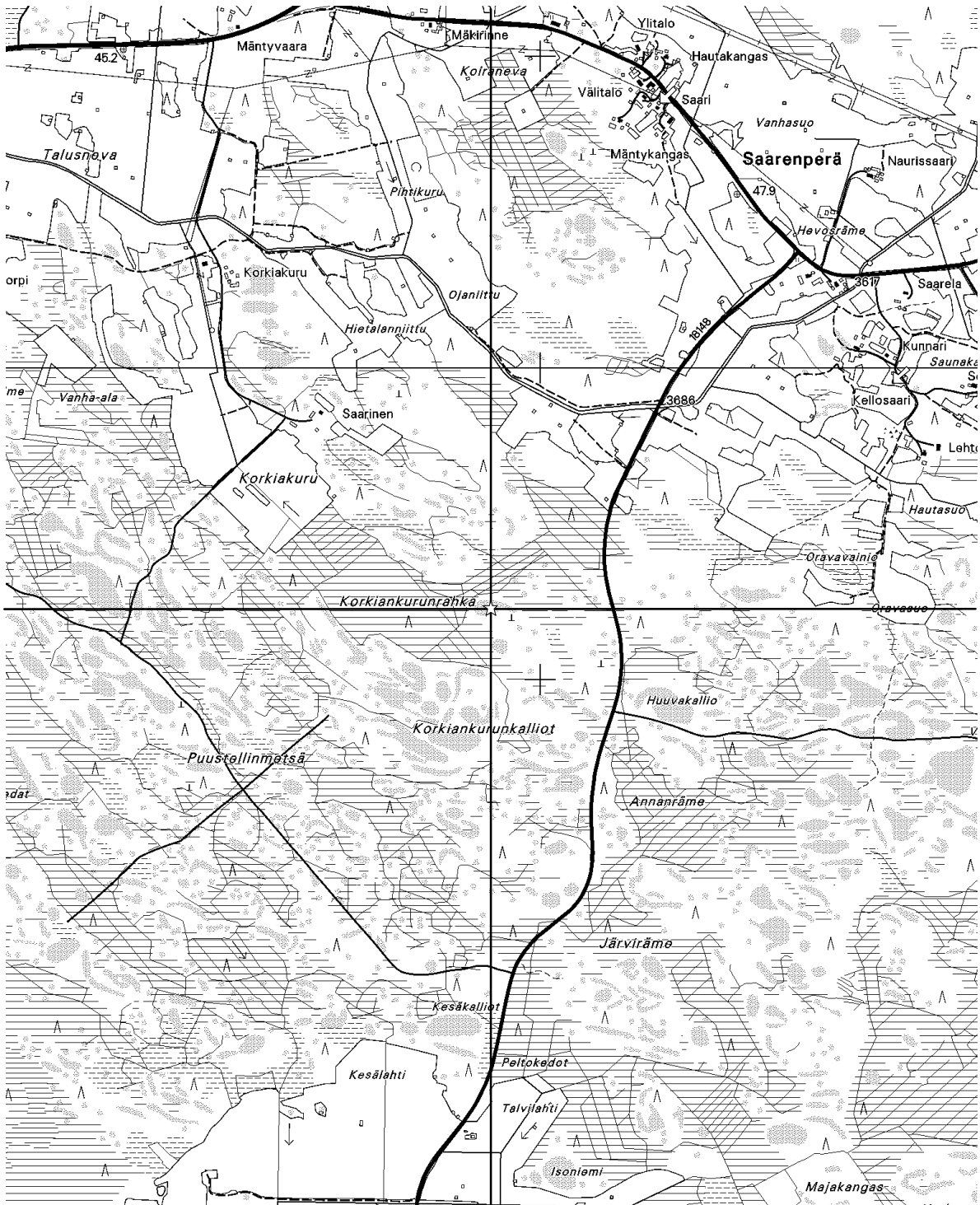

49141. Salosaari, röykkiö. Länestä.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Röykkiö x: 7124228, y: 2517844, z: 52,5

29. Miehenneva, jätinkirkko?

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0029
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 2:12 Peltomaa</u> Rautio Arto Heikki Matias Pohjapuolentie 114 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0002-0012
Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet
Tyypin tarkenne:	Jätinkirkot? (1 kpl)
Ajoitus:	Kivikautinen?
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7129613 Y: 2515990, Z: 52,5 m mpy (YKJ P: 7134050, I: 3366682) Noin 11 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000, suurennos peruskartasta 1:2000
Negatiivit:	KM 123675
Diat:	KM 49139
Ympäristö:	Kuusimetsää kasvava kaakko-luode suuntainen mäki, jonka korkein kohta on jäkälän peittämää kalliota. Vallien kohdalla ja niiden välittömässä ympäristössä maa on ilmeisesti kivistä soraa, jonka alla on kallio. Mäen itäpuolella on soiden rikkomaa kallioista metsämaata. Länsipuolella on suota ja pelloksi raivattu Miehenneva.
Kohteen kuvaus:	Mäen laella kallioisen alueen kaakkoispuolella on kivivallia. Jäljellä on luode-kaakko suuntainen kyljellään olevan J-kirjaimen muotoinen pätkä ladottuja ihmisen pään kokoisia ja pienempiä kiviä (ks. peruskartan suurennos). Ulomman vallin keskellä on vielä pieni vallin tapainen. Vallin korkeus on noin 0,5 metriä ja sen leveys vaihtelee 1-2 metriin. Vallin pitkällä sivulla on pituutta noin 34 metriä ja lyhyt sivu on noin 22 metriä. Keskellä oleva valli on hieman epämääräinen. Se alkaa luoteessa selvänä, mutta muuttuu muutaman metrin päässä hajanaiseksi eikä lopulta erotu sammalen joukosta. Mittaukset on tehty GPS-paikantimella tehdyn kartoituksen pohjalta, joten mitat voivat heittää joitain metrejä. Antero Kodis Taluskyliältä näytti paikan sijainnin kartalla. Hän kertoi, että kivivallit ovat aiemmin näkyneet selvästi, mutta metsän lannoittaminen on kasvattanut niiden päälle paksun sammalkerroksen. Kodis piti jäännöstä jätinkirkkona. Koska valli ei ole täydellinen kehä

ei ole varmaa onko paikalla jätinkirkko. Kivet eivät kuitenkaan ole pelkkä luonnonmuodostuma vaan selvästi ladottu paikalleen. Vallit ovat myös niin selkeitä, ettei niitä voine pitää hajotetun röykkiön jäänteinä.

Laajuus:Noin 160 m²**Ehdotus suoja-alueeksi:**

Näkyvät vallit ja niiden ympäristö vähintään 5 metrin matkalta. Sammalen peittämien kivivallien reunoja on hieman vaikea määrittää, minkä vuoksi suoja-alueen on hyvä olla laaja. Lisäksi vallin avoimen päädyn suunnassa on syytä suurentaa suoja-aluetta 25 metriin, että se kattaa mahdollisesti hajonneen osan muinaisjäännöstä.

Luokitusehdotus:

II

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet:

Metsän ja sammalen peittämänä muinaisjäännös ei ole kovin helposti havaittavissa. Myös sen ympäristö on peitteistä.

Lähilöytöjä:

-

Koekuopat:

-

Pintapöimintä:

-

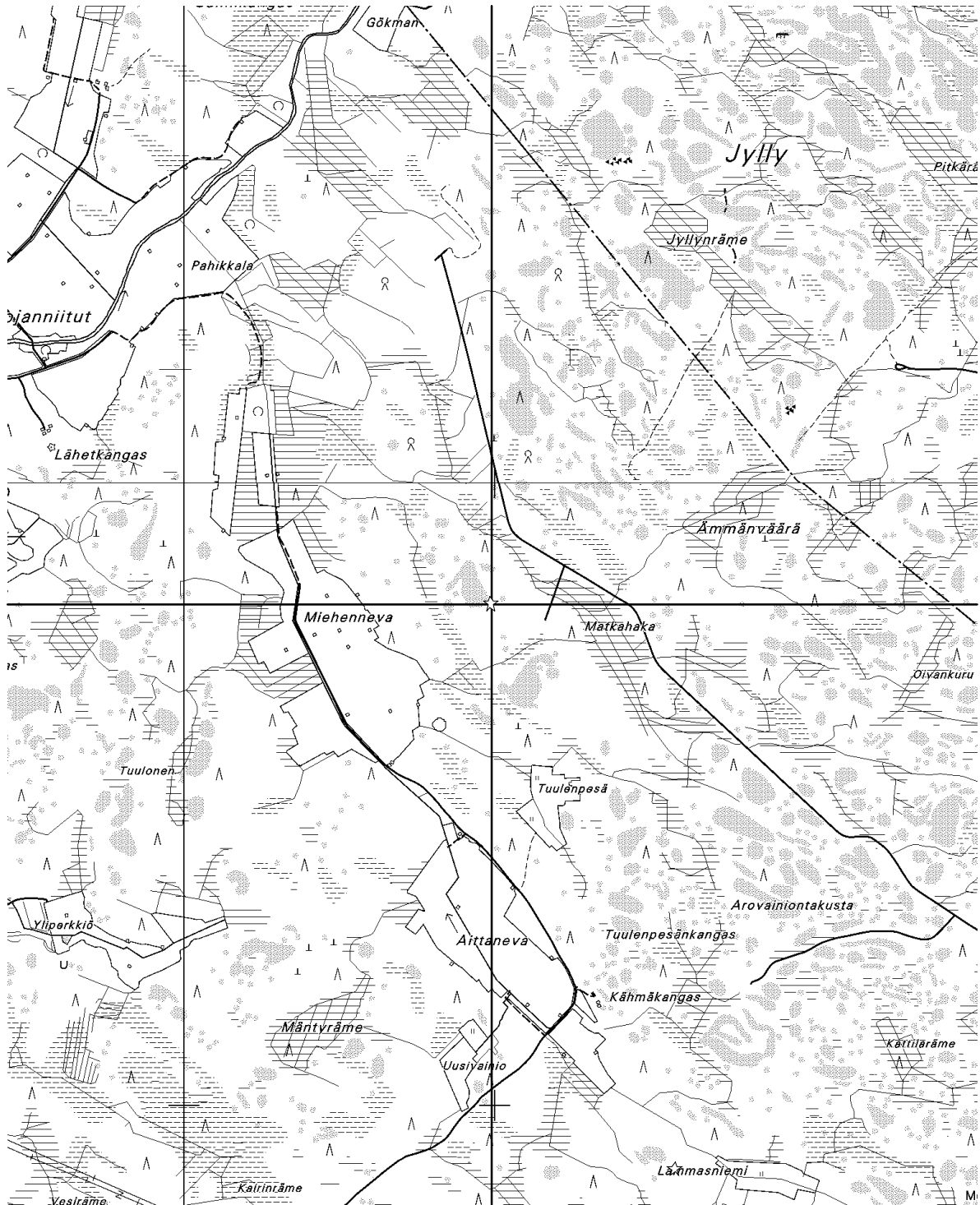

49139. Miehenneva, jätinkirkko? Vallin luoteisreunaa. Alempi nuoli ja viiva vallin alareunalla, ylempi nuoli ja viiva yläreunalla. Lännestä.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Jätinkirkko? x: 7129613, y: 2515990, z: 52,5

Suurennos peruskartasta 2431 06

MK 1:2000

Jätinkirkko? x: 7129613, y: 2515990, z: 52,5

 kivivalli

30. Mäenmaa, pronssikautinen röykkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0030
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 1:78 Ojala</u> Takalo Aimo Niilo Juhani Koutosentie 13 85230 TALUS
Kiinteistötunnukset:	009-408-0001-0078
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7126125 Y: 2513377, Z: 58 m mpy (YKJ P: 7133087, I: 3366561) Noin 7,7 km Alavieskan kirkosta pohjoisluoteeseen.
Tarkastus:	20.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49142
Ympäristö:	Ympäröivästä metsästä kohoavan kallion laella. Röykkiön vierestä kulkee luontopolku.
Kohteen kuvaus:	Paikalla on soikea itä-länsi suuntainen röykkiö, kooltaan noin 5 x 2 metriä, korkeus noin 0,5 metriä. Röykkiötä on kaiveltu keskeltä ja idänpuoleiseen päähän kivien väliin on pystytetty luontopolun kyltti, joka kertoo röykkiöistä. Periaatteessa on mahdollista että paikalla on myös vierekkäin kaksi pienempää röykkiötä joiden väliin on levinnyt kiviä.
Laajuus:	Noin 10 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiön välitön ympäristö kallion päällä noin 50 m ²
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	Luontopolun kyltti pitäisi siirtää röykkiön viereen.
Havaintomahdollisuudet:	Paikalla ja laajemmin samalla kallioisella mäellä on havaittavissa pronssikauden kallioinen rantamaisema.
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapöiminta:	-

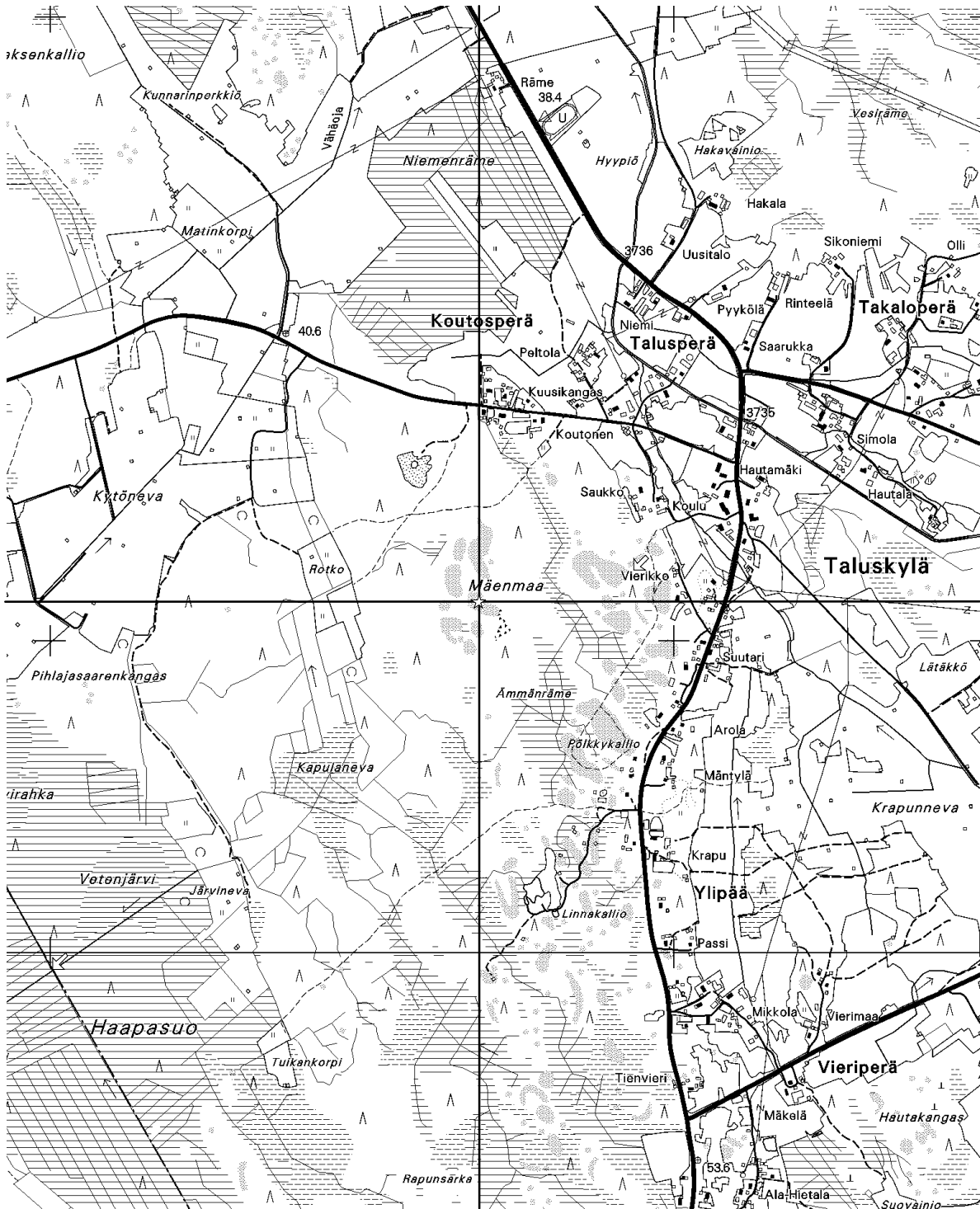

49142. Mäenmaa, röykkiö luontopolun varrella. Lounaasta.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Röykkiö x: 7126125, y: 2513377, z: 58

31. Saukon lähde, kivikautinen löytöpaikka?

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 00 0031
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 3:36 Hautämäki</u> Talus Juha Sakari Taluskyliäntie 764 85230 TALUS
Kiinteistötunnukset:	009-408-0003-0036
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat?
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat?
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7126224 Y: 2513875, Z: 51 m mpy (YKJ P: 7129002, I: 3368335) Noin 7,7 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	Liuskenuolenkärki (nykyinen olinpaikka ei tiedossa)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49138
Ympäristö:	Lähde on metsäisessä pohjoiseen viettävässä rinteessä.
Kohteen kuvaus:	Antero Kodis Taluskyliältä kertoi, että aikoinaan lähde perattaessa oli löydetty liuskenuolenkärki. Kertojan mukaan esine olisi toimitettu museoon, mutta esineestä tai sen olinpaikasta ei ole tarkempaa tietoa. Löytöpaikan lähteestä on ennen johdettu vesi omalla paineellaan Saukon taloon.
Laajuus:	Noin 10 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

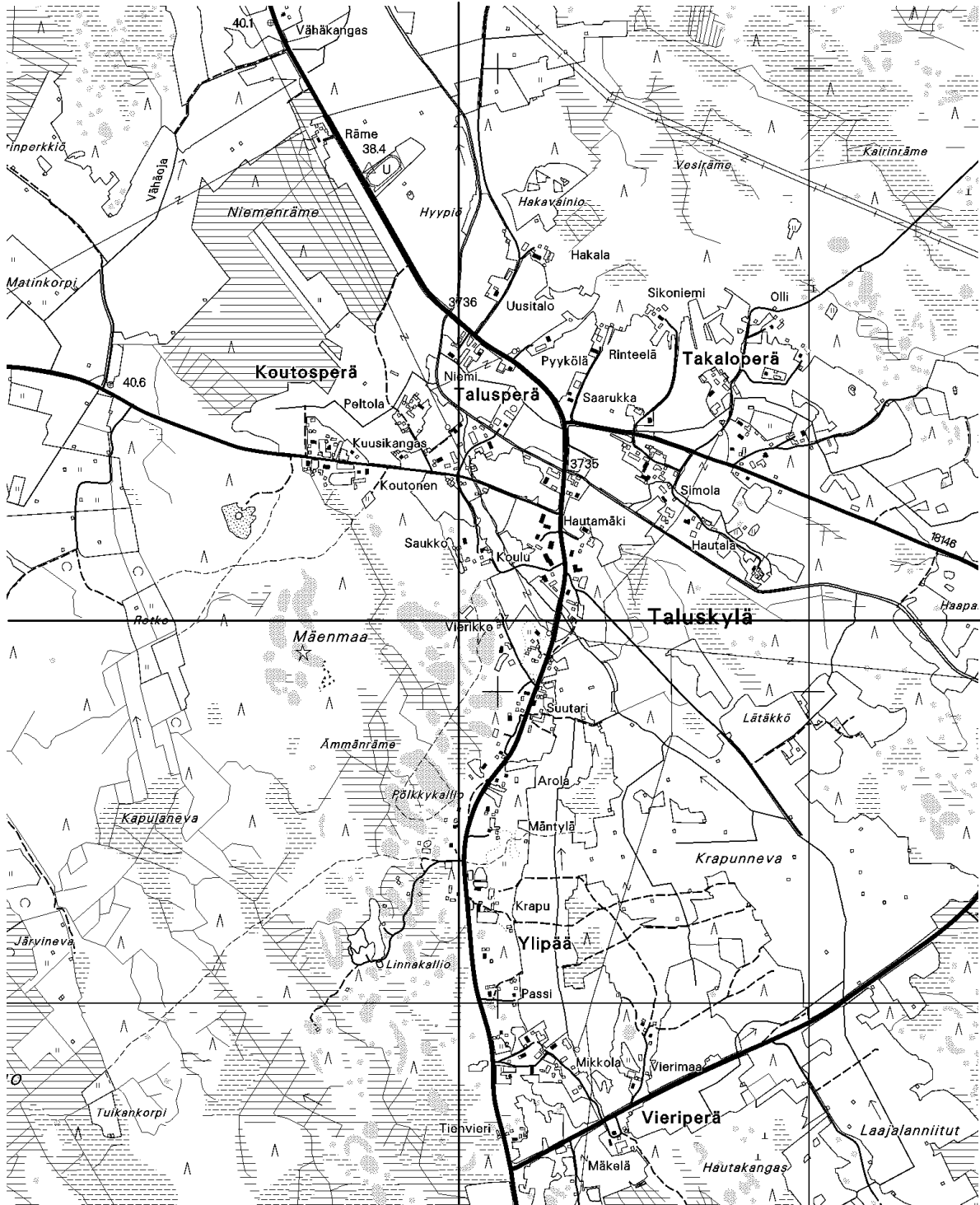

49138. Saukon lähde. Nuolenkärjen löytöpaikka. Kaakosta.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Löytöpaikka x: 7126224, y: 2513875, z: 51

32. Puukirkko, kirkonpaikat

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 50 0001
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 0:0</u> Alavieskan seurakunta Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0000-0000
Muinaisjäännöstyyppi:	Kirkonpaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118362 Y: 2514979, Z: 45 m mpy (YKJ P: 7121095, I: 3369068) Noin 200 m Alavieskan kirkosta etelään.
Tarkastus:	27.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Muinaisjäännösrekisteri
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	KM 123884, 123894
Diat:	KM 49148-49149
Ympäristö:	Alavieskan kirkonkylässä lähellä joen rantaan. Vanhan hautausmaan luoteiskulmassa.
Kohteen kuvaus:	Hautausmaan kulmassa on Alavieskan I ja II kirkon muistokivi. I rakennettu 1651 ja II 1733-38 ja purettu 1794. Suur-Kalajoen historia II:ssa mainitaan, että vuonna 1651 rakennettu saarnahuone todettiin vuonna 1787 niin huonokuntoiseksi ettei sitä kannattanut korjata. Uusi kirkkorakennus päätettiin rakentaa 225 kyynärän päähän Huhtamäelle. Kirkko paloi vuonna 1916. Vuonna 1798 rakennettu kellotapuli on nykyään siirretty Alavieskan nykyisen kirkon viereen. Vanhalla kirkonpaikalla ei ole mitään maan päälle näkyviä merkkejä rakennuksista.
Laajuus:	?
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapöiminta:	-

49148. Alavieskan kirkon tapuli uudella paikallaan. Kaakosta.

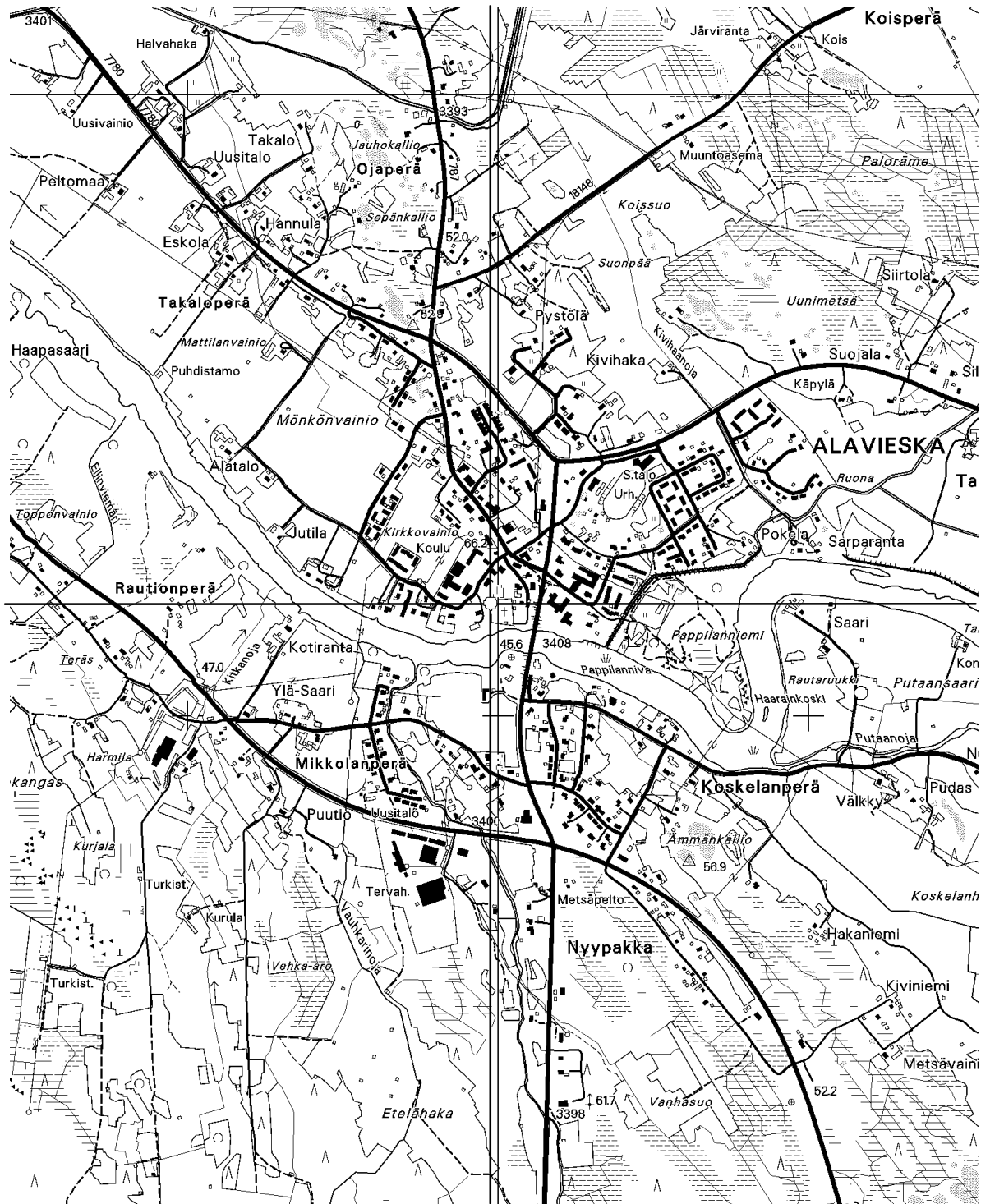

123894. Alavieskan kirkon tapulin vaivaisukko. Koillisesta.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Vanha kirkonpaikka x: 7118362, y: 2514979, z: 45

33. Kähtävä maakivi, hakkaukset

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 50 0002
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Kähtävä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 2:66 Alahautala</u> Alahautala Aarne Alpo Asser ja Anna Liisa Koulutie 21 A 7 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-403-0002-0066
Muinaisjäännöstyyppi:	Hakkaukset
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7116067 Y: 2516247, Z: 55 m mpy (YKJ P: 7121095, I: 3370100) Noin 5 km Alavieskan kirkosta eteläkaakkoon.
Tarkastus:	18.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Muinaisjäännösrekisteri
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49136
Ympäristö:	Paikka on Kähtävänojan rannalla oleva peltojen ympäröimä niitty.
Kohteen kuvaus:	Paikalla oppaina olleet Aino Kähtävä ja Lasse Saukonoja kertoivat, että kivi oli ollut näkyvillä ennen uuden tien tekemistä 1980-luvulla. He muistivat kivessä olleen vuosiluvun 1481. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kivessä on ollut lisäksi kirjaimet VA. Kiveä oli Kähtäväläisten toimesta etsitty, mutta sitä ei ollut paikalta löytynyt. Paikalla oli joskus ollut myös vesimylly.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	III
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

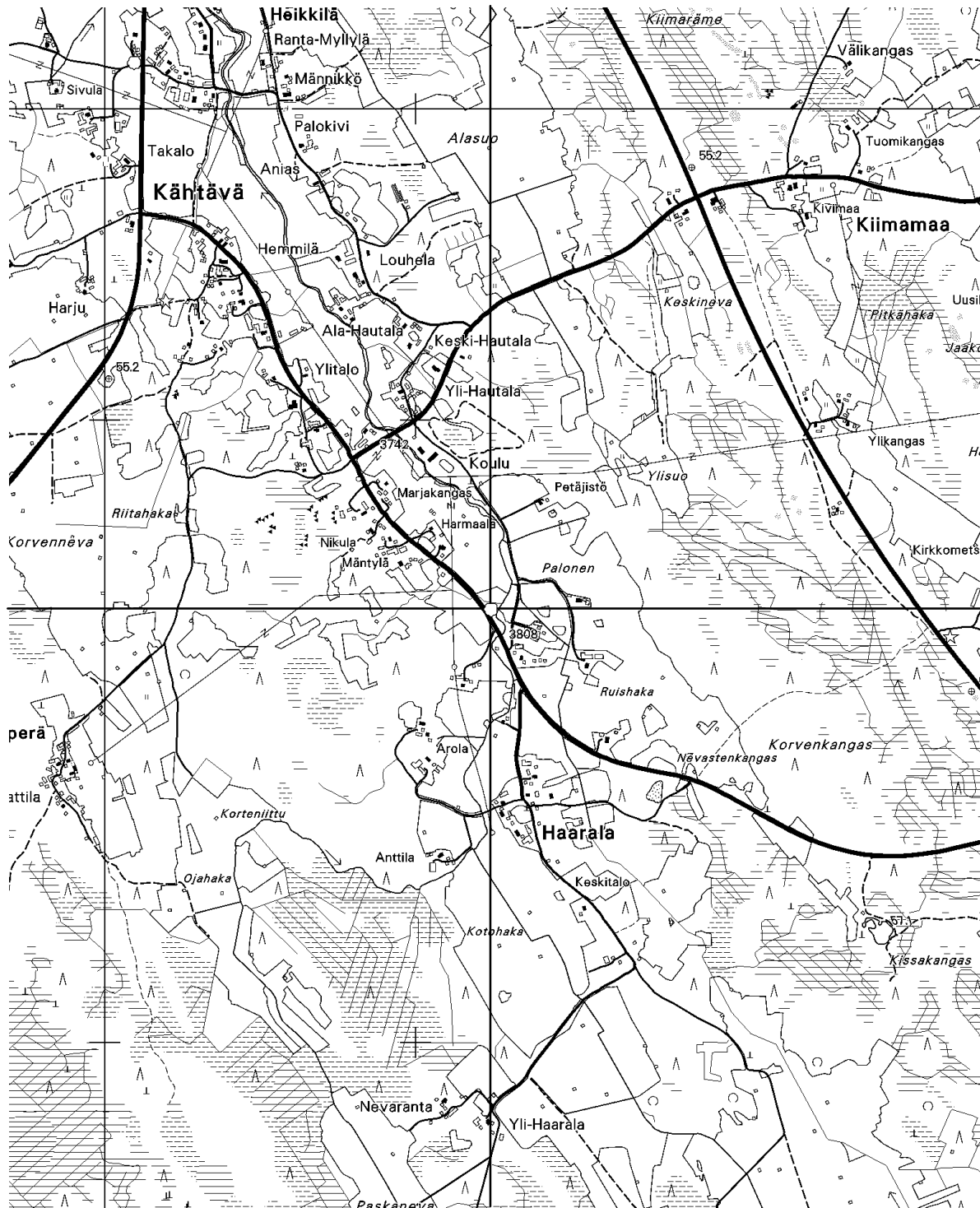

49136. Kähtävän maakiven viimeinen tunnettu sijaintipaikka tie itäpuolella. Luoteesta.

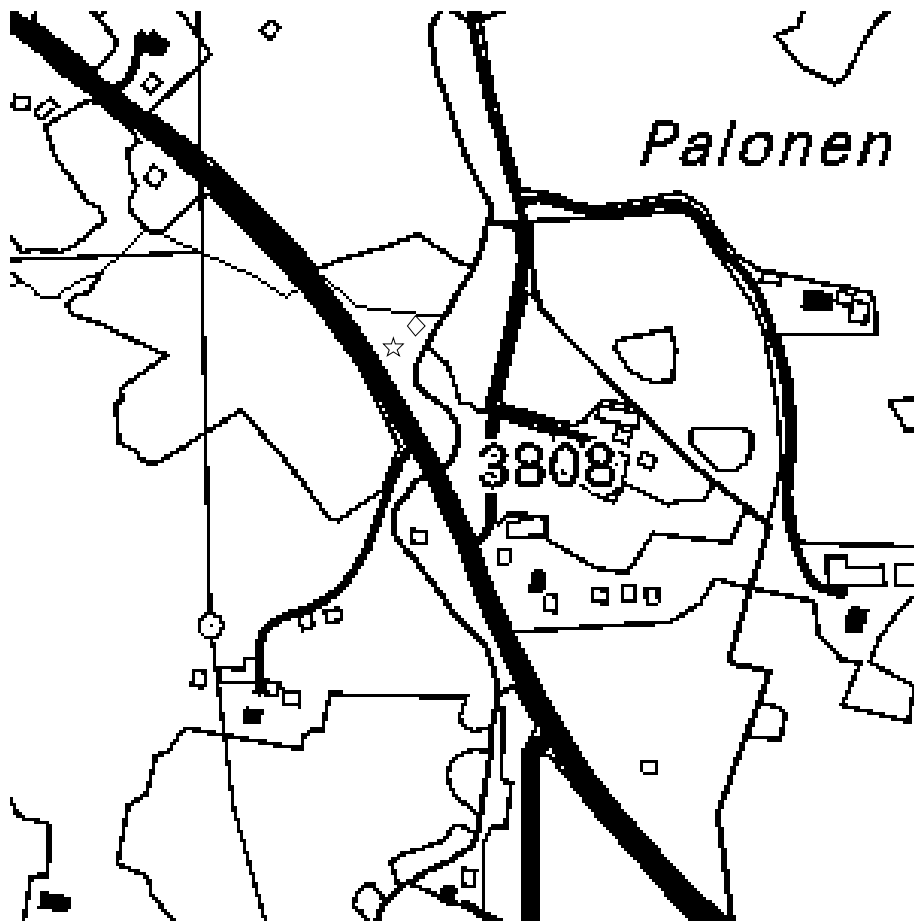
Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Maakivi x: 7113389, y: 2516247, z: 55

Suurennos peruskartasta 2431 05
MK 1:5000
Maakivi x: 7113389, y: 2516247, z: 55

- ☆ maakiven viimeinen tunnettu sijainti
- ◇ vesimyllyn paikka

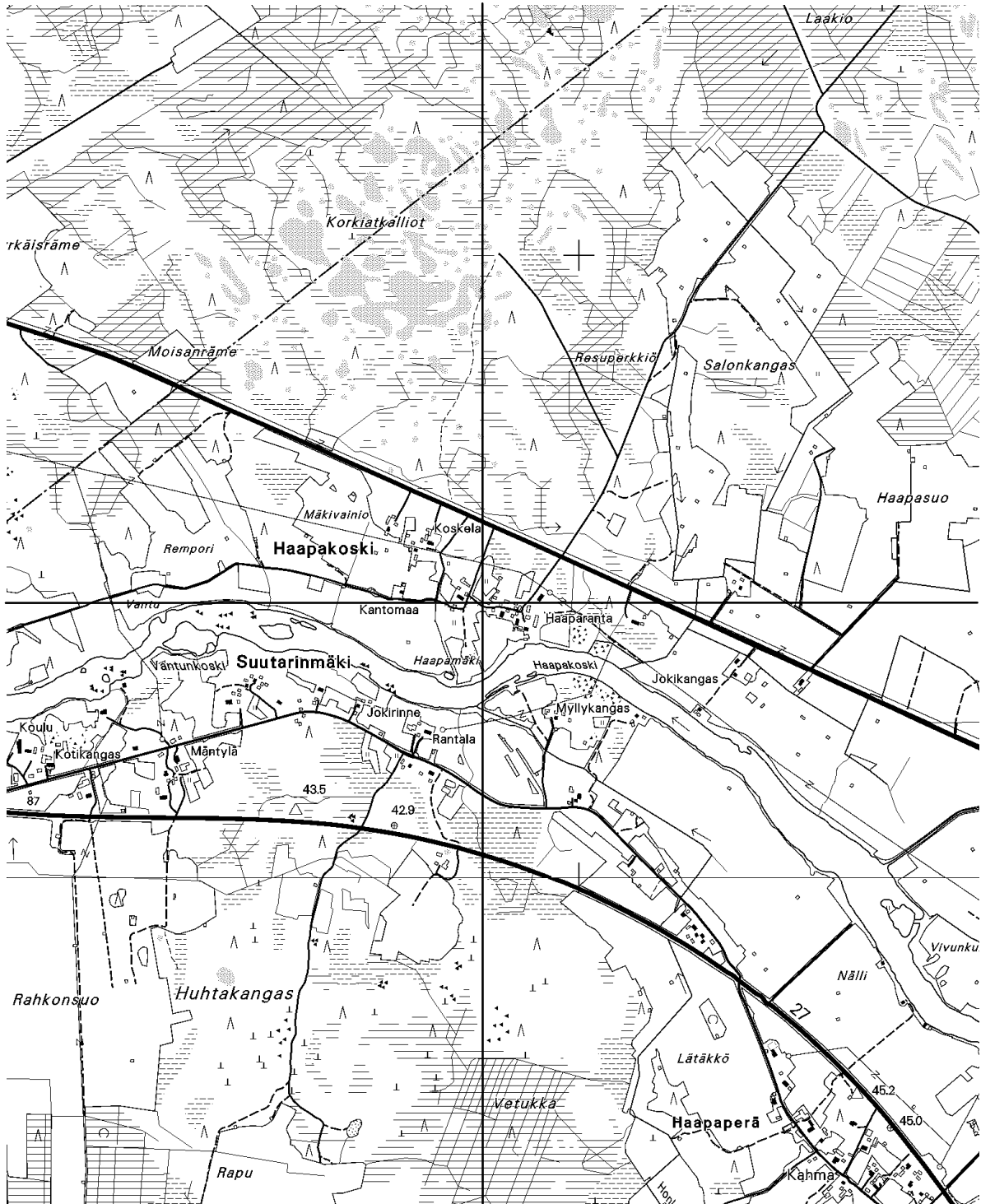
34. Haapakoski, historiallisen ajan löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 50 0003
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Yli-Kääntä
Tila- ja omistajatiedot:	-
Kiinteistötunnukset:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7120880 Y: 2511690, Z: - m mpy (Haapakosken koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa) (YKJ P: 7123766, I: 3365901) Noin 4 km Alavieskan kirkosta luoteeseen.
Tarkastus:	-
Aiemmat tiedot:	Muinaisjäännösrekisteri
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Kalajoen pohjoisrannalla.
Kohteen kuvaus:	Muinaisjäännösrekisterin mukaan paikalta on löydetty kivääri ja taaleri vuodelta 1718. Löytöpaikka ei ole tiedossa, karttaotteessa näkyy Haapakosken alue.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapöiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Arvioitu löytöalue x: 7120880, y: 2511690, z: -

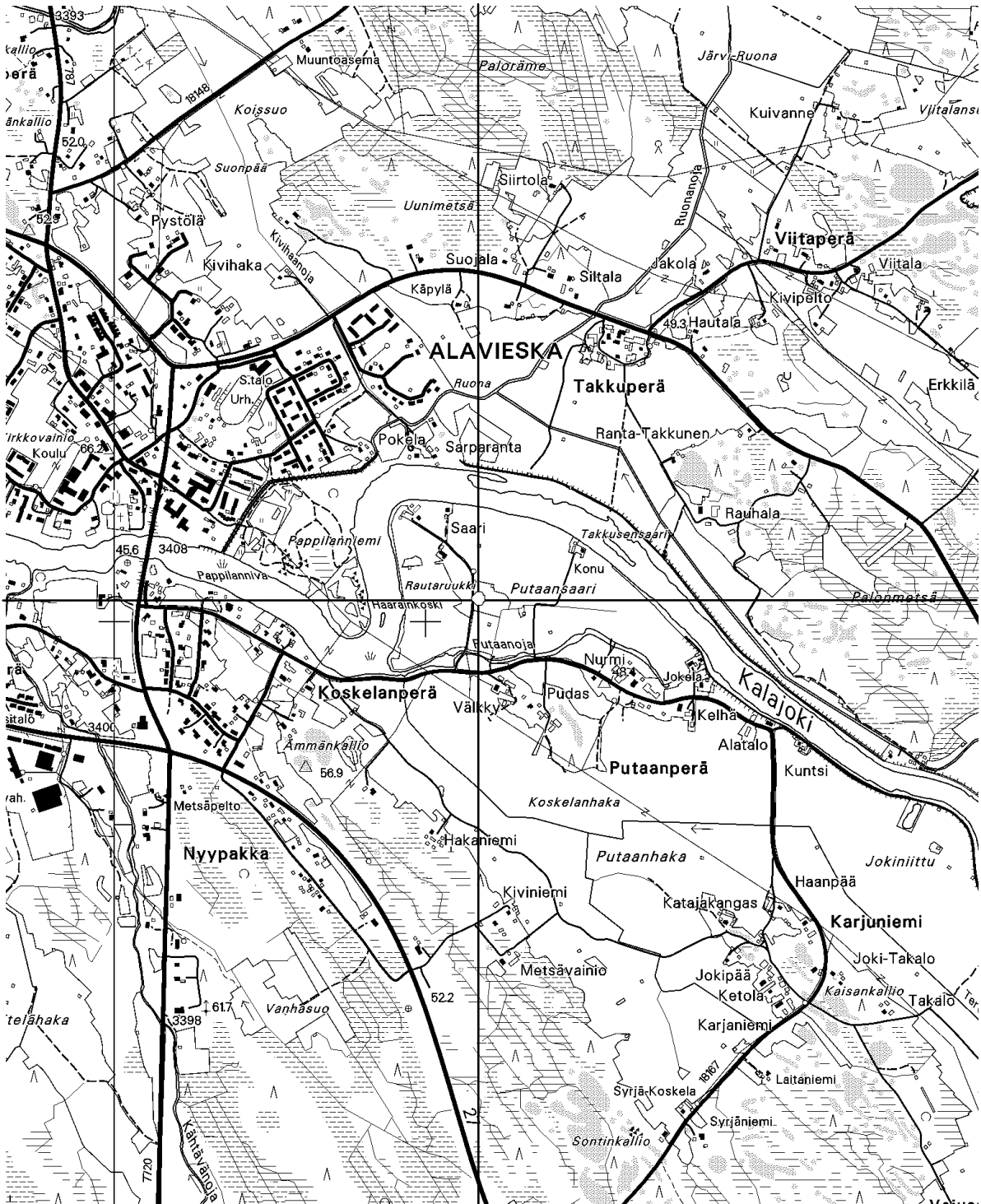
35. Rautaruukki, raudanvalmistuspaikka

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 50 0035
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 22:110 Kangasjutila</u> Pudas Matti Jaakko Antero Putaanperäntie 137 85200 ALAVIESKA Suuntala Jaana Irene Putaanperäntie 137 85200 ALAVIESKA Autio Mauri Ensio Putaanperäntie 279 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0022-0110
Muinaisjäännöstyyppi:	Valmistuspaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118073 Y: 2516174, Z: 45 m mpy (YKJ P: 7120750, I: 3370248) Noin 1,4 km Alavieskan kirkosta itäkaakkoon.
Tarkastus:	27.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Paikka sijaitsee Kalajoen ja Putaanojan väliin jäävällä Putaansaarella pienessä metsikössä.
Kohteen kuvaus:	Peruskartassa on paikannimi <i>rautaruukki</i> . Paikalla on metsää, jossa on epämääräisiä mahdollisesti luontaisia kuopanteita ja kivikkoa. Mitään maanpäällisiä rakenteita ei ole näkyvissä. Metsikön halkaisevan tien länsipuolelle on rakennettu omakotitaloja. Pihatöissä ollut vanha herra kertoi, että paikalla on joskus ollut raudanvalmistusta ja paja, jossa on tehty mm. alasimia. Rauta on kuitenkin ollut heikkolaatuista. Joissain Alavieskan taloissa on vieläkin paikalla valmistettuja rautaesineitä.
Laajuus:	?
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Rautaruukki x: 7118073, y: 2516174, z: 45

36. Takalon piilopirtti, historiallisen ajan asuinpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 51 0036
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskyliä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 3:35 Paavola I</u> Talus Jaakko Johannes Taluskyliäntie 787 85230 TALUS Talus Kaino Aliina oikeudenomistajat 85230 TALUS
Kiinteistötunnukset:	009-408-0003-0035
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	Piilopirtit
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskyliä X: 7129223 Y: 2515826, Z: 44 m mpy (YKJ P: 7131906, I: 3370426) Noin 10,7 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskyliä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49140
Ympäristö:	Tasaista kuusimetsää.
Kohteen kuvaus:	Paikalla on piilopirtin pohja jonka kiveyksestä (tulisija) osa on puhdistettu sammalesta. Paikalla olevassa kyltissä kerrotaan, että piilopirtti on kuulunut Takalon suvulle. Vuonna 1714 venäläiset kasakat olivat havainneet pirtin savun ja tappaneet sen asukkaat. Vain yksi tytär oli päässyt piiloutumaan ja pelastunut.
Laajuus:	Noin 100 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Maanpäälle näkyvistä rakenteista vähintään 10 metriä rakennuksen pohjan ja välittömän ympäristön suojaamiseksi.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Paikalla on taluskyliäläisten pystyttämä kyltti, jossa kerrotaan pirtin tarina. Tulisijan pohja ja muita rakenteita näkyy maanpinnalle. Paikalle johtaa viitoitettu polku Takalonperältä Miehennevalle johtavalta metsätieltä.
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

49140. Takalon piilopirtin jäänteet Miehennevilla. Etelästä.

Ruotusotamiehen torpanpaikka [37] historiallisen ajan asuinpaikka

37. Ruotusotamiehen torpanpaikka, historiallisen ajan asuinpaikka

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 51 0037
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Kähtävä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>R:no 7:30 Mummunkangas</u> Karvonen Ari-Juha Eerik ja Eira Anneli Vesalantie 1 85210 KÄHTÄVÄ
Kiinteistötunnukset:	009-403-0007-0030
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	Talonpohjat
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	-
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7115145 Y: 2515098, Z: 52 m mpy (YKJ P: 7117875, I: 3369035) Noin 3,4 km Alavieskan kirkosta etelään.
Tarkastus:	18.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	DA 49134-49135
Ympäristö:	Paikka on Alavieskasta Rautioon vievän tien vieressä länsipuolella pellon reunassa.
Kohteen kuvaus:	Pellon reunassa pihlajan alla on hakkauksin varustettu kivi ruotusotamiehen torpan paikalla. Kiveen on hakattu 715 ⁷ , jonkinlainen kruunu ja luku 1841. Muita maanpäälle näkyviä merkkejä rakennuksesta ei paikalla ole näkyvissä. Oppaina paikalla olivat Aino Kähtävä ja Lasse Saukonoja. Raili Alahautalan kirjan <i>Kähtävä sukupolvien taival</i> mukaan torpassa on luultavasti asunut Anders (Antti) Constantin Matinpöika Törri.
Laajuus:	?
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

49134. Kähtävä, ruotusotamiehen torppanpaikka. Idästä.

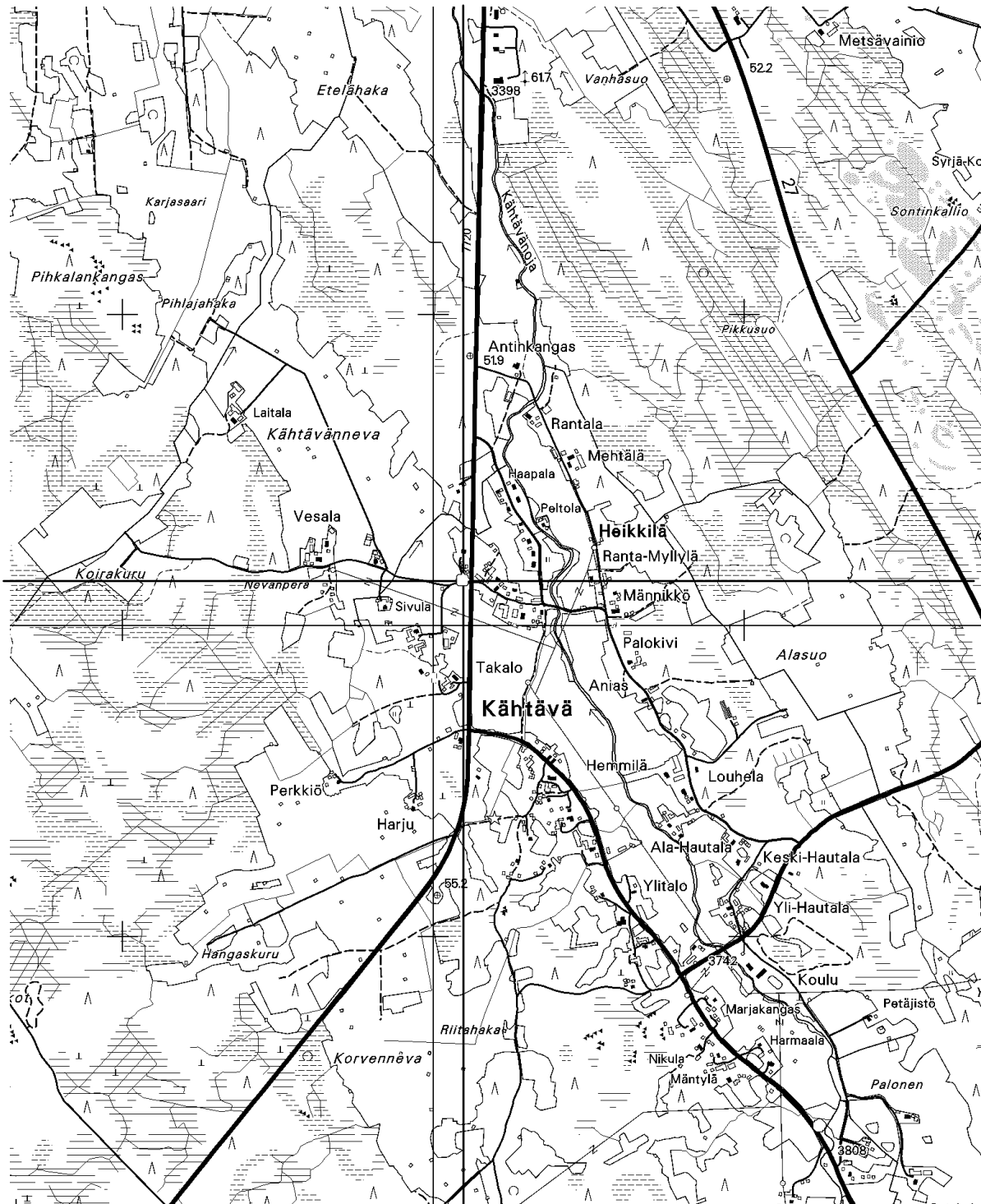
49135. Kähtävä ruotusotamiehen torppanpaikka. Lähikuva kiven hakkauksista. Kuvan hakkaukset on korostettu digitaalisesti.

Alavieskan inventointi 2002 –
Ruutusotamiehen torpanpaikka [37] historiallisen ajan asuinpaikka

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Torpan paikka x: 7115145, y: 2515098, z: 52

Luettelo Alavieskan tervahautoista

Alavieskan inventoinnissa kerättiin tietoja myös kunnan tervahautoista. Vain muutama hauta ehdittiin tarkastaa. Kaikki haudat joiden sijainnista saatiin jotain tietoa on lueteltu alla olevassa taulukossa ja niistä on tehty yleiskartta. Tarkastettuja tervahautoja ovat: Talonen (numero 1 luettelossa) lähellä kivitautista löytöpaikkaa (ks. kohde 5). Järvitila (7) Alavieskanjärven pohjoisreunalla on suuri hauta, jonka reunat on ladottu kivistä ja johon liittyy pieni noin 1 x 1 metrin kokoinen ulkopuolelle ladottu ”lokero”. Haudassa oli myös selvästi erottuva rännin aukko. Ks. myös diat 49146-49147 ja negatiivit 123892-123893 Uusitalo (9) on lähellä kivitautista asuinpaikkaa (ks. kohde 20) pellon itäreunassa olevassa metsikössä. Paikalla on kymmenkunta hautaa toistensa lomassa. Haudat ovat melko pienikokoisia. Somero (12) on Someron kylätien vieressä pohjoispuolella pienessä metsikössä. Hauta on melko suuri ja hyvin säilynyt, mutta sen päällä kasvaa puita. Ks. myös negatiivi 123669.

49146. Järvitilan tervahauta. idästä.

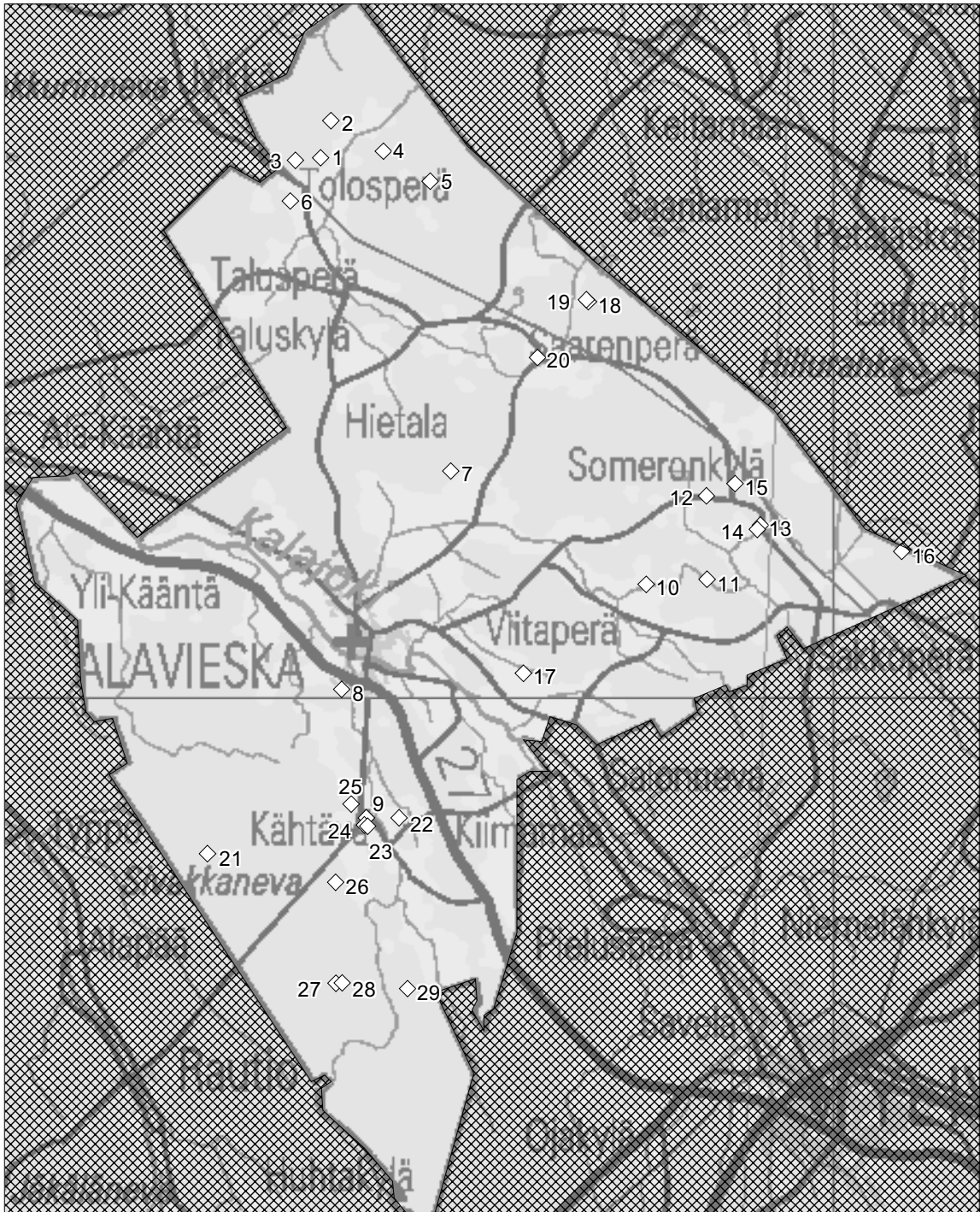
123893. Järvitilan tervahaudan vierellä oleva kivetty ”lokero”. Kaakosta.

Numero	Kohdenimi	Kylä	Kiinteistötunnus	X	Y	Lähde	Tarkastettu	Määrä
1	Talonen	Taluskylä	009-408-0002-0113	7129674	2513486	Inventointi	Kyllä	1
2	Sammakonkangas	Taluskylä	009-408-0017-0031	7130544	2513682	Kunta		2
3	Kuopankangas	Taluskylä	009-408-0002-0105	7129586	2512905	Kunta		
4	Tuulonen	Taluskylä	009-408-0019-0002	7129894	2514933	Kunta	Ei löytynyt	
5	Tuulenpesä	Alavieska	009-401-0003-0136	7129252	2516049	Kunta		
6	Tolosperä	Taluskylä	009-408-0013-0014	7128639	2512832	Kunta		
7	Järviäla	Alavieska	009-401-0003-0029	7122566	2516845	Kunta	Kyllä	1
8	Vauhkarinoja	Alavieska	009-401-0021-0111	7117395	2514557	Kunta, peruskartta		
9	Uusitalo	Kähtävä	009-403-0004-0161	7114446	2515268	Museovirasto	Kyllä	Useita
10	Arabiankoski	Alavieska	009-401-0020-0248	7120156	2521497	Peruskartta		
11	Koiskangas	Alavieska	009-401-0011-0005	7120339	2522903	Peruskartta	Ei löytynyt	
12	Somero	Somero	009-407-0001-0060	7122270	2522796	Verronen	Kyllä	1
13	Rantaperä1	Somero	009-895-0001-8154	7121652	2524078	Verronen	Tuhoutunut tien alle?	
14	Rantaperä2	Alavieska	009-401-0022-0139	7121550	2524009	Verronen		Useita
15	Lepistö	Somero	009-407-0007-0018	7122586	2523445	Kunta		
16	Jukulaismaa	Somero	009-407-0011-0001	7121197	2527378	Peruskartta		
17	Erkkilänneva	Alavieska	009-401-0017-0019	7117963	2518748	Kunta	Nykyisin peltoa, tuhoutunut?	
18	Keinolankangas1	Kähtävä	009-403-0003-0091	7126634	2519849	Peruskartta		
19	Keinolankangas2	Taluskylä	009-408-0006-0017	7126679	2519800	Peruskartta		
20	Saarenperä	Taluskylä	009-408-0007-0006	7125286	2518732	Kunta		
21	Lammassalo	Alavieska	009-401-0005-0046	7113443	2511626	Peruskartta		
22	Louhela	Kähtävä	009-403-0002-0098	7114483	2516026	Kähtäväkirja		
23	Pajakangas	Kähtävä	009-403-0004-0161	7114281	2515229	Kähtäväkirja		
24	Kivelä	Kähtävä	009-403-0004-0164	7114255	2515308	Kähtäväkirja		
25	Hemmilä	Kähtävä	009-403-0003-0094	7114747	2514900	Kähtäväkirja		
26	Mattilanperä	Alavieska	009-401-0012-0149	7112919	2514626	Kähtäväkirja		
27	Irrilä1	Alavieska	009-401-0195-0000	7110585	2514743	Kähtäväkirja		
28	Irrilä2	Alavieska	009-401-0195-0000	7110602	2514888	Peruskartta		
29	Takakuru	Kähtävä	009-403-0003-0088	7110537	2516408	Kähtäväkirja		

Lähteet: Inventointi, löydetty inventoinnin aikana. Kunta, merkitty kunnantalolla olevaan karttaan. Museovirasto, mainittu aiemmassa raportissa. Peruskartta, merkitty peruskarttaan. Verronen, Valo Verrosen suullinen tiedonanto. Kähtäväkirja, Alahautala, Raili: Kähtävä, sukupolvien taival.

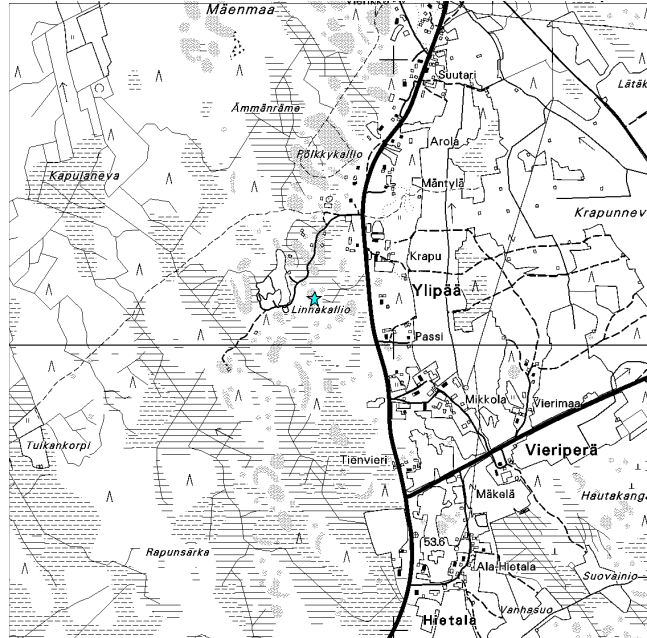
Luettelon numerot viittaavat yleiskarttaan seuraavalla sivulla.

Yeiskartta tervahaudoista. MK 1:150000

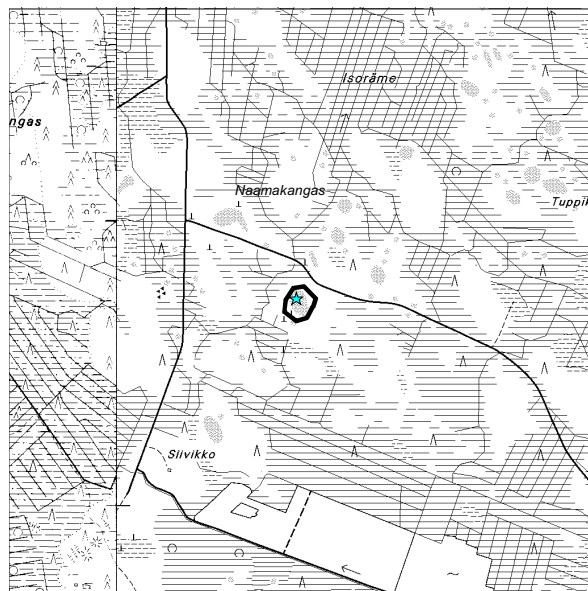

Luonnonmuodostumat ja peltorauniot

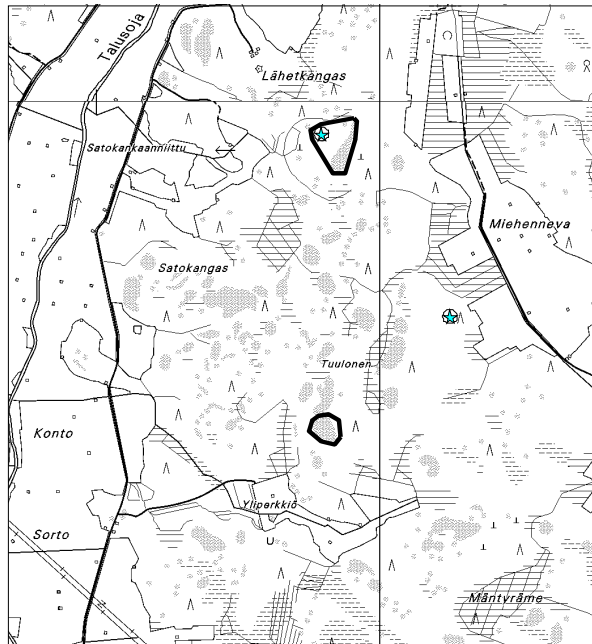
Alavieskan kunnantalolla olleessa kartassa oli röykkiöiksi merkittyjä kohteita, jotka osoittautuivat luonnonmuodostelmiksi. Osa on käsitelty muinaisjäännösten yhteydessä, muut mainitaan tässä lyhyesti. Lisäksi käsitellään aluetta, jolla on peltoraunioita. Karttaotteet ovat pienennöksiä peruskartoista MK 1:35000.

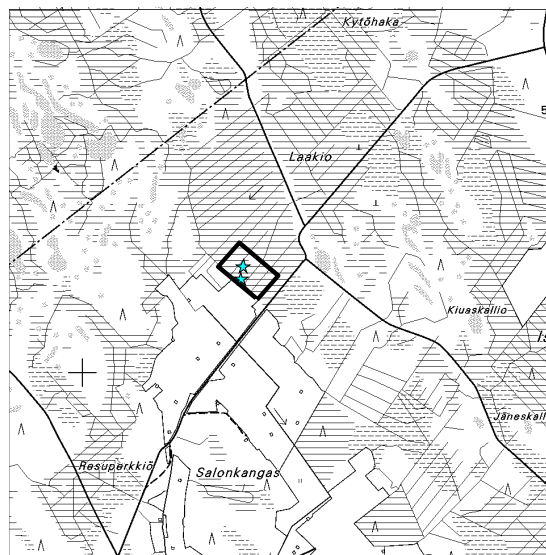
1. Linnakallio Taluskylässä (tähti kartan keskellä). Koordinaatit x: 71255164, y: 2513726. Kallion pohjoisreunalla on suurehkoista kivistä muodostuva luontainen entinen rantakivikko.

2. Kallio Naamakankaalla (tähti kartan keskellä, tarkastettu alue rajattu mustalla). Koordinaatit x: 7116727, y: 2510636. Kallion päällä kasvaa muutama matala mänty, joiden juurella painanteessa on pari sammaloitunutta kiveä. Kivien määrä ja niiden sijainti painanteessa viittaa todennäköisesti luonnon muodostamaan kivikkoon.

3. Tuulosen alue (tarkastetut alueet merkitty tähdellä tai rajattu mustalla). Alueelle on merkitty kolme rökkiötä ja yksi tervahauta. Ylimmällä alueella (x: 7129889, y: 2514795) on kallion päällä luontaista kivikkoa. Viereen merkittyä tervahautaa ei tarkastuksessa löytynyt. Miehennevan pelloilta lähtevän polun varteen merkityn rökkiön paikalla (tähti ja ympyrä x: 7129241, y: 2515250) oli luontaista kivikkoa ja maakumpu joka saattaa olla heinittynyt suuri muurahaiskeko. Alimpana kartalla näkyvällä paikalla (x: 7128860, y: 2514800) ei ollut minkään laista kiveystä hakkuaukean reunassa olevalla kalliolla.

4. Metsänreuna Laakiosta lounaaseen (x: 7122376, y: 2512567). Paikalla on metsittynyt entinen peltoalue, jolla on useita peltoraunioita (kaksi merkitty kartalle tähdellä, alue rajattu mustalla). Osa raunioista on ilmeisen vanhoja ja sammaloituneina ne muistuttavat erehdyttävästi esihistoriallisia rökkiöitä. Metsän kasvaessa, ojien peittyessä ja aitojen maatuessa olemattomiin näitä kivikasoja tulee olemaan entistä vaikeampi erottaa hautarökkiöistä.

Kuvaliitteet

Museoviraston arkeologian osaston arkistossa